

Atatürkün direktiflerinden ilham alan hükümet faaliyete geçti

Atatürkün tarihî nutku

Büyük Şef Millet Vekillerine Çok Mühim Direktifler Verdi

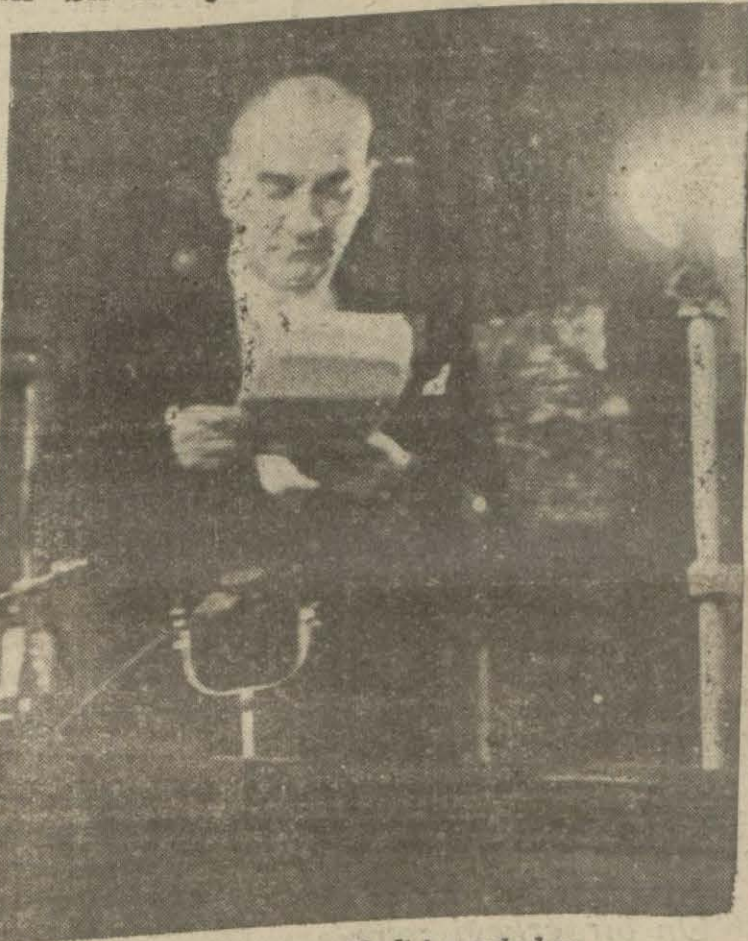
Nutuk bir saat beş dakika sürdü ve her cümlesi coşkun bir alkış tufanı ile karşılandı

Ankara, 1 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün, beşinci devresinin üçüncü içtima yilma, Reiscumhur Atatürkün tarihî nutkile girdi.

Atatürkün saat 14 de başlayan ve her cümlesi içten gelen coşkun bir alkış tufanı ile karşılanan nutku bir saat beş dakika devam etmiştir.

Atatürkün nutuklarından sonra, reis intihabatına geçilmiş ve Çankırı mebusu Mustafa Abdülhalik Renda 334 reyyle ve ittifakla riyasete seçilmiştir.

Mustafa Abdülhalik Renda alkışlar arasında kürsüye gelerek tekrar başkanlığa seçmek suretile gösterilen itimaddan dolayı şükran ve saygılarını sunmuş ve ruznameye geçilerek reis

Atatürk geçen sene, Meclist açar larken

Atatürkün Vecizeleri

[Dünkü nutuktan parçalar]

Orduumuz, Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir.

Orduumuz; Türk topraklarımızın ve Türkiye idealini tahakkuk ettirmek için sarfetmekte olduğumuz sistemli çalışmaların yenilmesi imkânsız teminatıdır.

Bizim yolumuzu çizen; içinde yaşadığımız yurd, bağrından çıktığımız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin binbir facia ve ızdırab kaydeden yapıklarından çıkardığımız neticelerdir.

Büyük davamız, en medeni ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir.

İleri hükümetçiliğin şiarı, halkı kudretine olduğu kadar şefkatine de samimiyetle inandırabilmesidir.

Ekonomik kalkınma, Türkiye'nin, hür, müstakil, daima daha kuvvetli, daima daha refahlı Türkiye idealinin belkemiğidir. Türkiye bu kalkınmada iki büyük kuvvet serisine dayanmaktadır:

Toprağın iklimleri, zenginlikleri ve başlı başına bir servet olan coğrafi vaziyeti; ve bir de Türk milletinin, silâh kağlar, makine de tutmaya yaraşan kudretli eli ve milli olduğuna inandığı işlerde ve zamanlarda, tarihin akışını değiştirir celdette tecelli eden, yüksek sosyal benlik duygusu.

En güzel coğrafi vaziyette ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile, en ileri denizci millet yetiştirmek kabiliyetindedir.

Bir milletin kültür seviyesi, üç sahada;

devlet, fikir ve ekonomi sahalarındaki faaliyet ve başarıları neticelerinin hasılsile ölçülür.

Milli ekonominin temeli ziraattir.

Tüccar, milletin emeği ve üretimi kıymetlendirilmek için, eline ve zekasına emniyet edilen ve bu emniyete liyakat göstermesi gereken adamdır.

Kendisine inkılâbın ve inkılâbın çeşidli ve hayati vazifeler verdiği Türk vatandaşının sağlığı ve sağlamlığı her zaman, üzerinde dikkatle durulacak milli meselemizdir.

Demiryolları bir ülkeyi medeniyet ve refah nurları ile aydınlatan kutsal bir meş'aledir.

Cumhuriyet bütçelerinin taayyün eden ve daima kuvvetlenmesi gereken müşterek hususiyetleri yalnız denkli oluşları değil, aynı zamanda, koruyucu, kurucu, ve verici işlere her defasında daha fazla pay ayırmakta olmalarıdır.

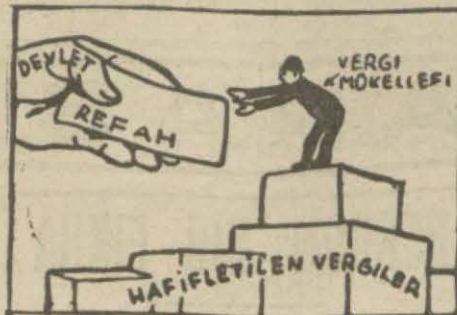
Cumhuriyet rejiminde nefî hazine demek; kanununun hazine lehine tesbit ettiği hakla, kanununun mükelleflî karşılaştığı vazifeyi gayet denk bir halde elde tutmak demek olduğunu bir an hatırdan uzak tutmamak önemli prensipimizdir.

Her çeşid spor faaliyetlerini Türk gençliğinin milli terbiyesinin ana unsurlarından saymak lazımdır.

Atatürkün direktifleri

[Dünkü nutuktan]

Vergiler tahfif edilmeli

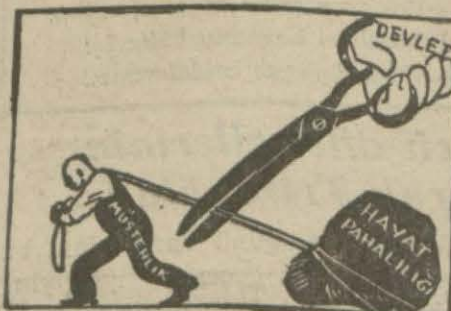
«Hayvan vergisi ve buhran ve müvazene vergileri üzerinde tetkikler yapılarak bütçe müvazenesi esasını bozmayacak surette tedricen tahfif çareleri düşünülmelidir.»

Topraksız çiftçi kalmamalı

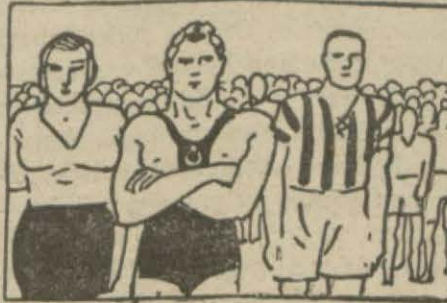
«Memlekette topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Bundan daha önemli olanı ise, bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın, hiç bir sebep ve suretle, bölünemeyen bir mahiyet almasıdır.»

Hayat pahalılığı ile mücadele lazımdır

«... Bazı bölgelerde göze çarpacak ehemmiyet alan hayat pahalılığı mevzuu ile uğraşmak.. Bunun için ilmi bir tetkik yaptırılmalı ve tesbit edilecek sebeplerle radikal ve plânlı şekilde mücadele edilmelidir.»

Spora ehemmiyet verilmeli

«Türk gençliğini, spor bakımından da milli heyecan içinde itina ile yetiştirmek, önemli tutulmalıdır.»

Küçük esnaf himaye edilmeli

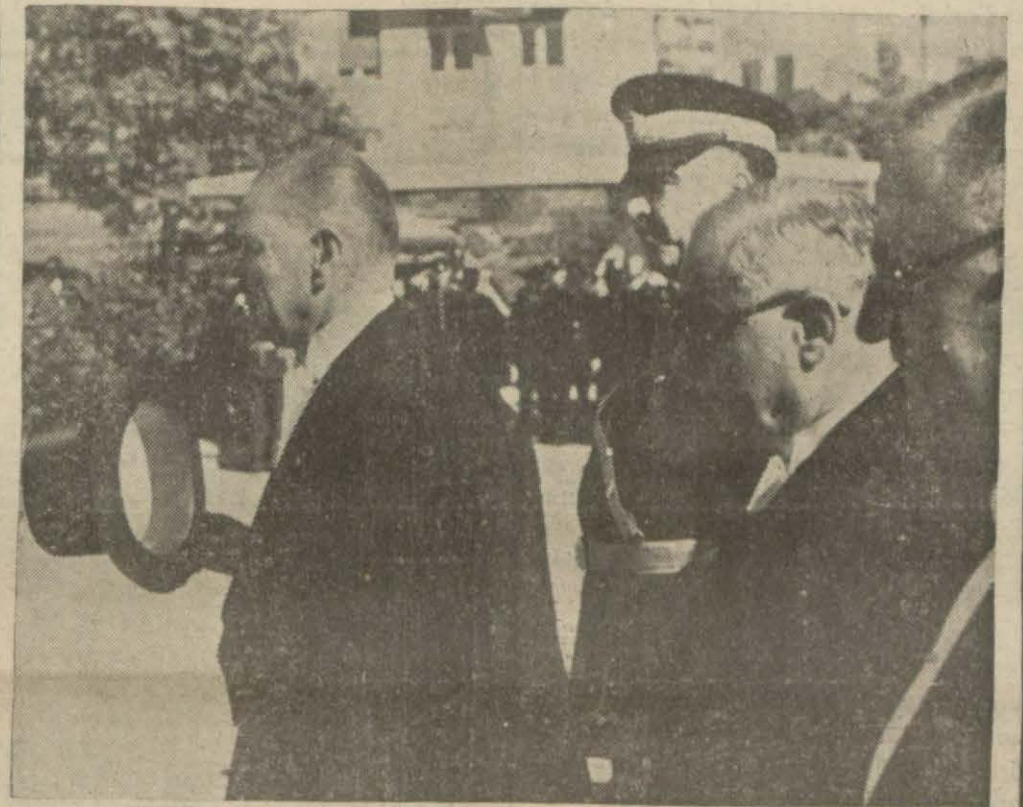

Küçük esnafa ve küçük sanayi erbabına muhtaç oldukları kredileri kolayca ve (Devamı 2 nci sayfada)

Hükümetin kararları

Kazanç, buhran ve muvazene vergilerinin tevhidile 1938 malî yılından itibaren peyderpey tenzili düşünülüyor

Ziraat ve İktisad Vekâletleri işleri (Millî İktisad Vekâleti) ismi altında birleştirilecek

Atatürk, Celal Bayarla beraber Meclise gelirlerken

Ankara, 1 (Telefonla) — İcra Vekilleri Heyeti bu akşam saat 18 de bir toplantı yapmıştır.

Ankara, 1 (Telefonla) — Kazanç, buhran ve muvazene vergilerinin tek (Devamı 11 inci sayfada)

Münhal Sayımlıklar için Seçim

Namzedlerin cumartesiye ilanı ve seçimin pazartesi günü yapılması muhtemel

Ankara, 1 (Telefonla) — Vefat eden Beyazıt ve Kütahya mebusları hakkındaki hükümet tezkeresi ile valliğe tayini dolayısıyla istifa eden Zonguldak mebusu Rifat Altıokun istifanamesi Meclisin cuma günü toplantısında okunacaktır. Bu suretle Meclis münhal mebusluklara itila kesbetmiş olacaktır.

(Devamı 2 inci sayfada)

Evlenme işlerinde yeni Kolaylıklar

Evlenme muamelesi için bugün 655 kuruş tutan bütün resimler kaldırılıyor

Ankara, 1 (Telefonla) — Hükümet evlenme işlerinde kullanılan evrak hakkında Meclise bir kanun lâyihası göndermiştir. Bu lâyiha esaslarına göre evlenme işlerine aid evrak Dahiliye Vekâletince hazırlanarak alâkalılara parasız dağıtılacaktır. Bu evrak damga resminden ve bilûmum harçlardan muaf olacaktır.

(Devamı 2 inci sayfada)

Kont Ciano'nun Türkiye'yi ziyareti bir müddet gecikti

İtalya Hariciye nazırı, haricî vaziyet çok muğlak ve Romada bulunmasını icap ettirecek şekilde olduğundan, bu ayın nihayetinden evvel harice çıkamayacak

Dost ve müttefik Yunanistan kralı Majeste Georges'un Romayı ziyareti münasebetile, İtalya hariciye nazırı Kont Ciano'nun evvelce mukarrer olan Ankara seyahatinin daha bir müddet gecikeceği anlaşılmaktadır.

Yunan başvekili General Metaksasın Ankarayı ziyaretinden sonra, dost Elen milleti hükümdarının Romadan başlayarak Avrupa payitahtlarında ya-

pacağı bu seyahate büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir.

Kral Georges, İtalyan kralına mülâki olacağı gibi, başvekil Mussolini ve hariciye nazırı Kont Ciano ile de görüşecektir. Bu görüşmeler esnasında şarki Akdeniz havzasını alâkadar eden bazı meselelere temas edilmesi muhtemeldir.

(Devamı 2 inci sayfada)

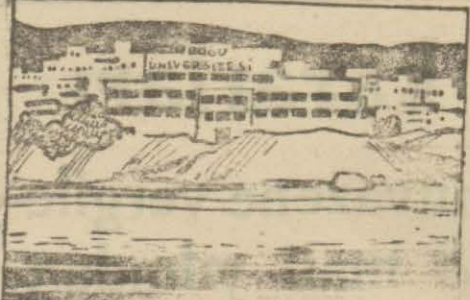
Hergün

Yazı Çok Olduğu İçin
Bugün Konamadı

Atatürk'ün
Direktifleri

(Baştarafı 11 inci sayfada)
ucuzca verecek bir teşekkül vücuda getirmek ve kredinin, normal şartlar altında, ucuzlatılmasına çalışmak ta çok lazımdır.

Doğuda kültür şehri

«Memleketi şimdilik üç büyük kültür bölgesi halinde müteakke ederek; garb bölgesi için İstanbul üniversitesinde başlanmış olan ıslahat programını daha radikal bir tarzda tatbik ederek camhuretten cidden modern bir üniversite kazandırmak; merkez bölgesi için, Ankara üniversitesini az zamanda kurmak lazımdır; ve doğu bölgesi için Van gölü sahillerinin en güzel bir yerinde, her şubeden ilk okulları ve nihayet üniversitesile modern bir kültür şehri yaratmak yolunda, şimdiden faaliyete geçmiştir.»

★ Hususi idareler ve belediyeler, büyük kalkınma savaşımızda baharı hususile hayat ucuzluğunu temin edecek, yerine göre tedbirler bulmalı ve salihîyetlerini tam kullanmalıdırlar.

★ Şehircilik işlerinde de, teknik ve plânî esaslar dahilinde çalışmak lazımdır.

★ Adli bünyemizin ve kanun üzülgümüzün; daima bu yönden incelemelerle, Türkiyenin dinamik hayatına, hiç şaşmadan uygunlukları temin edilmelidir. Bu lüzum karşısında, kara ve deniz ticaret kanunlarımızın ekonomik bünyemizdeki ihtiyaçlara daha uygun hale getirilmesinde, zaman geçirmemek yerinde olur.

★ Emniyet ve hak işleriyle alakalı usullerde ve kanunlarda, kolaylık, çabukluk, açıklık ve kesinlik esas olmalıdır. Bu sebeple, vatandaşların icra dairelerile olan ilişkilerini kolaylaştırmak kasdile yapılan etütlerin, bir an evvel kanun haline getirilmesini tavsiyeye layik bulurum.

★ Ziraat programımıza isabetle amacına ulaştırabilmek için, ilk önce, ciddi etütlerle dayalı bir ziraat siyaseti tesbit etmek ve onun içinde, her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavreyebileceği ve severek tatbik edebileceği bir ziraat rejimi kurmak lazımdır.

★ Beş yıllık ilk sanayi plânının geri kalan ve bütün hazırlıkları bitirilmiş olan bir kaç fabrikasını da, süratle başarmak ve yeni plân için hazırlanmak icab eder.

★ Sermayesinin tamamı veya büyük bir kısmı devlete aid ticarî - sanai kurumlarının mali kontrol şeklini; bu kurumların bünyelerine ve kendilerinden istediğimiz ve isteyeceğimiz ticarî usul ve zihniyetle çalışma icaplarına süratle tevfiik etmek.. bu gibi kurumların bugünkü usullerle çalışabilmelerine ve inkişaf etmelerine imkân yaktur.

★ Maden tetkik ve arama dairesinin çalışmalarına azami inkişaf vermesini ve bulunacak madenlerin, rantabilite hesapları yapıldıktan sonra, plânî şekilde hemen işletmeye konulmasını temin etmemiz lazımdır. Elde bulunan madenlerin en mühimlerini için üç yıllık bir plân yapılmalıdır.

★ Kömür ihtisalatımız kısa bir zamanda en az bir misli artırılmalıdır.

★ Yeni gemiler inşa ettirmek ve bilhassa eskimiş tersaneyi, ticaret filomonu için, hem tamir, hem inşaat merkezi olarak faaliyete getirmek esbabını temin etmek lazımdır.

★ Demiryol hatlarımızı üç sahalaşa bağlayacak ve bu hatların kalkınmaya azami hizmetini temin edecek olan kara yolu inşaatı, önümüzdeki devirlerde tetkif ve bir plân dahilinde tevsi edilmek lazımdır.

★ Samimî bir bütçeye ve hakiki bir te-

(Devamı 11 inci sayfada)

Resimli Makale:

✗ İyiden örnek almak fazilettir. ✗

Amerikalıların çocuklarına anlattıkları meşhur bir masal vardır:

— Bir köpek ağzına bir kemik parçası almış dereyi geçiyordu, suyun içinde kendi hayalini gördü, bir başka köpek sandı, onun ağzındaki kemiği kapmak istedi, ağzını açınca kendi kemiğini düşürdü, bir başkasının malına göz dikerken kendi malından oldu, derler. Hasud adamın hayatıta hiç bir şeye muvaffak olamayacağını anlatmak isterler.

Hasud olan adam mutlaka abdâldır, hakikati bırakır, hayalin peşinde koşar, onu da elde edemez, hâib ve hâsır kalır. Halbuki akıllı ve muhakemeli olan adam bir başkasının malından mahrum etmenin peşinde koşacak yerde muvaffak olanların muvaffak olmak için kullandıkları usulleri tetkik eder, onların geçirmiş oldukları tecrübelerden ders alır, ve aynı yol üzerinde yürüyerek hedefine varır. Hasud bir hastalık, iyi bir şeyden örnek almak ise bir fazilettir.

SÖZ ARASINDA

On metre irtifadan
Athyan genç kız

Bu kadın, ne bir cambaz, ne de taflı canına kıyan delillerden biri değildir. O halde nedir? diyeceksiniz. Anlatalım:

Kendisini balkondan aşağıya atan bu genç kız, 16 yaşlarında Budapeşteli Klara Roby'dir. Arkadaşlarıyla, 10 metre yüksekliğinde bir evin en üst katındaki balkondan atılabileceğine dair 50 lira bahse girmişti.

Filhakika balkonun altında erkek arkadaşlarını bekleyen genç kız da, balkona çıkması ve arkadaşlarının kolları arasına atılması, bu suretle bahsi ve 50 lirayı kazanmıştır.

Rüya ile bulunan asarı atika

Kıbrısın Zakaki köyünden bir kadının gördüğü bir rüya, şayanı hayret bir Bizans mabedinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Köylü kadın, müyasında mahalli gösterilen bir yerde asarı atika bulunduğu hükümete haber verildiğini görmüş ve ertesi günü Kıbrıs asarı atika idaresine müracaat ederek rüya - sında gördüğü yerde hafriyat yaptırmağa muvaffak olmuştur. Filhakika aynı mahalde bir iki metre kazıdan sonra tarihi büyük ehemmiyeti haiz bir mabedin ilk duvarları bulunmuştur. Bu duvarlarda çok mahirane işlenmiş mozayikler de görülmüştür. Hafriyata devam edilmektedir.

HERGÜN BİR FIKRA

Vak'ın şahidleriyiz

İstibdad devrinde, hükümetten alacağı olan bir adam, Tophane muhasebecisine bir istida vermiş. Muhasebeci istidayı eline alır almaz köpürmüştü:

— Bilmiyor musunuz, paramız yok; ne diye gelirsiniz!

Diye bağırması ve istidayı kaldırmaya yere atmış. İstida sahibi istidasını yerden almış ve öpüp başına koymuş. Muhasebeci şaşırması:

— İçinde padişaha dua vardı da..

Muhasebeci vaziyeti değiştirmiş:

— İş arasında insanı şaşırtınız. Ver hele bir kere de ben öpeyim. Sonra da derkenar yazarm, param alırsınız!

Adamın işi olmuş, dışarı çıkmış. Kapının önünde bekleyen gene hükümetten alacaklı iki kişi istidalarile muhasebecinin yanına gitmişler. Muhasebeci onlara da hiddetle bağırması:

— Ya siz ne istiyorsunuz?

Cevab vermezler:

— Vak'anın şahidleriyiz efendim.

Muhasebeci boynunu bükümüştü:

— Verin öyleyse istidalarımızı!

Leh dilencilerinin
Kralı Trisel öldü

Geçen pazar günü Varşova'nın büyük caddesinden geçenler iyi giyinmiş bir ihtiyarın kalb sektesinden anasını yene yuvarlanıp öldüğünü görmüşlerdir. Hemen yetişen zabıta memurları bu ihtiyarı hastaneye naklettiklerinde ceblerinde bulunan evrakından kendisinin Polonya dilencilerinin kralı Trisel olduğu tahakkuk etmiştir.

Trisel dünyanın en zengin dilencisi olmakla maruftur. On beş senedenberi dilencilikten hemen hemen vazgeçmişti. O vakit yani 1922 de Avrupada ilk dilenci mektebini tesis etmişti. Amerika'da hayli zamandanberi iki dilenci mektebinin bulunduğu söylenmektedir.

Trisel dilencilik sanatini (!) öğretmek için açtığı bu mektepten başka bütün azası kendisine fevkalâde itaat eden kuvvetli bir dilencilik teşkilâtı meydana getirmişti. Bu teşkilâta mensub bulunanların kâffesi Trisel'e hisse

Doktorluk yapan
Bir İngiliz nazırı

İngilterenin millî müdafaa nazırı Hore Belisha çok çalışkan ve çok malûmâtlı bir adamdır. Yukarıdaki resimde kendisini yeni askere alınan mefereleri bir doktor gibi bizzat muayene ederken görüyorsunuz.

On bir erkeği zehirle
öldüren kadın

Birleşik Amerika hükümetlerinin, Nektitik şehri cinayet mahkemesi, 11 erkeği zehirleyip öldürmekle müteahhin bulunan 32 yaşında Anna Hay isiminde güzel bir kadın ölüm cezasına mahkûm etmiştir.

Hay bir pansiyon işletmekte idi. Bu pansiyona yalnız erkekleri kabul etmekte ve bunlardan zenginlerini bir çok vasıtalarla teshir ettikten sonra kendisini varis yaptırmakta idi. Bu suretle Hay varis yapanlar bir kaç ay sonra esrarençiz bir hastalığa tutularak öbür dünyaya hoyalıyaktaki bulunuyorlardı. Bu suretle Anna Hay'ın pansiyonunda esrarençiz hastalıklı ölenlerin adedi on biri olmuştu. Bu hal zabitanın şüphesini davet etmekte olduğu bir sırada imzasız bir ihbarname ile canı kadının pansiyonunda zenginleri zehirlediği bildirilmişti. Bunun üzerine yakalanan güzel kadının pansiyonunda birçok zehirli maddeler ele geçerek yapılan tahkikatta hakikaten bu canı kadının on bir erkeği zehirlediği tesbit olunarak idama mahkûm edilmiştir.

verirder ve işleri iyi gitmediği zamanlarda ondan tahsisat alırlarmış. Trisel'in serveti üç milyon zlot'den fazla olduğu tahakkuk etmiştir.

Sözün Kıyası

Yazı Çok Olduğu İçin
Bugün Konamadı

Kont Ciano'nun
Türkiyeyi
Ziyareti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Kral Georges'un ziyaretini müteakip Brükselde toplanan Uzaksark konferansının mesaisini ve ademi müdahale komitesinin faaliyetini yakından takib etmek üzere Romada bulunmak mecburiyetinde olan Kont Ciano, muvakkil olan Ankara seyahatini yapmak için, ancak bu ayın sonunda memleketinden ayrılacaktır.

Yunan kralı Romada

Roma I (A.A.) — Yunanistan kralı Georges, hususi trenle Bari'den buraya gelmiştir.

İtalyan gazeteleri
Fransaya çatıyorlar

Londra 1 (Hususi) — Mülhem yazılarıyla tanınmış olan İtalyan muhammiri Virjino Gayda, Giornale d'Italya gazetesinde Paris'teki İtalyan sefirî Çerruttinin geri çağırılması münasebetile Fransız matbuatında İtalya aleyhinde intişar eden şiddetli tenkidlere cevaben diyor ki:

«— Fransız gazetelerine, tenkid ve iddelerinde daha mutedil hareket etmelerini tavsiye eyleriz. Bu gazetelerin, bilhassa Musoliniye karşı kullandıkları lisans, adabı muşeret hudutlarını aşmaktadır.»

Şunu hatırlatmak isteriz ki faşist İtalya bu derece lisan serbestisine tahammül edemez.

Paris 1 — Burada daha on gün kadar kalması beklenen İtalyan büyük elçisi Çerruttinin dün akşam birdenbire Paris'ten hareketi Fransız mahafilinde heyecan uyandırmıştır. Bayan Çerrutti ancak 15 gün sonra hareket edecektir.

Münhal saygınlıklar
İçin seçim

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bu münhallere seçimin ayın 7 inci pazar günü yapılması ihtimali vardır. Bu takdirde Parti namzedlerini cumartesi günü ilân edecektir. Namzedler arasında Sihat ve İctimai Muavenet Vekâleti Müsteşarı Hüsameddin bu lünacağı bugün şayi olmuştur. Bu haber tahakkuk takdirinde Hüsameddin halen açık bulunan aynı vekâlet siyasi müsteşarlığına tayin edileceği suretinde tefsir edilmektedir.

Evllenme işlerinde
Yeni kolaylıklar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Evllenme işlerinin devletçe verilmek bu resmî kâğıdlardan başkasına yazılması ve alâkadarların evlenme mürasafesini herhangi bir ziyama ve masrafata tabii tutulması menedilecektir. Bu suretle halk, evrak ve resimlerle birlikte bugün yekünü 655 kuruş tutmakta olan evlenme masrafından kurtarılmış bulunacaktır.

Dahiliye Vekilinin ziyafeti

Ankara, 1 (Telefonla) — Dahiliye Vekili Şükri Kaya, Cumhuriyet bayramında vazife gören emniyet amirleri ve polis memurlarına bugün Şehir Lokantasında bir gay ziyafeti vermiştir. Bu ziyafette vekâlet erkânı, Ankara valisi ve polis müdürü bulunmuşlardır.

Divrik istasyonu açılıyor

Ankara, 1 (Telefonla) — Divrik istasyonunun küşad resmî ile Diyarbakır - Dicle hatının temel atma mürasimesinde bulunacak Nafia Vekili Ali Çetinkaya ile davetkâfi ayın 6 sında hususî trenle buradan hareket edecektir.

Bugünkü takvim

Salı 2 - 2nci teşrin	Şaban 26
Katun : 6 32	— Oğla : 41 57
İhtiyat : 14 46	— Akşam : 47 15
Yata : 18 39	— İmsak : 4 51
Kumî sena : 1353	— Asaol : 5030

İhtisat 181

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İstanbulda çıkan gazetelerden birinin dünkü nüshasının en mutena sütunlarından birinde:

— Dünya harbi başladı mı? Başlığı altında bir makale vardı. Şöyle bir göz geçirdik ve anladık ki muhtemelen meslektaşımız bir tarzdan İspanya, öte taraftan da Uzak

Şarkda habire dövüşülmekte olmasına bakmış, büyük dünya harbinin başlayıp başlamadığı noktası üzerinde tereddüde düşmüş ve hakikati anlamak için okuyucularına soruya karar vermiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Eden Avam Kamarasında İtalyayı tenkid etti

İngiltere, her hangi üçüncü bir devletin müstemele meselesine müdahale etmesini katiyen kabul edemez

Londra 1 (Hususi) — Avam Kamarasının bugünkü toplantısında harici siyaset hakkında beyanatta bulunan Eden, başlıca Almanyanın müstemele talebi meselesine ademi müdahale komitesinin faaliyetine ve Uzaksark konferansına temas ederek, demiştir ki: «Umumi harbden sonra gerek Avrupa'da, gerek diğer kıtalarda hayli toprak kazanmış ve vâsi müstemele elde etmiş olan İtalya, şimdi Almanyanın müstemele ihtiyacından bahsetmekte ve onun bu husustaki taleblerine kuvvet vermektedir.

Alman taleplerinin İngiltereye taallük eden ciheti hakkında, şimdilik söyleyecek hiçbir sözüm yoktur.

Fakat, bu münasebetle bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki İngiltere hükümeti, herhangi üçüncü bir devletin müstemele meselesine müdahale etmesini katiyen kabul edemez. Hususile, bu meselenin habli uğurunda fedakârlıktan içtinab eden devletlerin.»

Eden bundan sonra sözünü İspanya harbine intikal ettirmiş ve Loyd Corcun tenkidlerine cevap olarak, Frankoculara yardım edildiği gibi,

Sovyetlerin de hükümetçilere büyük miyasta yardımında bulduklarını müdellel bir surette izah etmiş ve ademi müdahale sistemi sayesinde harbin mevzileştirildiğini söylemiştir.

Eden, yarın Brükselde toplanacak olan Uzaksark konferansına da temas etmiş ve konferansda en mühim rolü oynayacak olan Amerika ile İngilterenin tamamen hemfikir olduklarını kaydettikten sonra, sözlerini şöyle bitirmiştir:

«İngiltere, ne antikomünist, ne de antifaşist bloklara iltihak edecektir. Müstakil bir siyaset takip etmekte olan İngiltere, dostlarını seçmekte daima serbesttir.»

Eden, bu akşam Brükselde hareket etmiştir.

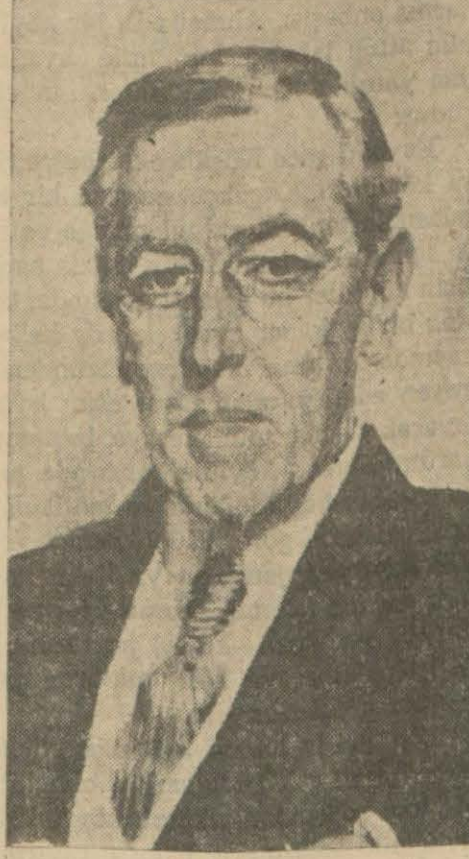
İtalyan müstemele mütehassısları Berlinde

Berlin, 1 — Üç İtalyan müstemele siyaseti müthassısı, dün Berlinde gelmişlerdir.

Mütehassıslar Alman müstemele hareketine muhtelif teşkilatını tatbik edeceklerdir.

13 sene sonra meydana çıkan bir hakikat

Amerikanın eski Cumhur reisi Wilson zehirlenmiş

Eski Amerika Cumhurreisi Wilson

Paris 1 (Hususi) — İsviçrede intişar eden Bazler Nachrichten gazetesine göre 1924 senesinde ölen Amerikan eski Cumhurreisi Wilson, bir zehirleme işinde methaldar bulunduğunu yazmaktadır.

Gazete, Amerikanın İsviçre sefirinin bu hâdiseden haberdar olduğunu ve Zürihhli meşhur bir doktorun da bu zehirleme işinde methaldar bulunduğunu yazmaktadır.

Cumhuriyet bayramımız Tahran elçiliğimizde merasimle kutlandı

Tahran 1 (A.A.) — Türk milli bayramı, evvelki akşam, Türkiye büyük elçiliğinde büyük merasimle tes'it edilmiş ve bütün İran ricalinin ve büyük elçilerin iştirak eylediği kabul resmi, geç vakte kadar samimî bir hava içinde devam eylemiştir.

Seyid Rızanın muhakemesinde dün mühim evrak okundu

Elâziz, 1 (Hususi Muhabirimizden) — Seyid Rıza ve avanesinin muhakemelerine bugün de devam edilmiştir. Bugünkü celsede hadisin mahiyetini ve içyüzünü meydana çıkararak birçok vesikalar okunmuştur. Muhakemeye çarşamba günü de devam edilecektir.

Şarkî Erdünde de Karışıklıklar çıktı

Amman 1 (A.A.) — Maverayı Şerianın şimalinde karışıklıklar çıkmıştır. Valinin Ajeilum'daki sarayı ile Karame ve Daifur'daki askerî karargâhlara tüfekle ateş açılmıştır.

Fas'taki isyan meğer çok şumullü imiş

Rabat 1 (A.A.) — Medice ve Fasta yaptığı bir teftiş seyahatinden dün akşam avdet eden umumî vali General Nogueş matbuata beyanatta bulunarak ezcümle şunları söylemiştir:

«Bütün memleketlere umumî bir kıyam hareketi tevlid edebilecek mahiyette bir isyan plânı tertib edilmişti. Bu plânın tatbikine mâni olmak için cebri tedbirler aldık ve almağa da devam edeceğiz. Anlaşıldığına göre, Fransız tahrikâtçıları da kargaşalık çıkarmak isteyenlerle beraber olmuşlardır. Bu gibilere merhamet etmiyoruz.»

Bir İngiliz vapuru daha taarruza uğradı

Londra 1 (A.A.) — Saffi harb kruvazörü Hood, bir asi tayyaresinin Jean Wans isimindeki İngiliz vapurunu tahrib etmesi hâdisesini tesbit etmek üzere Barcelonaya hareket etmiştir.

ÇERÇEVE :

Din ve San'at

- 2 -

Bürhan Toprakın kitabında beş tane etüd var. Massignon, Mauriac, Groethuysen, Montherlant ve Suarés gibi yazarlara aid beş tane etüd. Bunlar batı dünyasının en namli kalem sahibelerindendir. Birincisi, (İslâm san'atlerinin felsefesi), ikincisi (Roman), üçüncüsü (Goethe'nin hayatı), dördüncüsü (Arzu çeşmeleri), beşincisi (Don Juan) adlı birer görüş binası kurmuş. Bunlardan (İslâm san'atlerinin felsefesi) ve (Roman) üzerinde kısaca duralım.

(Massignon) un tezi:

«İslâm mistisizmasının eski Yunan felsefesinden aşılma olduğu fikri çürüktür. İslâm san'ati olmadı ki hükmü de yanlış. İslâm metafiziği kendisiyle doğmuş yeni ve şahsi bir tekkür dünyasıdır. İslâm san'atleri de, şiri, musikisi, mimarisi, halıçılığı ve minyatürlerle aynı metafiziğe bağlı keskin bir vâkıa. Hâdiseleri maddî şekiller dışında tefsir edemeyen Yunan kafası (hendese) yi, tecridden tecride götüren İslâmî zihniyet te (cebir) i doğurdu. Birbirine taban tabana zıd bu iki telâkkiyi her şubede müşahade kabilidir.»

Dömuzna katolik bir yazarı olan (Mauriac) da şunu demek istiyor:

«Allah romancının şartıdır. Romancı onusuz edemez. Allahı kaybetmiş bir cemiyette her şey dümdüz ve kaskatıdır. Allah fikriyle beraber günah ve azab, iyilik ve fenalık, yokluk ve ebedî hayat, korku ve ümid gibi düğüm, içimizden kayar gider. Meydana birkaç hayvanî insiyaktan başka ukdesi kalmamış bir insan ve cemiyet örneği çıkar. Romancı ki macerası ruhlarda ve ruhların düğümindedir, Allahsız bir cemiyet işi yoktur. Allahı olumayan cemiyetin romanı da olmaz.»

Bürhan Toprak hazretlerini işte bu plânlardaki metafizik varışlarda arayan bir kıymettir.

O henüz kendisini, kendisiyle ifade etmedi. Fakat bu ifadeyi hergün ve hergün teşebbüsle bir kat daha borclandı.

Bakalım borcunu ne vakit ve nasıl ödyecek?

Necib Fazıl Kısakürek

Mısır, Libya hududunun tesbiti için İtalyaya bir nota verdi

Londra 1 (Hususi) — Mısır hükümeti, Libya - Mısır hududunun bir an evvel tesbit edilmesi için, İtalyan hükümetine bir nota vermiştir.

Hududun tayin ve tesbiti işi bir muhtelit komisyon tarafından yapılmaktadır.

Adanada faydalı yağmurlar

Adana, 1 (Hususi Muhabirimizden) — Şehir meclisi bugün ilk toplantısını yaptı. Şehir ve civarına bol miktarda faydalı yağmurlar yağmaktadır. Odun, kömür ve çimento fiyatları yükselmiştir. Bu yüzden müteahhidler taahhüdlerini yerine getirmektedir güçlük çekmektedirler.

Sabah an Sabaha :

İran Hariciye Nazırı Ankaradan ayrıldı

Dost Nazır Büyük Millet Meclisinin bugünkü açılış töreninde hazır bulundu

Ankara, 1 (Telefonla) — İran Hariciye Nazırı bugünkü Meclis toplantısında Türk - İran dostluğunun canlı bir tezahürü olarak toplantı salonunun Vekiller Heyetine mahsus kısmında Celâl Bayarla Tevfik Rüştü Aras arasında oturmuş, ve Atatürkün nutkunu oradan dinlemiştir. Dost nazır bu akşam 8 i 50 geçe Toros ekspresi ile Şehrimizden ayrılış, ve istasyonda Tevfik Rüştü Aras, vekâlet erkânı, İran büyük elçisi ve sefaret ileri temsilcileri tarafından teşyi edilmiştir.

Resmî tebliğ

Ankara 1 (A.A.) — İran haricine veziri ekselâns Samii, cumhuriyet hükümetine resmen iade ziyaret etmek ve millî bayram şenliklerinde bulunmak üzere Ankaraya gelmiştir.

Reisicumhur Kemal Atatürk, ekselâns Samiîyi kabul etmiş ve diğer taraftan ekselâns Samii, Başvekil Celâl Bayar ve Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras ile görüşmelerde bulunmuştur.

Bu görüşmeler esnasında Türk - İran münasebetlerinin iki dost memleket büyük şefleri tarafından çizilen yolda muvaffakiyetle yürümekte olduğu büyük memnuniyetle müşahade olunmuştur.

İki hükümet, sıkı iş birliği siyasetlerine sadık olarak, kendileri için kıymetli olan sulh eserine çalışmakta devam edeceklerdir.

B. Samii, Celâl Bayar ve Tevfik Rüştü Aras, beynelmilel vaziyetin muhtelif safhalarını da gözden geçirmişler ve kendilerini alâkadar eden meseleler üzerinde tam fikir mutabakatlarını bir kere daha müşahade eylemişlerdir.

B. Samii, Celâl Bayar ve Tevfik Rüştü Aras, sulh ve sükün için ve âkid devletler arasında tarsinine yaradığı samimî münasebetler için mühim bir unsur olarak tecelli eden Sâdabad paktının mes'ut neticelerinden memnuniyetle kaydî malûmat etmişlerdir.

Ekselâns Samiinin ziyareti, Türkiye'de, iki memleketi birbirine bağlayan sarsılmaz dostluğun yeni bir tezahürü olarak karşılanmıştır.

Cumaovasında bir c'nyet

İzmir, 1 (Hususi Muhabirimizden) — Cuma ovasının Günerköyünde Eren, arkadaşları Çetini tabanca ile öldürdüğünden yakalanmıştır.

Çin - Japon harbi

Harb her cephede şiddetle devam ediyor. Japonlar Şanghaya yeniden takviye kuvvetleri gönderdiler

Londra 1 (Hususi) — Japonların Şanghaya yeni takviye kuvvetleri göndermiş oldukları haber verilmektedir.

Garba doğru çekilmekte olan Çin kuvvetleri, Japonların takibine rağmen şiddetle mukabele etmektedirler.

Şensi eyaletine Pekin - Hankau demiryolu muntakasında Çinlilerin mukabil taarruza geçtikleri bildirilmektedir.

Japon membalarına göre, Şanghayın bazı antrepolarında İngiliz imtiyazlı muntakası bağlı gizli yollar bulunmuştur. Çin askerleri bu yollardan istifade edecek, yiyecek ve su temin ediyorlarmış.

Japonlar Suçeo nehrini geçtiler
Şanghay 1 — Muharebe dün bütün gün devam etmiştir. Japon topçuları Suçeo nehri uzunluğundaki Çin mevzilerini dövmüşlerdir.

Japon müfrezesi bu nehri geçmeğe muvaffak olmuştur.

Nafia Vekâletinde Yeni terfiler

Ankara, 1 (Telefonla) — Nafia Vekâletinin yeni terfi listesini bildiriyorum:

70 liraya terfi edenler:

Rıza Kutay, Karstan Mevlüd Par, Diyarbakirden İsmail Hakkı, İstanbuldan Fahreddin Türel, Balıkesirden Azmi Tezcan, Samsundan Tevfik.

40 liraya terfi edenler:

Bursadan Aziz, münakalâtın Kemal, İstanbuldan Münci, merkezden Celâl Mustafa, Giresundan Kemaleddin, Ağrıdan Necdet, Diyarbakirden Lütfi, İstanbuldan Mustafa Aydas, Erzincandan Celil Kazbek, Rizeden Abdurrahman, Aydından Bürhaneddin, Kocaelinden Osman, Bergamadan İhsan.

35 liraya terfi edenler:

Antalyadan Muharrem, İstanbuldan Osman Acar, Balıkesirden Salâhaddin Ferid, Ali Örs, Malatyadan Hayati, Ankaradan Hıydar, Bergamadan Şeref.

30 liraya terfi edenler:

Giresundan Muzaffer, Antalyadan Mahir, Denizliden İbrahim Etem, Gazi Antepten İsmail, Erzincandan Tahir, Manisadan Şadan, İstanbuldan Ahmed Suphi Dinçer, Maraştan Suphi Okan, Çoruhtan Nadir, Samsundan Bahaeddin, İzmirden Nihad, Balıkesirden Nedim Öner, İsmail Sertel, Çorumdan Medeni, Boludan Ahmed Fevzi, Aydından Fuad, Çoruhtan Hanefi, Ali Erdüğü, Kırşehirden Hasan Tahsin, Kocaelinden Seyit, Berker, Seyfi Ra-

Çinliler bu müfrezenin 80 kişiden ibaret olduğunu ve harekât esnasında bunlardan elli kişinin maktul düştüğünü bildirmekte idirler.

Tam tevizatlı Çin takviye kıt'aları alelacele harb sahasına sevk edilmiştir.

Central News Çin ajansı, seyyar Çin müfrezelerinin Pekin - Hangkeou demiryolu üzerinde kâin Tsingsien şehrini istirdat etmiş olduklarını haber vermektedir. Japonların mühim miktarda harb malzemesi bırakarak gayri muntazam surette ric'at etmiş oldukları rivayet edilmektedir.

Üç İngiliz askeri daha yaralandı

Londra 1 (A.A.) — Reuter ajansına Şanghaydan gelen bir telgrafa göre, İngiliz askerlerinin istirahat buldukları bir hangara bir Japon bombası düşmüş ve üç İngiliz askeri yaralanmıştır.

Silifke hükümet Konağı yandı

Ankara 1 (Telefonla) — Silifke hükümet konağının yandığını ve hiçbir şey kurtarılmadığına dair Dahiliye Vekâletine malûmat gelmiştir.

Bir haftada yakalanan kaçakçılar ve kaçak eşya

Ankara 1 (A.A.) — Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilatı ikisi yaralı almış dokuz kaçakçı, bin yüz yirmi beş kilo gümrük kaçağı, on bir kilo inhisar kaçağı, yirmi bin defter sigara kâğıdı ile on bir kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Mareşal Fevzi Çakmağın teşekkürü

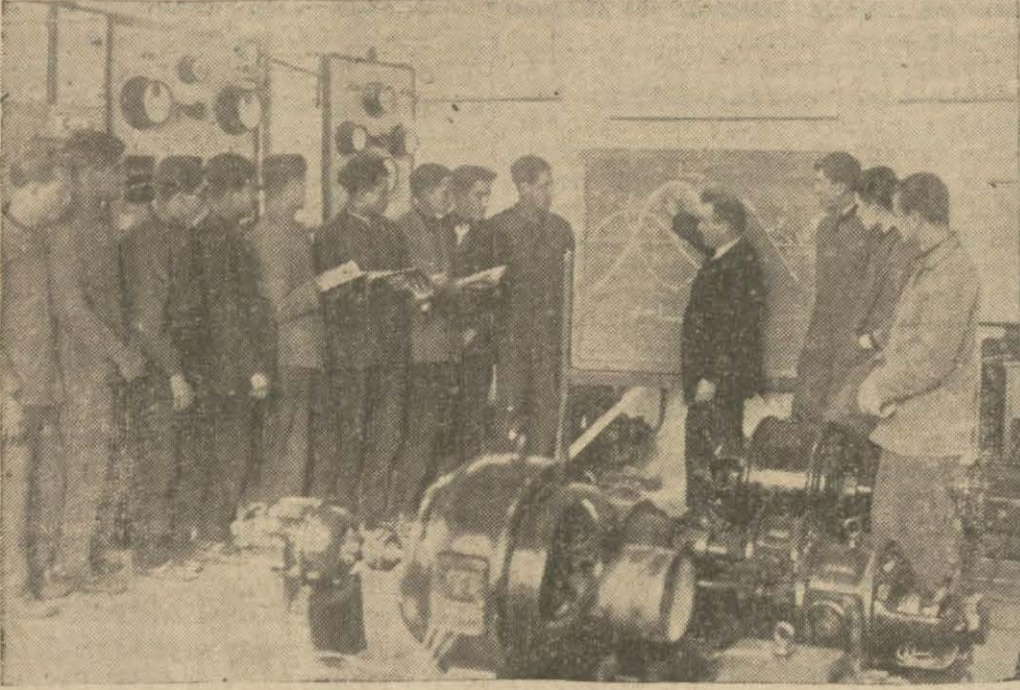
Ankara 1 (A.A.) — Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, mukaddes cumhuriyetimizin 14 üncü yıldönümü münasebetiyle her taraftan aldığı tebrik-münasebetlerine iblâğına Anadolu ajansını tavsit etmişlerdir.

İzmir şehir meclisi de açıldı

İzmir, 1 (Hususi Muhabirimizden) — Şehir meclisi bugün ilk toplantısını yaptı. Avrupada tetkikatta bulunan belediye reisi Dr. Behçet Uz, cumartesi İzmirde hareket edecektir.

San'at mektebi kadrosu ve binası genişletiliyor

San'at mektebinde talebelere ders verilirken

İstanbul mntaka san'at okulunda mevcut yedi san'at şubesine bu yıl bir de mensucat şubesi ilâve edilmiş ve bu Branş için lâzım olan ders levazımâtı sipariş olunmuştur. Diğer san'at şubelerini teşkil eden tesviyecilik, tornacılık, elektrikçilik, demircilik, dökmeçilik, modelcilik, sıhhi tesisatçılık, marangozluk gibi şubeler tekâmül safhasını bitirmiş ve muvaffakiyetli neticeler dahi vermeğe başlamışdır.

Talebenin kendi buluşlarıyla vücade getirdikleri eserler alâkadarlar tarafından çok beğenilmektedir. Mektebe kaydedilmek için müracaat edenlerin sayısı gün geçtikçe çoğalmaktadır.

Mektebin fazla kadro ile çalışmasına binanın müsaadesizliği mâni teşkil etmektedir. Bu hususta bir tedbir olarak yeni atölyeler inşa edilmekte ve müracaat eden genç heveskârlar geri çevrilmemektedir. Bu yıl açılan müsabaka imtihanlarına 340 genç iştirak etmiştir.

Radyo aboneleri

Radyo harcını vermeyenler için verilen son müddet te, dün nihayetlenmiştir. Düne kadar yüzde yirmi cezası ile abone paralarını tediye etmeyenlere tebliğati yapılacak. Aynı 15 ine kadar gene parayı yatırmamakta ısrar gösterenlerin, 3222 numaralı kanuna göre ruhsatnameleri iptal edilecek, ken dileri mahkemeye verileceklerdir. Haber aldığımız göre, ruhsatname aldıkları halde, el'an muayyen olan harcı tediye etmeyenlerin miktarı, bir hayli kalabalıktır. Bunların adedi bir, iki güne kadar tesbit olunarak, icab eden muamele haklarında tatbik edilecektir. Radyo harcını vermeyenlerin 1000 ne yakın olduğu tahmin edilmektedir.

Poliste :

Bir adam lağma düştü, yaralandı

Kasımpaşa Pışmanlıye sokağında oturan Ahmet gece evine giderken Kasımpaşa Hacım sokağında açılan lağma düşerek yaralanmış, tedavi için hastaneye kaldırılmıştır.

Bir garson soda şişesi ile yaralandı

Otel garsonlarından Mihran buz dolabından soda şişelerini çıkardığı sırada bir soda şişesi patlamış, Mihran boğazından ağır surette yaralanmış, tedavi için hastaneye kaldırılmıştır.

Sovyetlerin Ankara büyük elçisi değişiyor mu?

Halen Ankara'da bulunan Sovyet büyü elçisi Karzky'nin, birkaç güne kadar şehrimize gelerek Moskova'ya hareket edeceği söylenmektedir.

Diğer taraftan, Karsky'nin merkezde başka bir vazifeye tayini de muhtemeldir. Bu takdirde şimdi Pariste bulunan eski Sovyet büyük elçisi Suriçin tekrar Ankaraya nakledileceği söylenmektedir.

Sovyet Tass ajansının şehrimizdeki mümessili Stoklitzky mezunen memleketine gitmiştir. Stoklitzky, ağlebi ihtimal bir ay sonra dönecektir.

Müsabaka sınavında kazanmayanlar dahi refüze edilmeyecek isterlerse okula nehari olarak devam edebileceklerdir. Ayrıca 15 genç de okula ücretli olarak kaydedilmişlerdir. 13 yıl içinde bu okulun yetiştirmiş olduğu san'at kârlar (440) ı bulmaktadır. Bunlar içerisinde bir çok müessese ve fabrikaların şefliğini muvaffakiyetle bacerenler ve dolgun maaş alanlar ekseriyeti teşkil etmektedir.

Maamafih bu miktar sanayileşen Türkiyenin ihtiyacına kâfi gelmediğinden Ankarada orta, teknik, Politeknik olmak üzere 3 şubeli bir san'at okulu inşası takarrür etmiş ve projeleri hazırlanmıştır.

Ramazan

İstanbul Müftülüğünden: İkinciyeşrinin beşinci cuma günü Ramazanı şerifin iptidası olduğu ilân olunur.

Araba müzesi

Müzeler umum müdürlüğü tarafından Dolmabahçe sarayında hususî dairede vücade getirilecek tarihî araba müzesi etrafındaki hazırlıklar devam etmektedir. Maarif Vekâletinden müzenin kadrosu beklenmektedir. Kadro gelince faaliyet genişletilecektir. Araba müzesi Avrupadaki eşlerine benzetilmeye çalışılacaktır. Arabalar canlı şekillerde teşhir edilecek, yani koşumları, arabacı kıyafetleri ve arabanın tezyinatı gösterilecektir. Ayrıca her arabanın hangi tarihte ne için kullanıldığı ve kimin rükûbuna tahsis edildiği etrafında tarihî malûmatı da bulunacaktır.

Kültür işleri:

Yeni muallim tayinleri

İstanbul ilk tedarisat ikinci kadrosu henüz vekâletten tasdik edilip gönderilmemiştir. Buna mukabil vekâlet bazı muallimlerin tayinlerini tasdik etmiş, işe başlamaları için İstanbul Maarif Müdürlüğüne telgrafla emir vermiştir.

Zonguldak Zafranbolu ilk mekteb muallimlerinden Mustafa Silivri Çayırdere köyü muallimliğine, Bursanın Orhanbey kazası muallimlerinden Handan Silvirinin Kurfalı köyü muallimliğine, Kâhte maarif memuru Ahmed Silivrinin Kurfalı köyü başmuallimliğine, İzmir Burnuva muallimlerinden Perihan Şilenin Kömürlükköy muallimliğine, Tunceli Kozan muallimlerinden Menşure Çatalca ikinci mekteb muallimliğine, Aydın Söke muallimlerinden Fehmiye Çatalca İzzettin köyü muallimliğine, Trabzon Vakıfkebir muallimlerinden Feyziye Çatalca Çiftlikköyü muallimliğine, İstanbul muallim mektebi mezunlarından Kadri İstanbul ikinci mekteb muallimliğine tayin edilmiştir.

İstanbul orta tedarisat muallim kadrosu tamamlanmıştır. Vekâlet tarafından yeniden nakil ve tayin yapılmıyacaktır.

Küçükçekmece'de bir vak'a

Bir köylü oğlunun karakola götürülmemesi için jandarma onbaşısını yaraladı

Evvelki gece Küçükçekmece'de bir hâdisе olmuş, İbrahim isminde bir jandarma onbaşısı, Ahmet adlı bir köylünün attığı tabanca kurşunile ayağından yaralanmıştır. Hâdisenin tafsilâtı şudur:

Evvelki gece Küçükçekmece ve Safra köylüleri Küçükçekmece'de bir han odasında toplanarak eğlenmeğe ve rakı içmeğe başlamışlardır. Fazla sarhoş olan köylüler bu eğlenti sırasında, bundan bir ay kadar evvel iki köy halkı arasında bir arazi meselesi yüzünden cereyan eden yaralama vak'asını hatırlıyarak tekrar münakaşaya başlamışlardır. Sarhoş köylüler arasında münakaşanın büyüdüğünü ve tehlikeli bir şekil aldığı görülen Küçükçekmece polisi keyfiyeti jandarmaya haber vererek yardım istemiş, bunun üzerine Bakırköy ve Safra köyü karakolundan Küçükçekmeceye kâfi miktarda jandarma gönderilmiştir.

Bu sırada handa toplanan köylülerden İsmail çok fazla sarhoş olduğu halde han odasından çıkarak köy sokaklarında dolaşmağa, bağırıp çağırmağa başlamıştır.

İsmailin sokakta rezalet çıkardığını gören Bakırköy jandarma karakol kumandanı muavini İbrahim onbaşı İsmaili karakola götürmek istemiş, fakat İsmail jandarmaya karşı gelerek küfürler savurmağa başlamıştır.

Sarhoş İsmaili yalnız başına karakola götürmeyeceğini anlayan İbrahim onbaşı düdükle çalarak arkadaşlarını çağırmıştır. Bu gürültü üzerine han odasında toplanan köylüler hep beraber dışarı koşarak polis ve jandarmanın e-linden İsmaili almak istemiştir. Bu kargaşalık esnasında birdenbire iki el tabanca patlamış, çıkan kurşunlardan birisi İbrahim onbaşının ayağına isabet etmiş ve yaralamıştır.

Polis ve jandarmanın yaptığı araştırma ve tahkikat sonunda tabancanın sarhoş İsmailin babası Ahmet tarafından atıldığı anlaşılmış ve suçlu Ahmet tabanca ile beraber yakalanarak adliyeye teslim edilmiştir. Yaralı onbaşı İbrahim Gümüşsuyu hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Karadenizde ve Egede yeniden fırtına başladı

Karadenizde on gün kadar süren ve bir çok kazalara sebebiyet veren fırtına dineli daha bir hafta olmadığı halde dün akşamdan itibaren gene şiddetli bir fırtına başlamıştır. Karadenizdeki fırtına garptan esmektedir. Fırtına yüzünden dün akşam üzeri Karadeniz boğazından çıkan vapurlar, bocalamağa başlamışlar ve Büyükdereye dönmüşlerdir.

Diğer taraftan Ege ve Marmara denizlerinde de şimalden gelen bir fırtına başlamıştır. Fırtınanın Ege denizinde kuvvetlenmesi çok muhtemel görülmektedir.

Tahliye ve liman idarelerince her hangi bir kazaya meydan verilmemesi için tedbirler alınması alâkadarlara bildirilmiştir.

İstanbul Liman Reisi işe başladı

İstanbul Liman Reisiğine tayin edilen İzmir Liman Reisi Zühtü Arkmene, dün yeni vazifesine başlamıştır.

TEŞEKKÜR

Gayubetî ebediyesile bizleri çok müteessir eden kıymetli annemizin gerek cenaze merasimine iştirak ve gerek bizat mektub, telgraf ve telefonla taziye lûtfünde bulunmak suretile bizleri minnettar bırakan akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekkürü arzu edersek de teşekkürümüz bu vazifeyi ifaya mâni olduğundan muhterem gazetenizin tavassutunu dilerim.

Karadeniz Orman İşletme T. A. Ş. murahhas âzası Talât Hidayet oğlu

Belediye tramvaylardaki yolcu kesafetini karşılamaya çalışıyor

Şehrin ticaret müesseselerinin mütekâsif bulunduğu yerler Karaköyle Eminönü ve civarıdır. Sabah ve akşamları buralardan gerek yaya ve gerek tramvayla ve diğer vesaitle şehrin bir yakasından diğer yakasına geçmek isteyenler behemehâl köprüden istifade etmek vaziyetindedirler. Bu yüzden köprü üstü bilhassa sabah ve akşam ve kitleri çok kalabalık olmakta, gelip geçiş güçleştiren bir kesafet peydalanmaktadır.

Tramvay arabalarının miktarı da halk kesafetini karşılayabilmek için sabah ve akşamları muayyen saatlerde çoğaltılmaktadır. Bu saatlerden gayri vakitlerde bütün şebekede 140 - 150 tramvay arabası çalıştırıldığı halde sabah ve akşamları bu miktar 170 - 180 e kadar çıkarılmaktadır. Buna mukabil gene tramvaylarda ferah ferah yer bulup oturmak pek güçtür. Köprü'nün üzerinden saatte ancak 95 tramvay arabası geçirilebilmektedir. Bundan ziyade köprü'nün mukavemeti yoktur. Bu sebeble şehirde muayyen saat ve zamanlarda baş gösteren yolcu kesafetini daha fazla tramvay arabası tahrik etmek suretile önlemek imkânsızdır. 1938 senesi sonunda ikmal edilecek Gazi köprüsünün de bu kesafeti önleyeceğine de ihtimal verilmemektedir.

Çünkü ticaret yerlerinin mütekâsif bulunduğu Eminönünden akşamları tramvaya binip Beyoğluna gitmek için Gazi köprüsünden geçen tramvaya binmeği tercih edenlere herhalde tesadüf edilmeyecektir. Gazi köprüsüne râğbet ettirebilmek için bugünkü kesafeti o istikamete doğru dağıtmak zarureti vardır ki bu imkân da ileri şehir plânında ancak zamanla temin edilebilecektir.

Halkın daha fazla nakil vasıtası bularak izdihamdan kurtulabilmesi için şehirdeki otobüs seferleri çoğaltılmakta Beyoğlu ile İstanbul yakaları bunlarla birleştirilmektedir. Fakat İstanbul Belediyesi şirketler komiseriğince hazırlanan bir projeye göre akşam ve sabahları tramvaylarda hasil olan kesafet önlenecektir.

Bunun için Karaköyden Beyoğluna ve Bebeğe tramvay arabaları tahrik edilecek, köprüden geçen tramvay sayısının azaltılmasına, Beyoğlundaki şebekenin de bu suretle kısaltılarak tramvay arabalarının daha fazla devir ve sefer yapabilmelerinin teminine çalışılacaktır. Bu maksatla Karaköyde Ziraat Bankasının önünde yeni bir istasyon tesis edilecek ve Karaköyde seferleri sona eren tramvaylar bu noktadan hareket edecektir.

Nafia Vekâletine gönderilen bu projeye tetkik halindedir. Nafia Vekâleti bu ciheti tensib ettiği takdirde derhâl faaliyete geçilecek ve Karaköydeki Ziraat bankası binasının önüne bir istasyon yapılarak buradan Beyoğluna ve Bebeğe tramvay arabaları hareket ettirilecektir.

Karagümrükte karısını yaralayan adam Eskişehirde yakalanıyor

Bundan bir ay evvel Karagümrükte bir yaralama vak'ası olmuş, Vehbi adında bir adam karısını muhtelif yerlerinden ağır surette yaralamış ve dört yüz lira kadar para çalarak kaçmıştır. Vehbi evvelki gün Eskişehir civarında, seyyar tren polis memurları tarafından yakalanarak İstanbul'a gönderilmiştir.

Pek yakında: Tepebaşı

GARDEN' inde

HARRY FLEMMINGS heyeti

20 erkek ve 20 kadın artisti
TRANCONTINENTAL 1937 RÖVÜSÜNDE

"MIAMI"

Habeş artisti - 15 kız

ve CONTINENTAL AMBASADÖR CAZ

Halihazırda Avrupayı dolaşmakta olan en mükemmel ve en fevkalâde Amerikan teması

TÜRK SINEMASINDA: Mevsimin en büyük filmi
HACI MURAT (Türkçe)

Vatan ve istiklâl aşkile Çar ordularına karşı açılan büyük savaşın filmi. Meşhur şeyh Şamil'in tarihi vak'ası.
İVAN MUJUKİN - L.L. DAGOVER - BETTİ AMAN

SAKARYA Sinemasında BİR BALO HATIRASI filminin gala gecesi.

Dün gece kalabalık ve kibar bir halk kütleli, Venedik film müsabakasında en büyük mükâfâtı kazanan BİR BALO HATIRASI'ni alkışlamak için SAKARYA sinemasına koşuyordu.

Bu filmin müsabakada kazandığı bu muvaffakiyete cidden lâyık olduğunu seyirciler tekdîr etmişlerdir. Sekiz büyük sinema san'atkârı tarafından temsil edilmiş olan bu film şimdiye kadar çevrilmiş olan filmlerin en mükemmel en hislisidir.

Seyirciler arasında İstanbulun en yüksek şahsiyetleri bulunuyordu. Bayanlara, hatıra olarak zarif, ufak buketler dağıtılmış, bu da bu güzel gecenin lâtafetini arttırmıştır.

Şehir tiyatrosu
Dram kısmı Tepebaşı'nda
Bu akşam saat 20-30 da
SIZE ÖYLE GELİYORSA
Yazan: Pirandello

Operet kısmı Fransız tiyatrosunda
bu akşam oyun yoktur

ERTUĞRUL SADİ TEK

TIYATROSU

(AKSARAYDA)

(Bu gece)

CEHENNEM ve

AMAN HANIM SUS

Yakında: SEFİLLER

İKİ BÜYÜK YILDIZ

BİR ARADA

BOZANBO - ŞOVBOT filmlerinin unutulmaz yıldızı meşhur zenci

Bariton

PAUL ROBESON

EHLİ SALİB - KLEO PATRA

filmlerinin hahramanı

HENRY WILCOXON

KARADAV

filminde

Bu senenin en güzel şaheseri olarak

YARIN

ALKAZAR

sinemasında başlıyor.

MEMLEKET HABERLERİ

Doğuda yapılan işler

Erzurumda bir çok eserler vücuda getirildi, 11 yerde elektrik, 32 istikamette de yol inşaatı yaptırılıyor

Erzurumda Cumhuriyet caddesi

Erzurum (Hususi) — 1 Haziran 1937 de Erzurumun belediye vaziyeti şöyle idi:

Belediyenin yüzbin liraya yakın borcu vardı. Parasızlıktan memur ve müstahdemlerin aylıkları verilemiyor. O tarihte iş başına gelen Şevket Arı memurların maaşlarını verdi ve yeni matrahlar temin ederek belediyenin borcunu 40 bin liraya indirdi. Bu meyanda da yapılan işler şunlardır:

Erzurumun en mühim mesiresi olan köşk metrük ve harap bir halden çıkarılarak tamir edilmiş ve bu sayede binlerce halk oturacak bir mesire bulmuştur.

Tahtacılar caddesinden hal meydana kadar olan 500 metre yol tanzim edilmiştir. İş bankası önünden hükümet önüne kadar yeni bir yol yapılmıştır.

Şehrin bütün su yollarının methalleri büyük masrafla yenileştirilmiştir. Müstahkem mevki arkasında 200 metrelik bir yol açılmıştır.

Cumhuriyet caddesinde 6 bin metre murabbalık bir yere parke döşenmektedir. Çifte minarelerin etrafı temizlenmiştir. Bir müzayedede salonu açılmış ve Aziziye hanında 20 dükkân tamir edilerek orası bakır pazarı haline ifrağ edilmiştir.

Şehrin pisliliği 45 bin araba seferi ile dışarı çıkarılmıştır. Ve bütün bu işler beş ayda başarılmıştır.

Doğuda imar

Umumi müfettişlik bölgesini teşkil eden yedi vilâyet içinde tamam 32 istikamette yol faaliyetine devam edilmektedir. Bütün bu yollar bugünün medeni nakil vasıtası olan motörlere göre tanzim edilmiştir. Yolların şehir ve kasabalardan geçen kısımları asfalt yapılacaktır. Erzurum ve Karsın şehir haritaları bitirilmiştir. Gümüşhane haritası da müteahhidine ihale edilmiştir. Yedi vilâyette üçyüzü müteceviz inşaat vardır.

Erzurumda inşasına devam edilen büyük resmi binaların küşad merasimi 938 yılın cumhuriyet bayramında yapılacaktır.

Doğuda on bir şehir ve kasabanın elektriği için bir buçuk milyon lira sarf edilecektir.

Bir sene zarfında Erzurum vilâyeti-

nin muhtelif köylerine 400 den fazla tereyağı makinesi dağıtılmıştır.

Kültür vaziyeti

Üçüncü umumî müfettişlik mıntakasında altı sene içinde 103539 vatandaş halk dershaneleri sayesinde okuyup yazma öğrenmişlerdir. Liselerdeki talebe mevcudunun mikdarı 6000 i geçmektedir. Talebe mikdarı geçen seneye nazaran iki misli artmıştır. Mıntakanın beş yüz ilk okulunda 55115 ilk mektep talebesi okumaktadır.

Devlet varidatı geçen yıl yüzde seksen nisbetinde tahsil edilirken bu yıldaki tahsilât yüzde 91 e çıkmıştır. Tahiri arazi işi bu ayın sonuna kadar bölgenin her yerinde nihayete erecektir.

Doğuda köycülük hareketleri

Erzurum (Hususi) — Belediye salonunda müfettişlik köycülük bürosu şefi ve eski belediye reisi Salim tarafından bir konferans verilmiş ve köycülük hakkında yaptığı tetkiklerin neticesini anlatmıştır. Kalabalık ve münevver bir samimiyet tarafından doldurulan salonu müfettişi umumî Tahsin Uzer, ve kor general Muzaffer şereflendirmişlerdir.

Salim bilhassa şarktaki köylerin vaziyetleri hakkında kıymetli malumat vermiş ve sonra belediye reisi Şevket Arı da söz alarak şehir hakkındaki düşüncelerini söylemiştir.

Nihayet Tahsin Uzer, memleket davalarını alâkadar eden meseleler üzerinde halkla bir hasbihal yapmış, emniyetten ve asayişten bahsetmiş, Erzurumun mazideki rolünden ve istikbaldeki vazifelerinden söz açarak, Türk kadınının içtimai hayatta erkekler gibi doğu diyarında da mevki alması lâzım geldiğini söylemiştir.

Müfettişlik Trabzona naklediliyor

Erzurum (Hususi) — Umumi müfettişlik yeni yapılmakta olan bina henüz ikmal edilmediği ve Erzurumda da sokukların başlamış olması hasebile Trabzona nakledecektir.

Gediz nehri Manisa ve Menemene akıtılacak

Manisa (Hususi) — Yazın, Gediz nehri suyu Manisa ve Menemen ovalarına akıtılarak ekinleri sulamak suretile nehirde istifade edilecektir. Bu haber zürrai fevkalâde memnun etmiştir.

Bir ana kız kavga ederlerken bir Çocuğu öldürdüler

Amasya (Hususi) — Güvenicek köyünden Ahmet karısı Safiye ile kızı Maviş birbirleriyle kavga edip yekdiğirine taş atarlarken taşlardan biri o civardan geçen Kemal isminde bir çocuğa çarpmış, ölümüne sebep olmuştur. Ana kız hakkında kanunî takibat yapılmaktadır.

Hakâride hava Kurumu kongresi

Hakâri (Hususi) — Hava Kurumu mıntaka ispektörü Cemal Diren şehrimize gelmiş ve iki hafta kadar kalarak kurumun 927 senesinden itibaren bütün hesaplarını incelemiştir.

Merkezde işlerini bitiren ispekte, ilçelerdeki şubeleri de teftiş etmek üzere şehrimizden ayrılmıştır.

Her yerde olduğu gibi memleketimizde de Hava Kurumu kongresi yapılmıştır. Bu kongreye kadın, erkek bir çok yurddaş iştirak etmiştir.

Vali Basri Konyar, güzel bir söylevle kongreyi açmış ve Hava Kurumu görevleri üzerinde görüşmeler yapılmasını rica etmiştir. Başkan Cevdet «Unan»ın idaresinde yapılan müzakerelerde mahalli hususiyetler gözönünde tutularak yurd müdafaasının en başında gelen bu hayırlı kuruma çeşitli gelir kaynakları temin edilmiş ve güzel kararlar verilmiştir.

Yurdda spor hareketleri

Mardin (Hususi) — Midyat - Mardin maçı büyük bir alâka ile takip edilmiş ve çok heyecanlı olmuştur.

Mardinliler çok güzel bir oyun göstermişler ve maçı sifra karşı 6 sayı ile kazanmışlardır. Resimde Midyatla maç yapan Mardin Türkücü sporları görülmektedir.

Bahkesir - Eskişehir maçı

Bahkesir (Hususi) — Spor bölgesi tarafından tertip edilen spor eğlenceleri, atletizm müsabakaları ve basketbol yarışları pek zevkli ve heyecanlı olmuştur.

Bahkesir idman yurdu tarafından davet edilen Eskişehir Türkücü takımı idman yurdu takımı karşılaşmış, idmanyurdu 4-2 galib gelmiştir.

İzmir güreşçileri de yakında buraya gelecek güreşçilerimizle müsabakalar yapacaklardır.

Nazilli - Aydın maçı

Nazilli (Hususi) — Aydınspor ve Nazilli Mendres spor futbol takımları karşılaşmışlar, birinci devrede iki taraf da gol çıkaramamıştır. İkinci haftayda Mendres takımını üç gol yapmış, maçı sifra karşı üç sayı ile kazanmıştır.

Bandırma - Topkapı maçı

Bandırma (Hususi) — İstanbuldan davet edilen birinci kümeye dahil Topkapı spor klübü futbol takımı, Bandırma idmanyurdu takımıyla karşılaşmıştır.

Birinci devrede iki taraf birer gol çıkarmışlar, ikinci devrede de Topkapılıların yaptıkları bir gola mukabil üç sayı yapan Bandırma takımı, maçı 4 - 2 galib olarak bitirmiştir.

Vanın haritası yaptırılıyor

Van belediyesi memba sularını kontrole başladı, köy kanunu tatbikatı için alâkadarlara tebliğat yapıldı

Vandan bir görünüş

Van (Hususi) — Yurdun en uzak bir köşesinde bulunan Van tarihî bakımından mühim bir kıymeti haizdir.

Tarihe göre İsanın doğumundan 1200 sene evvel geniş ülkeli Hitit imparatorluğunun müteferrik kısımlara ayrılmışla teşekkül eden hükümetlerinden biri de Orarto olmuştur. Orartonun merkezi idaresi de bugünkü Van şehridir. Vanda sırasıyla bir çok Türk kavmları hüküm sürmüşlerdir. Umumi harp sırasında bir çok felâketler geçiren Van bugün cumhuriyet hükümetinin vücuda getirmekte olduğu yeni eserlerle yeni baştan inkişaf etmektedir.

Vanın haritası yapıldı

Bir müddettenberi vilâyet merkezinin haritasını yapmakta olan harita

heyeti işlerini bitirerek şehrimizden ayrılmıştır. Heyet Vandan ayrılmadan evvel şereflerine belediye tarafından 30 kişilik bir ziyafet verilmiş, bu ziyafette harita heyetinin Van haritasını almak hususunda gösterdikleri gayret ve faaliyetten dolayı kendilerine teşekkür edilmiştir.

Köy kanunu tatbikatı

Van ve kazalarının, köylerinde köy kanununu tatbik yolundaki eksiklikleri yerinde gören vali, kaymakamlıkları jandarma kumandanlığına bir tamim yazarak köy kanununun tatbik müsaile köylerde tamamen ve tamamen tatbik mümkün olmayan yerlerde de kısmen tatbikini ve alâkadarların bu hususta mesai ve fikir birliği yapmalarını bildirmiştir. Jandarma kumandanı da köy kalkınması yolunda jandarmaya düşen büyük vazifeleri alâkadarlara hatırlatmıştır.

Vanda tetkikat

Birinci umum müfettişlik mıntakasında bir tetkik gezisi yapmakta olan umum müfettişlik baş müşaviri Ziya Tekelinin idaresindeki müşavirler heyeti şehrimize gelmiş ve tetkiklere başlamıştır.

Vanda iyi sular damgalı kaplarda satılacak

Van belediyesi hayvanlarla köylüler tarafından şehre getirilip satılan suların bir çoğunun şurada burada doldurulma sular olup zernebat adile satıldığını tesbit etmiştir.

Belediye suyunun etrafının intizama sokularak köylü ve hayvanatın herhangi bir şekilde pislemesini önlemek için suyun membamı islah ederek bir beççi bulundurulmasını ve satılığa getirilen suların membadan beççi yanından doldurulup damgalanmasını karar altına almıştır.

Van bakıma mühtaç

Eskiden «dünyada Van, ahirette iman» diye bir söz vardı. Ve Vanlılar bu sözle övünürlerdi.

Vanın bugünkü hali biraz yeis vericidir.

Belediye ve hususi idarenin varidatı, bütün işleri yoluna koymağa kâfi değildir. Van, her halde, devletin koruyucu ve kurtarıcı yardımından istifadeye şiddetle muhtaçtır. Vanın üç büyük ekşisi, üç büyük dileği vardır: Sihat. Kültür... Bayındırlık...

Bu şirin belde, inkişafa müsait ve müstait olduğu kadar yardıma muhtaçtır.

Şatakta yeni inşaat

Şatak kazasında yapılan binalarla yol faaliyetini ve yeni yapılacak hükümet konağı binası yerini gözden geçirmek üzere nafia direktörü ile beraber Şatak kazasına giden vali şehrimize dönmüştür.

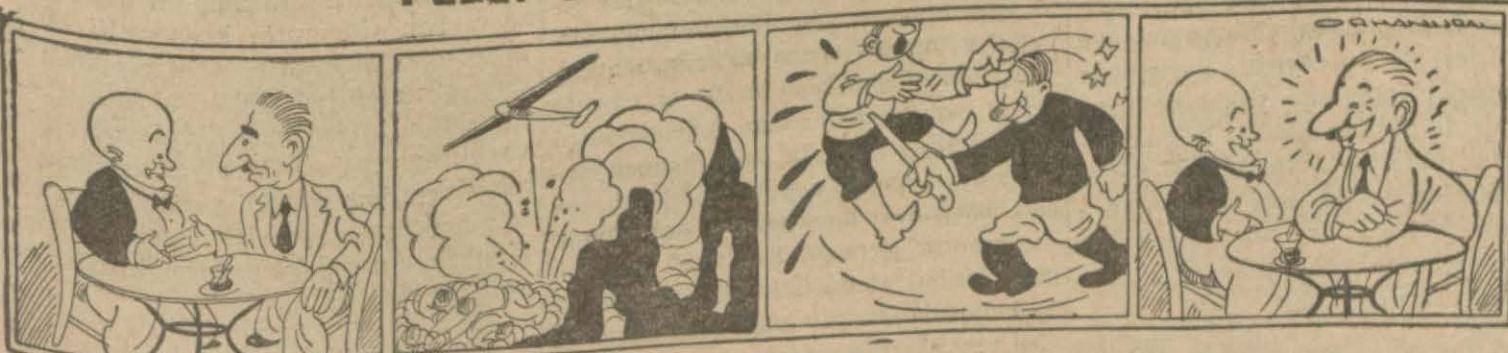
Amasyada bir yangın

Amasya (Hususi) — Ayvasıl bağlarında zahireci Agoba ad bir köşk çamaşır yakanırken sıçrayan ateşle tutuşmuş, kâmilan yanmıştır.

Karamanda bir motosiklet kazası

Karamanda gazete muhabiri Hüseyin Sevil motosikletle Zengene giderken bir virajda motosiklet kayalara çarpmış, Hüseyin Sevil muhtelif yerlerinden yaralanmış, bu arada sol elinin baş parmağı da parçalanmıştır. Motor oradaki uçuruma yuvarlanmıştır. Hüseyin Sevil tedavi altına alınmıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey bu işe pek başlıyorum...

... İspanyada taş üstüne taş kalmadı...

... Kan gövdeyi götürüyor da, ademi müdahale komisyonu bir şey yapamıyor...

Hasan Bey — Nasıl yaparsın, yahu, ismi üstünde, ademi müdahale komisyonu...

Mahkemelerde

Tevkifhanedeki cinayet

Çolak Feyziyi öldürmekten suçlu iki mevkuf bunu inkâr ediyor, şahitler de Feyziyi kimin vurduğunu görmediklerini söylüyorlar

Tevkifhanede Çolak Feyziyi öldürmekten suçlu Lâz Maksud ile, hâdisede suç ortağı olan Yusufun duruşmalarına Ağırceza mahkemesinde başlanılmıştır.

Hâdise hakkında son tahkikatın açılmasına dair kararname okunduktan sonra, reis Refik Omay suçlu Yusufu:

— Tevkifhanede Maksud ile birlikte Fevzinin üzerine hücum etmişsiniz. Bu arada, sen de bıçak çekmişsin. Feyziyi öldürmekten maznunsunuz. Ne dersin? diye sormuş, Yusuf hâdisede bir suçlu olmadığını iddia ederek, şu cevabı vermiştir:

— Hâdise günü tevkifhanede badana yapıyordu. Mevkuflardan Süleyman ile Mustafa, hepimizden badana parası olarak 10 ar kuruş toplamışlardı. Fakat, Fevzi para vermek istememişti. Bunun için, her yer badanalandıği halde, onun yattığı koğuşa badana yapılmıştı. Bunu kendisi de öğrenince koğuşun kapısına geldi, uluorta söylemeye ve küfretmeye başladı. Bu sırada, herkes o tarafa toplamıştı. Bir karışıklık oldu. Fevziyi yaralı olarak, hastaneye götürürlerken gördüm. Fakat, ben ne bıçak çektim, ne de kavgaya iştirak ettim. Hattâ, kavganın olduğu 4 üncü koğuşun içerisine bile girmiş değilim.

Diğer suçlu Maksud ise, Yusufun söylediklerini tekrar ettikten sonra, demiştir ki:

— Kavga olduğu zaman 4 üncü koğuşa toplanan kalabalık arasında ben de vardım. Fakat, kavgaya iştirak etmedim, hâdise ile hiç bir alakam yoktur.

Suçlu reisin evvelce hangi hâdiseden mevkuf bulunduğu dair sorduğu suale de şu cevabı vermiştir:

— Öldürmekten 12 sene, 6 aya mahkûm edildim. Şimdi, napışan edeyim.

Suçluların sorgusunu müteakip şahitler dinlendi, hırsızlığa yardım suçundan mevkuf bulunan şahid Salim şunları söyledi:

— Vak'a olduğu zaman 1 inci koğuşa otuyordum. Bir aralık bir gürültü koptu. Mevkuflardan Çolak Feyzinin kanlar içerisinde koridorda koğuşunu gördüm. Boynundan vurulmuştu. Önüne çıkarak, ellerimle yarasını örtmek istedim, fakat kanlar parmaklarımız arasında fişkurmağa başladı. Kendisine ne olduğunu sordum, cevap veremedi. Konuşabilmek iktidarında değildi. Fevzinin kimin tarafında vurulduğunu görmedim. Yalnız Fevzinin vurulmasına vasıta olan âlet, bir ucu sivriltilmiş, diğer kısmı bezle sarılı bir mangal ayağı idi.

Duruşma, gelmeyen şahitlerin celbi için, başka güne talik olundu.

Kıymetli bir çeşmeyi tahrip davası

Asarı atikadan olan bir çeşmeyi tahrip iddiasile Foti oğlu Aleko isminde bir a-

dam adliyyeye verilmiştir. Mevzuubahs çeşme Mahmutpaşada Alekonun dükkânı yanında bulunmakta ve tarihi bir kıymet taşımaktadır.

Aleko hakkında ikame edilen ve dün asliye 3 üncü cezada başlanılan dava asarı atika nizamnamesi ile, ceza kanununun 516 ncı maddesine istinad etmektedir.

Suçlu, dün mahkemede:

— Ben çeşmeye dokunmuş ve bir zarar yapmış değilim. Fakat dükkânının yanında makinemi yerleştirmek için, 20 santimetrelilik bir yer açmışım. Bundan çeşmeye bir zarar gelmez, demiştir.

Duruşma, şahitlerin celbi için bir başka güne bırakılmıştır.

Dr. Gorek Beraet etti

Tib nazariyelerine muhalif bir tedavi tarzı takib ettiği, behemehal ameliyatla tedavisi icab eden hastaları ameliyatsız tedavi etmeğe çalıştığı için Etibba Odası tarafından cezalandırılan ve ayrıca mahkemeye verilen Dr. Gorek hakkında bir buçuk senedenberi asliye üçüncü ceza mahkemesinde cereyan eden muhakeme dün bitmiştir. Mahkeme Dr. Goreğin suçlu olmadığını ve beraetine karar vermiştir.

Hırsız sobacı tevkif edildi

Samatyada Büleğdin evinde soba kurarken, çekmecedeki 2 lirayı çalan Halil yakalanarak adliyyeye verilmiştir. Suçunun Sultanahmed 3 üncü sulh cezada yapılan duruşması sonunda, 2 ay müddetle hapsine karar verilmiştir. Halil tevkifhaneye gönderilmiştir.

Remzi tevkif edildi

Feriköyde İsmail Hakkıyı yaralayan Şemsi oğlu Remzi ile, Ferhad oğlu İsmail dün adliyyeye verilmişlerdir. Müddei umumilik, suçluları 4 üncü sorgu hâkimliğine göndermiştir. Yapılan sorgu neticesinde, suçunu tevile ederek ikrar eden Remzinin tevkifine lüzum görülmüştür. Hâdisede alakası görülmiyen İsmail ise serbest bırakılmıştır.

Ceyhanda piriñ pahalı

Ceyhan (Hususi) — Bugünlerde kasabamıza Kozan, Kadiri ve Maraş muntakalarından yüzlerce araba çeltik gelmektedir. Bir haftadanberi devam eden bu çeltik nakliyatının daha uzun müddet devam edeceği anlaşılmaktadır. Bu yılki çeltik mahsulü geçen yıllardan daha bereketlidir. Kasabamızdaki üç çeltik fabrikası bugünlerde geceli gündüzlü çalışmaya başlamıştır.

Çeltik fabrikaları senenin 8 - 9 ayında durmadan çalışmaktadır. Kasabamızda çeltik yetiştirildiği halde, Ceyhanda piriñ çok pahalı olarak satılmaktadır. Kasabada piriñin kilosuna en az 17,5, en çok 20 - 22 kuruştur. Halbuki diğer yerlerde piriñ kasabamızdan gönderildiği halde fiatlar buradakinden çok ucuzdur.

GÖNÜL İŞLERİ

Kocasından Şüphelenen bir kadın

Eskişehirde oturan bir kadın okuyucum bana şunları anlattı:

1 — Kocam bugünlerde bir kadının ismini lkte bir tekrarlıyor. Ve şakaya getirerek o kadını evleneceğini söylüyor.

2 — Ailte tanıştığımız bir kadın var. Bu kadının kocası evine işden geç döner. Bu yüzden kadın her akşam bizde, bu kadının evimize gelmesinden memnun değilim, ne yapayım?

Benim söyleyeceğim şu: Kızam, mektubunun evvelâ ilk kısmına cevap vereyim:

Evvelâ bir adam ikinci bir kadını evlenemez. Karısından ayrılması da kolay değildir. Aranızda bir gelişimsizlik yoksa böyle bir şey ihtimal verilemez. Eğer kocanın o kadına karşı biraz meylli varsa kocanın meylini körletmek elinizde değildir. Kocanız için onu size tercih ediyor? Bu cihete dikkat etmelisiniz.

Eğer kocanız bunu şaka diye söylüyorsa çok çirkin bir harekette bulunuyor.

Evli bir erkek bu tarzda şakalar yapamaz.

Evinize gelen kadın meselesine gelince: Bu kadın hoppa bir kadınsa ve kocanız da her gördüğü kadına takılan cins ten bir erkeğe kapınıza kadına açmamalısınız. Eğer böyle değil de siz fazla kiskanç tabiatlı iseniz kiskançlık gösterdiğiniz zaman kendi kendinize bu hissini zi yoklayınız. Mânâsız bir kiskançlık olmasın. Bir kadın kiskanç olmalıdır. Fakat mânâsız yere kiskanmamalıdır.

Bay (M. N. G.) ye: Biran evvel kadını kendinizden soğutmak çarelerini arayınız. Evli bir kadının kocasından başkasını sevmek hakkı değildir. Ona, bunu münasib şekilde anlatmalısınız.

Ankarada Bay Dursuna: Eğer onu hakikaten sevdiğine kanaatin varsa ona bir mektup daha yazarak evlenmeyi teklif edersin. Müsbet cevap alırsan evlenirsin. Müsbet cevap almazsan artık arkasını bırak. En doğru hareket budur.

TEYZE

HÂDİSELER KARŞISINDA

Kimin nesisin?

Felek bir gün yola çıkmış. Yolda ilk rastgeldiğine sormuş:

— Sen kimin nesisin?
— Rastgeldiği cevap vermiş:
— Ben filânın oğluyum!
— Felek, bu filânı tanıyormuş:
— Filânın oğlu demiş, başının üstünde yerin var.

Filânın oğlu Feleğin başına çıkmış. Felek gene yoluna devam etmiş. Bir başkasına rastlamış, ona da sormuş:

— Sen kimin nesisin?
— O da cevap vermiş:
— Ben falancanın torunuyum.
— Felek falancayı da tanımış:
— Falancanın torunu, demiş, başının üstünde yerin var.

Falancanın torunu da Feleğin başına çıkmış.

Felek yolu üzerinde daha bir çok filânın dostlarına, falancanın akrabalarına rastlamış, ve hepsini başına almış.

Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz giderken yorulmuş. Kendi kendine:

— Başıma da fazla ağırlık veriyorlar. demiş. O, bunu der demez, ne taraftan geldiği belli olmayan bir kâhkaha işitmiş; Felek kızmış, bağırması:
— Kim gülüyor?
— Kim olduğunu sorma, neye güldüğünü sor.

Felek sormuş:
— Peki, neye gülüyor?
— Senin haline gülüyor.
— Benim halimde ne var ki?
— Daha ne olsun, başının üzerinde taşdıklarının kimler olduğunu biliyor musun?

— Biliyorum, onların hepsine «sen kimin nesisin?» sualini sordum da başıma öyle aldım.

— Kah, kah, kah, kah bari bir kere deha güleyim, sen onlara «sen kimin nesisin?» diye soracağına «sen kimsin?» diye sorsaydın, o zaman başında taşıya-ceğinla taşımıyacağın ayırd edebilirdin.

Felek düşünmüş:
— Kim bilir, bu nereden geldiği belli olmayan sesin belki de hakkı vardır.

Demiş, başındakilerine sormuş:
— Söyleyin bakalım, şimdi, siz kimsiniz?

Başındakiler hep bir ağızdan cevap vermişler:

— Biz birer hiçiz!
— Felek silkinmiş, başındakileri yere atmış, ve onları o zamana kadar başında taşıdığına pişman olmuş.
— Ben filânın oğluyum.
— Ben filânın dostuyum.
— Ben falancanın dostunun kardeşiyim.

— Ben falancanın dostunun kardeşinin arkadaşının hisımıyım!

Diyenlere rastladıkça Feleğin masalını hatırlıyorum. Ve:
— Yeter, demek istiyorum, kimin nesisi olduğunu sormuyorum. Sen kimsin, hele onu söyle! İsmet Hulûsi

Vanla Hakâ-i arasında kamyon işliyor

Hakâri (Hususi) — Vilâyetin yol ve inşaat işlerinde kullanılması için getirilen kamyon, faaliyete geçmiş ve inşaat işleri de bu sayede ilerlemeğe başlamıştır. Kamyonla yolcu ve eşya nakliyatı da yapılmaktadır. Küçük çocuklardan para alınmamakta ve yetişmiş talebelerden de mısıf ücret alınmaktadır. Vana kadar bir kişiden beş lira ve eşyanın beher kilosundan dan beş kuruş alınmaktadır.

Hayvan sirtında 4-5 günde yapılan Van seyahati, bu kamyon sayesinde bir güne indirilmiştir. Halk bu vaziyetten büyük bir memnuniyet izhar etmektedir.

Köylünün bilgi ve alâkasını arttırmak mecburiyetindeyiz

Bilgi ve alâka, devletin hizmetine yardımcı olamayan köylü, memleketin zirai kalkınmasına köstek vurmuş olur. Bilhassa zirai hastalık ve haşerelerle mücadele içinde muvaffakiyet; önce asıl iş içinde olanların dikkat ve alâkasını icap ettirir.

Saylâv ve yazıcı Aka Gündüz, bir müddet evvel yazdığı bir yazıda benim de bir şeyler söyleyebileceğim bir mevzu* temas etti: Aka, bir gün Ankara dönüşü Sapanca'dan geçerken, anasının yurdu olan bu yemyeşil köye acınarak bakmış. Yıllar var ki onun dillere destan olan elmasını artık yiyemez olmuş. kimisi ufarak, kimisi gürük, kimisi şöyle, kimisi böyle imiş. Öyle ki; Sapanca elması o eski elma yanında bir karikatür bile olamaz hale gelmiş.

Böyle düşünürken de şu neticeye varmış: «Eğer bu elmalar yıllardır (Ya hafız) a bırakılmayıp, böyle elim bir neticeye varılmazdı. Onları artık (Ya hafız) a değil, (Ya Ziraat Vekâleti) ne bırakmalıdır.»

Sayın Kocaeli Valisi Hâmid Oskay, bu yazıdan azıcık alınmış, verdiği cevabda: «Hükûmetin bu işe hiç te bigâne olmadığını, Ziraat Vekâletinin ötedenberi bu iş üzerinde durduğunu, hattâ geçen sene İzmirdeki mücadele teşkilatını bu maksadla teşkil ettiğini, vilâyette de hususî muhasebe bütçesinden azami fedakârlıkta bulunularak işin artık sağlam tutulduğunu» söylüyor. Bir yandan mevcut ağaçlar kurtarılmaya çalışılırken, diğer taraftan yenileri içinde gidilecek yolu göstermek ve bütün bu çevredeki meyvacılığın kalkındırma maksadıyla Alman mütehassıs Glaysberg'in direktifleriyle Arifiyede bir meyva istasyonu kurulduğunu... kısacası o özenlenen Sapanca elmalarını yeni baştan doyaya elde edeceğimiz zamanın yakın olduğunu müjdeleyor.

Bu konuşmanın neresi seni ilgilendirdi diyeceksiniz? B. Aka'nın söyledikleri de, B. Valinin ekledikleri de bu mevzu üzerinde söylenebilecek güzel sözlerdir ve birinin temennisi ne kadar yerinde ise, ötekinin cevabı da o kadar ümidbahşır. Yalnız bu konuşmadan bazı kimselerin şu neticeye varacaklarını sanıyorum: «Meyvacılığımızı kurtarmak Ziraat Vekâletinin vazifesidir. Onun bütün icablarını da o yapar. Yani köylü için bizzat yapacak bir şey yoktur.»

İtiraf etmek zorundayız ki, köylümüzün bazı pek güzel görenekleri yanında hâlâ sırtıp duran bir göreneği de her işin kalkınmasını başkasının himmetinde görmesi ve çok defa bir (Adam sende!) ile dağları devirmesidir. Ziraat âleminde her işin, önce köylünün kendi dikkat ve alâkasına bağlı bulunması, bu zihniyetle taban tabana zıd düşer. İleri memleketlerin ziraat âlemini gözden geçirenler ilk bakışta köylünün zirai bilgi seviyesine hayran kalırlar. O yerlerde devlete, sadece direktifler vererek hiçbir zorluğa maruz kalmadan çok şeyler başlanır. Sovyetler, bunu çok iyi bildikleri için, zirai hareketin başlangıcını köylüvü uyarmakta buldular. Sinema, konferans, nümune şu ve bundan sarfınazar yalnız geçen yıl 36 milyon zirai broşür basarak dağıtmışlardır. Bizde de o yola doğru gidileceği tabii olmakla beraber bugün, çoğundan mahrumuz. Türkiye'de henüz bir ziraat gazetesi olmadığı da acı bir hakikattir. Köylünün bilgi ve alâkası kırdırmadıkça zirai kötülükler göze çarpmakta devam eder. Misalen birkaç şey söyleyim: Tütünlerde bir hastalık çıkar. Köylü bir yerden öteki yere fide götürmenin mazarratlı olduğunu öğrenir. Fakat onun hem (buna bir mâni olursa) diye söylendiğini hem de üç beş demet fideyi (adam sen de) diye gene kendisini atlattığını görürsünüz. Bağcılığımızı yanğın yerine çeviren o müthiş filoksere, önce Göztepedeki bir köşke konukluyarak yurdumuza girmiştir. Köylüye (sakınan ha?) denildi. Hattâ hükûmet bir kanunla bağ çubuklarının naklini yasak etti. Etti ama dağ başındaki çoban bu yasaktan kendini müstesna bildi ve şunun bunun himmetli filoksere Ankara'ya kadar dayandı. Üzümlere, kirazlara bir derd musallâat olur: bunu önlemek için

hep birlikte hareket etmek, verilen rektili mutlaka değiştirmeden yapmaları lâzım gelir: Köylünün çoğu işin icabına boyun eğer, fakat geride kalan azı, kadar memur gelip bizzat yapmaları bekler. Pek sıkırsa «şerrine lânet» bilinden gidip üstünkörü yapar ve tabii o yıl diğerlerinin emekleri boşa gittiği gibi, gelecek yıl için de tehlike taraf edilememiş olur. Bir kısım meyva ağaçlarına bir bücü dadanır: Bu yurdun piyasası düşer, alıcılar: «Yahu filân yapmayı böyle böyle yapıp hakkından gelmiyorsa, siz niye yapmıyorsunuz?» derler. Siz seriya lâkayd, «evet, der, geçen yıl bizzat memurlar gelip gösterdi, yaptırıldı. İyi de oldu. Ama sonunu getirmeyince, kanaatince köyündeki her işi mevzu minde devlet memuru gelip yapıvermek o da lâfi ile övünmelidir.

Birçok zirai muvaffakiyetsizlikler asıl işden başka şeylerle alakadar olabilir. Onun kültür seviyesi bunu anıyamaz. Aylarca uğraşarak ortaya konan bir tekerübe de az gelebilir. O zaman: (İyi, güzel ama görenek olmamış yapamıyoruz. İhtimate) sözü; ilk karşılaşacağımız söz olur. Bu misalleri böyle basit cümlelerle yazıya geçirebiliriz. Körfez çevresindeki her mahsulün az çok bir derdi vardır ve hepisi Allaha emanettir. Fakat bu, onları devletin alâkadar olmadığı demek değildir. Bilâhik devlet azami gayretle çalışmaktadır. Benim söylemek istediğim, zirai kalkınmada devletin yalnız kalmamasıdır. Benim söylemek istediğim, köylünün bilgi ve alâkasını arttırmaktır. Köylüye hem geç hem güc ulaşsın. Onun için zirai ilerliklerin başını köylümüzün silinmesinde aramalı, onun bizzat silinmesini lüzumunu kafalara aşılmalıdır. Bugün için işde bir yavaşlık görülüyorsa bunu köylünün tedricen yükselen zirai seviyesine bağışlamak ızdırarındayız.

Ziraatimize, herkesten önce asıl ziraat için alâkadar edebildiğimiz gün, devletin kökünden barışını olacağını. O zaman (Ya Hafız) tarihe karışacak, Ziraat Vekâleti de hızlı başarılar elde etmiş olacaktır. TARİMMAN

Cevaplarımız:

Gaziantep tarımınlarından bay Hüsnüye: Eve yolladığımız mektubu aldım. Ümitlenmemizi bilmedikleri için köylümüzün her yıl bir çok üzümlerini yazık ettiklerini yazıyorsunuz. Bu iş öğrenilmeyecek kadar değildir. Fakat bu yıl mevsim geçtiği için siz bu bahiste tenvir etmeyi şimdilik yorsunuz. Sağ kalırsak gelecek yıla.

Hakâri çarşısı Yeni baştan yapıldı

Vali Basri Konyar; geceli ve gündüzlü çalışması sayesinde Hakârinin pek iptidai olan dünkü çarşısını bugün yeni baştan yaptırmış ve yirmiden fazla dükkân vücuda getirmiştir.

Sihhi şartları haiz ve güzel vitrinlerle meydana gelen bu dükkânlar, şehrin daha başka bir süs vermiştir.

İstanbuldan mal getiren tüccarların bu yeni dükkânlara geçmişler ve geçen yıllarda barındıkları mağazaya benzer yerlerden kurtuldukları için büyük bir sevinç göstermişlerdir.

Bu dükkânlar arasında en başta göze çarpan «Memurinin kooperatifi satış mağazası»dır. Diğerlerine faik bir hususiyet gösteren bu dükkânda, memleketimizin bütün ihtiyaçlarını karşılayacak bir varlık mevcuttur. Gece yarısına kadar için açık kalan bu mağaza; banisi Basri Konyarın memleketi kazandırdığı bir nek bir eseridir.

Merzifon dokumacıları

Merzifon (Hususi) — Şehirde dokumacılık günden güne inkişaf etmektedir. Halihazır mallar eski yıllara nazaran çok kaliteli ve parlaktır. Dokumacılar cemiyeti bu işle çok yakından ve titiz olarak meşgul olmaktadır.

KADIN

Beden terbiyesi çocuklar için de elzemdir

Yavrunun karşı - sında dakikalarca sabırla bekler «anne, abla, baba» dedirtmek için uğraşırız. Bunun asıl faydası bize zevk vermesinde değil, çocuğa «fikri bir terbiye» vermesindedir. Bu fikri terbiyeyi hemen her anne ihmal etmediği halde neden «beden terbiyesi» ni bir kenara bırakmalı.

«Beden terbiyesi» çocuklara «fikri terbiye» ile birlikte başlamalı. Jimnastiğin çağı yoktur. Yaşayan her mahlûka lâzımdır.

Çocuk jimnastiği en basit bir kaç hareketten ibarettir. Bu hareketlerle yavrunun bacak, kol ve beden kıldamalarına ahenk verilir. Bu ahenk çocuğun büyümesini ve

ileride düzgün bir vücudu olmasını temin eder. Bir çok çocuklar bu «beden terbiyesi» nden mahrum oldukları için lâ-yukile büyüyemezler.

Bu jimnastik nasıl yapılır? Her hangi bir masanın üstüne kalın, yünü bir örtü, (meselâ: Bir battaniye) serip çocuğu çırpıplak bu örtünün üstüne yatırınız. (Odanın kâfi derecede ısıtılmış olması şarttır.)

En basit hareketler bacak hareketleridir. Çocuk bundan hiç hoşlanmaz.

1 — Arka üstü yatırılan çocuk derhal dizlerini bükerek, bu, onun en hoşlandığı duruştur. Siz bu yukarı kıvrılan ayakları avuçlarınızın içine alırsanız, yavaş yavaş kendinize doğru getirirsiniz. Bebek ekseriya kendiliğinden size uyar. Uymazsa o zaman çekmezsiniz. Elinizi diz kapaklarının altından bacaklarının altına uzatıp dizlerini yavaşça düzeltmesini temin edersiniz. Maksad bükülü dizleri tabii bir şekilde germektir. Bu hareket önce iki bacakla birden başlarırsınız. Sonra yavaş yavaş tek bacakla yaptırabilirsiniz. 3-4 kere dizleri gerip bükmek yeter.

2 — Aynı şekilde, çocuğun önce iki, sonra birer bacağı - bu sefer yukarıya doğru - çekmeden yavaş yavaş kaldırırsınız. Bunu 4-5 kere tekrarlarırsınız. Bu hareket karın adalelerini kuvvetlendirir.

3 — Çocuğu yüzü koyun yatırabilirsiniz. Sağ elinizle iki ayağını sıkıca tutarsınız.

Sol elinizi bacaklarının altına geçirip yukarı doğru kaldırabilirsiniz. Her gün biraz daha fazla. Birdenbire kaldırmaya uğraşmamalısınız.

4 — Aynı hareketin tam zıddıdır. Bu sefer çocuğu kollarından tutup hafif hafif yukarıya kaldırır, tekrar yatırabilirsiniz. İşte çocuğa her sabah yaptırılması lâzım gelen bütün jimnastik bu 4 basit hareketten ibarettir. Çocuk vücudu fazla elastiktir. Buna aldanıp ta bacakları zorla kıvrıma kalkışmamalıdır.

Jimnastik sağlam ve gülbüz çocuklar içindir. Çok zayıf, kemikleri kuvvetsiz, hastalıktan yeni iyi olmuş çocuklara yaptırılmaz. Jimnastiğe başlarken bebeğin en aşağı 7-8 aylık olması da şarttır.

Rop modelleri

Solda — Siyah krepten. Eteği düz, hafif kloş. Önünde brodeli bir fileli var. Yakası ufak. Arkadan düğmeli.

Sağda — Dradan rop - tayyör. Rengi kurşunimsi mavidir. Yaka, düğme, sentür, cepler lâciverd kadifedir.

Amerikada feci bir cinayet işlendi

Yüzlerce kadının mâbudu olan delikanlı ihtiyar bir karı kocayı öldürdü

Paul Druyer

Amerikada eşine nadir rastlanan bir cinayet işlenmiştir. Cani, kızlar tarafından çok sevilen, üzerine titrenen ve yüzlerce mektub gönderilen 18 yaşlarında Paul Druyer isminde bir delikanlıdır. Hâdise şu suretle meydana çıkmıştır:

Devriye gezen iki polis memuru, New Jersey'de Arlingtonda büyük bir salon otomobili görmüşler. Otomobile yaklaşıkları zaman ayaklarını direksiyona dayayarak uyuyan Druyer'i müşahede etmişlerdir.

Delikanlının otomobili çalmış olması ihtimalini düşünen memurlar, onu karakola götürmek istemişlerse de delikanlı itiraz ederek:

«Yahu bende otomobil çalacak kılık var mı? Bir defa otomobili arasanıza!» demiştir.

Arabayı arıyan memurlar, arka sıranın altına tıkmış 60 yaşlarında kadar görünen bir kadın cesedile karşılaşınca şaşırılmışlar, eşya konmaya mahsus kısımda da sonradan aynı kadının kocası olduğu anlaşılan, başı yaralı bereli, boynunda boğazı sıkılmaktan mütevellid mor parmak yerleri bulunan bir erkek cesedi bulununca, hayretleri bir kat daha artmıştır.

Bir köylünün oğlu olan bu delikanlıyı sıkıştırınca her şeyi bülbül gibi itiraf ederek şöyle demiştir:

«Ben, Parisin cenubundan Maineden geldim. Öldürdüğüm doktoru, beni muayene etmesi için eve çağırdım. Fakat herifçi oğlu bazı ihtarlarda bulundu, söyle yapma, böyle yapma dedi, kızdım, avurduna indirdiğim gibi, yere yıkıldı. Üzerine çullandım. Boğazına sarılarak siktim, siktim. Sonra aşağıya inerek bir keser aldım, tekrar yanına geldim. Vura vura hakladım karatayı. Sonra, bazı eşyayı paketledim. Cesedi de birlikte götürmeğe karar verdim. Beline bir kuşak doladım ve sürüyerek, moruğun yepyeni otomobilinin arkasına yerleştirdim. Aklıma karısı geldi. Herifin otomobili ne gerek evine gittim. Ona da, doktorun iki adamı çiğnediğini, öldürdüğünü ve bundan dolayı korkarak bir yere saklandığını söyledim. Karı, masalı yuttu. Uzatmıyalım. Kadını da yanıma aldım ve iki gün iki gece kilometrelerce yol katettikten sonra karı şüphelenmeye başladı ve düm.

«Sen kocamı öldürdün» dedi. Bunun üzerine hiç düşünmeden onu da öldürdüm, demiştir.

Polis, katil delikanlının cebinde 32 tane aşk mektubu bulmuştur.

Bütün bu mektublarda, aşkıdan yanıp tutuşan, isterik kızların ve kadınların rica ve niyazları bulunmaktadır.

Delikanlının öldürdüğü anlaşılmaktadır.

Merzifonda şarapçılık

Merzifon (Husuf) — Bütün bağlardaki üzümler kesilmiştir. Havaların sıcak gitmesinden üzüm erken olmuştur. Bu yıl mahsul az olmakta beraber çok şıradır. Odun kömür buhranı dolayısıyla halk pekmez yapmamış, üzümle şarapçılara vermişlerdir. Şehirde şarapçılık seneden seneye ilerlemekte ve şarap fennî usullerle yapılmaktadır. Yakında (damla şarabı) adında yeni bir şarap çıkarılacaktır.

«Ben bir tımarhane kaçkınıyım!»

Kollarımı kaldırdım ve oynamiya başladım

Kahvede herkes hayret ve korku ile bana bakıyordu. Ben bir taraftan şıkır şıkır çiftetelli oynarken, bir taraftan da Konyalı şarkısını söylüyordum

Röportajı yapanı Faruk Küçük

(Tercüme ve iltibas hakkı mahfuzdur)

— 11 —

«Şaşırılmışım; galiba Sırrı çıldırmıştı. Fakat bunu kendisine söylemeğe cesaret edemiyordum. Her an kaçmak üzere yanında tetikte duruyor, sözlerini tasdik ediyordum. O devam ediyordu:

— İspanya meselesi şimdiye kadar neye halledilmedi biliyor musun?
— ?...
— Hangi tarafa yardım edeceğime bir türlü karar veremedim de ondan...
— Evet!
— Şimdi, İş Bankasına gideceğim. Oradan yüz bin lira alacağım.
— Evet!

— Bu yüz bin lira benim hakkım. Geçen sene İstanbul şubesi müdürü Yusuf Ziyanın yanında idim. Adanada yağmur yağmadığı için pamuk olmadı, tüccarların zarar ettiklerinden bahsetti. Ben de kendisine sordum:

— Yusuf Ziyacığım, dedim. Sen bana kazançtan % 10 vereceğini vâdedersen yağmur yağdırırım. O vâdettili. Ben de bu sene Adanaya bol yağmurlar yağdırdım. Şimdi komisyonumu istemeğe gidiyorum.

— Haydi güle güle!
— Sen de gel... Sana da bin lira vereyim.

— Teşekkür ederim. Kendisinden ayrıldım. O, kemali azametle yoluna devam etti. Şunu da söyleyeyim ki benden sonra Sırrı hakikaten bu parayı istemek için İş Bankasının İstanbul şubesi müdürü Yusuf Ziyaya gitmiştir.

Demek zavallı Sırrı çıldırmış ve bana da bir hayli korku geçirmişti. Bundan dolayı büyük bir teessür hissetmekle beraber acaba ben de onlar gibi abuk sabuk söylensem, yanımdakilere deli kanaatini verebilir mi idim diye düşündüm.

Ve bir tecrübe yapmağa karar verdim.

Reklâm olmasın diye ismini söylemiyorum. Pangaltıda her gün prafa oynadığım kahveye girdim. Müteahhit Lütfü ile, komisyoncu Said Raci beni görünce seslendiler:

— Faruk yetiş, üçüncü arıyoruz.
— Geliyorum...

Oyun başladı. Fakat benim aklım fikrim oyunda değildi. Yapacağım delilik tecrübesini düşünüyordum.

Tabii bu şerait dairesinde oynadığım oyunun nasıl olacağını siz düşünün. İki üç kere arkadaşımı kurtarmak mümkünken batırdım. Arkadaşlar sinirleniyorlardı. Nihayet Lütfü dayanamadı:

— Faruk, bugün ne biçim oynuyorsun? Ya doğru oyna, yahut da kalk git!

— Peki peki!
Dedim. Gene oyuna devam ettim. fakat aynı hatalar devam ediyordu. Tekrar ettiler:

— Doğru oyna, dedik a...
Birdenbire elimden kâğıtları attım. Kollarımı kaldırdım. Hem Konyalıyı söylemeğe, hem de oynamağa başladım.

Civar masalardakiler oyunlarını bırakmışlar, bizim masanın etrafına toplanmışlardı. Hepsinin, hayretten birer karış açılmış ağızları karşısında gülmek için kendimi güç zaptediyordum:

Lütfü sesleniyordu:
— Faruk, bu ne biçim şaka? Otur sululuk yapıyorsun:
Sait Raci:

— Kâfi, kâfi, gel. Rezil oluyorsun. Faruk!

Ben etraftakileri duymuyormuş gibi:

«Yürü yavrum yürü»
«Konyalının gülü»
«Aldattılar beni»
«Vermediler kıza»

Diye şıkır şıkır oynamakta devam ediyordum

Oyun oynamıyor, nasıl çıldıracağımsı düşünüyordum

Etraftan konuşmalar kulağıma çarpıyor:

— Faruğa ne oldu?
— Şakacı bir çocuktur da...
— Bu şakaya benzemiyor. Galiba esrar içmiş...
— Zannetmem sigara bile içmez...
— Sarhoş olmasın?
— Rakı da kullanmaz...
— Peki ne olmuş öyle ise?
— Çıldırmasın sakın?
— Bırak canım, akıllı çocuktur o...
— Fakat bu vaziyeti?

Ben göbek atmakta ve şarkı söylemekte devam ediyordum:

«Haniyada benim elli dirhem kestanem»

«Konyalıdan başkasını istemem vay vay»

«Konyalım yürü»

Kahvenin sahibi, garsonlar etrafında toplanmışlardı:

— Yapmayın canım, ne oluyorsunuz?

— Yeter, gel otur!

Lütfü yalvarıyordu:

— Evlâdım, Faruk.. ne oluyorsun? Hem oynuyor, hem cevap veriyorrum:

— Sen oyna dedin, ben de oynuyorum..

— Ben sana göbek at demedim, kâğıt oyna dedim...

— Ben bilmem, sen oyna dedin, ben de oynuyorum.. haydi sen de oyna..

— Evlâdım... Vazgeç hastasın galiba..

Üzerine yürüyorum:

— Oyna yavrum!

Zavallı hem:

— Faruk kuzum şakayı bırak Allah aşkına diyor, hem de gerisin geriye kaçıyor.

Ben oynıya oynıya kendisini takip ediyordum:

— Oyna, oyna! Yoksa alimallah...

Lütfünün gözleri faltaşı gibi açılmış, yüzü sapsarı, alından iri iri ter damlaları dökülüyor, hızlı hızlı nefes alıyordu:

— Faruk, Farukçuğum..

— Oyna, oyna!

Kimse müdahale etmiyordu. Kahve halkı etrafımızda halka olmuş, bizi seyrediyor:

— Oyna oyna diyor. Yoksa...

Lütfü, elli yaşındaki koskoca tüccar, bütün İstanbulun tanıdığı ağır başlı müteahhit, kollarını havaya kaldırarak oynamağa başlıyor. Artık dayanamıyorum ve kendimi bir iskemleye atıp kahkahayı koparıyorum.. zavallının oynaması o kadar gülünç ki!

Gülüyorum, gülüyorum, gülüyorum, katılacak gibi gülüyorum.. uzaktakiler söyleşiyorlar:

— Buna ne oldu?

— Yahu böyle şey yapmazdı hiç!

— Uslu akıllı çocuktur.

— Ne uslu akıllısı? Baksana?

— Galiba çocuğa kriz geldi...

— Çıldırmasın?

Son cümle duyulur, duyulmaz etrafındaki halka genişledi. Şimdi bana yarı korku ve yarı merhametle bakıyorlardı. Bana da hakikaten sinir gelmişti

(Arkası var)

Atatürkün dünkü tarihî nutku

(Başarfa 1 inci sayfada)

neticesinde, Refet Canitez «Bursa», Tevfik Fikret Silay «Konya», Hilmi Uran «Seyhan», 225 şer reyle reis ve killiklerine ve Halid Bayrak «Beyazıt», Dr. Saim Üzel «Manisa», İrfan Ferid Alpaya «Mardin» 317 şer reyle idare âmirliklerine, Ziya Gevher Etili «Çanakkale», Ali Zırh «Çoruh», Kemal Ünsal «İsparta», Ali Muzaffer Göker «Konya», Naşid Hakkı Uluğ «Kütahya», Cavid Oral «Niğde», 318 şer reyle divanı riyaset kâtiblikleri seçilmişlerdir.

Bundan sonra hükümetin tebeddülü hakkında Riyasetcumhur bezkeresi okunmuş ve iyapeticumhur tezkeresi cuma günü saat 14 de toplanmak üzere celse tatil edilmiştir.

Nutkun metni şudur:

Atatürkün nutku

Beşinci devrin üçüncü yılını açıyorum. Her şeyden önce, sevgili Kamutay arkadaşlarımla, yeni çalışma yılı başlangıcında, karşı karşıya bulunmaktan duyduğum derin sevinç ve saadeti ifade etmeliyim. Sizi, yüksek saygı ile selamlar ve bu çalışma yılınızın da, millet ve memleket için feyizli başarılarla bezenmesini dilerim.

Sayın Millet Vekilleri:

Memnuniyetle görmekteyiz ki cumhuriyet rejimi, yurdumuzda huzur ve sükunet en iyi yerleşmesini temin etmiş bulunuyor. Vatandaşlar ve bu yurdda oturanlar, cumhuriyet kanunlarının eşit şartları altında kendileri için hazırlanan hürriyet, refah ve saadet imkânlarından azami istifade etmektedirler.

Milletimizin lâıyk olduğu yüksek medeniyet ve refah seviyesine varmasını alıkoyabilecek hiç bir engel düşünmeğe yur bırakılmadığını ve bırakılmayacağını hazırlanmış söylemekle bahtiyarım.

Tuncelindeki icraatımız neticeleri, bu hakikatin yakın ifadesidir.

İleri hükümetçiliğin şiarı, halkı, kudretine olduğu kadar şefkatine de samimiyetle andırabilmesidir. Büyük, küçük bütün cumhuriyet memurlarında bu zihniyetin, en geniş ölçüde inkişafına önem vermek, çok yerinde olur.

Hususî İdareler:

Hususî idarelerin geçen yılı faaliyetleri, verimli olmuştur. Ancak, hususî idareler ve belediyeler, büyük kalkınma savaşımızda başarı hâsulasını arttıracak vazifeler almaları ve hususile hayat ucuzluğunu temin edecek, yerine göre tedbirler bulmaları ve salâhiyetlerini tam kullanmalıdırlar.

Şehircilik işlerinde de, teknik ve plânlı esaslar dahilinde çalışmak lazımdır. Bunun için belediyelerimizi türelî bir surette aydınlatmak, kılavuzlamak işle uğraşacak, merkezde, bir teknik büro kurulmasını tavsiye ederim.

Sıhhat İşleri:

Kendine, inkılâbın ve inkılâpçılığın çetgiti ve hayatî vazifeler verdiği Türk vatandaşının sağlığı ve sağlamlığı, her zaman, üzerinde dikkatle durulacak millî meseledir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin bu mesele üzerindeki sistemli çalışmaları, yüksek Kamutayı memnun edecek mahiyette inkişaf etmektedir.

Aynı Vekâlet, kendine verdiğimiz göçmen işlerini de sosyal ve ekonomik politikamıza uygun olarak başarı ile görmektedir.

Vekâletin, «Sağlam ve gürbüz nesil, Türkiyenin mayasıdır» prensibini, pek iyi kavrayarak çalışmakta olduğunu takdirde değer bulurum.

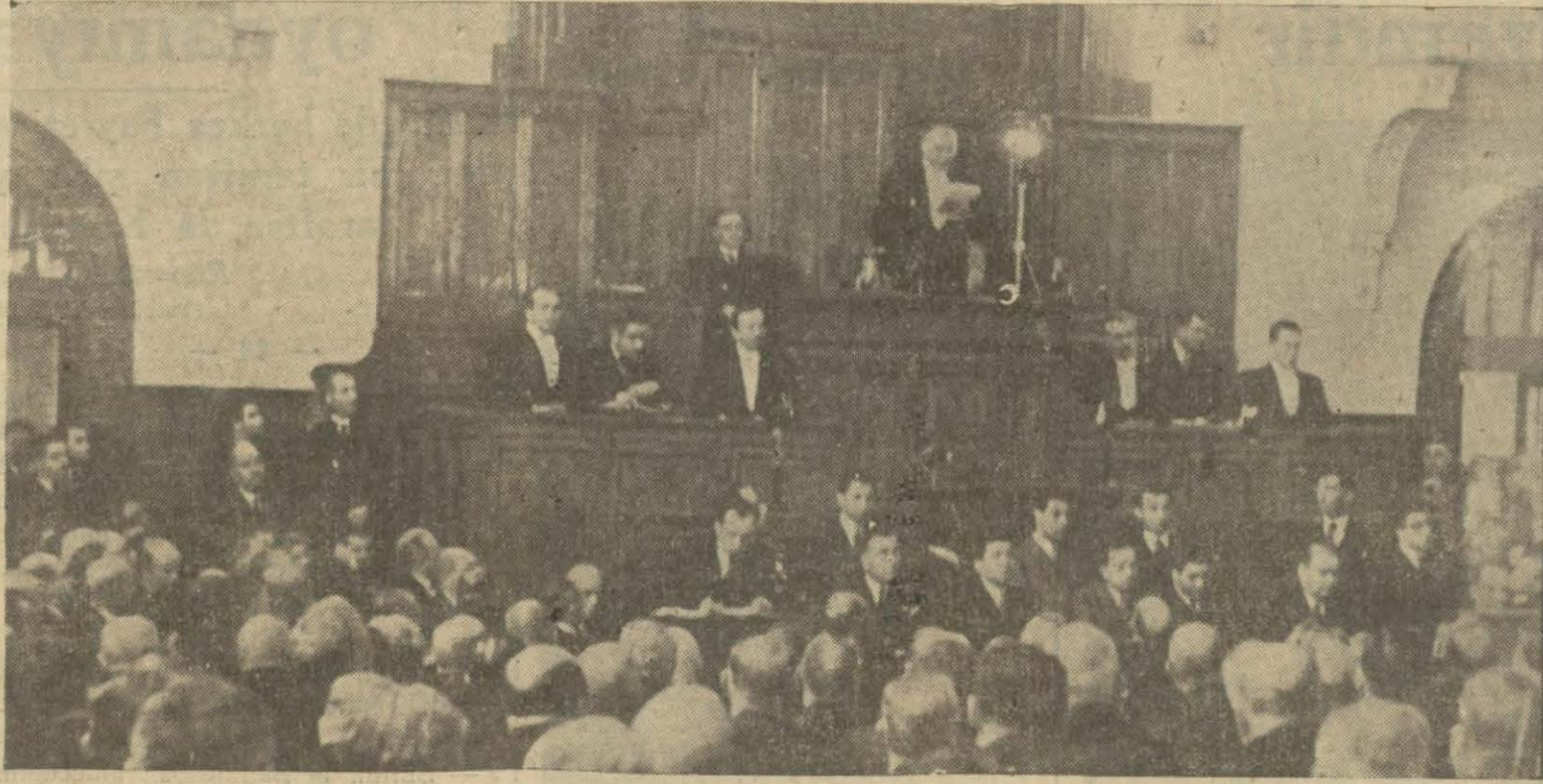
Emniyet ve Adalet:

Yüce Saygılar,

Bilindiği gibi, biz, yurd emniyeti içinde ferdlerin emniyetini de, lâıyk olduğu derecede göz önünde tutarız.

Bu emniyet, Türk cumhuriyeti kanunlarının, Türk hâkimlerinin teminatı altında, en ileri şekilde mevcuttur. Kanunlarımızda yaptığımız bazı tadiller ve kabul buyurduğunuz «Meşhud Cürümler» kanunu, bu maksada kuvvetle hizmet etmiştir.

Adli bünyemizin ve kanun dizîğimizin daima bu yönden incelemelerle, Türkiyenin dinamik hayatını, hiç şaşmadan, uygunlukları temin edilmiştir. Bu lüzum karşısında, kara ve deniz ticaret kanunlarımızın ekonomik bünyemizdeki inki-

Atatürk Kamutayda nutuk söylerken

şafılara daha uygun hale getirilmesinde, zaman geçirilmemek yerinde olur. Bir de, şu nokta üzerinde durmama, izin vermenizi rica edeceğim: Emniyet ve hak işlerle alâkalı usullerde ve kanunlarda, kolaylık, çabukluk, açıklık ve kesinlik esas olmalıdır. Bu sebeple, vatandaşların icra daireleriyle olan ilişkilerini kolaylaştırmak kasdile yapılan etütlerin, bir an evvel kanun haline getirilmesini tavsiye lâıyk bulurum. Bu işaret ve tavsiyelerimin, iyi karşılanacağına şüphe etmem; çünkü, her sahada olduğu gibi, adil usuller ve kanunlar sahasında da, Türk cumhuriyetinin ve onun yüksek, değerli Kamutayının anlayışı, ileri anlayıştır.

Ekonomi:

Şimdi arkadaşlar, ekonomi hayatımızı gözden geçireceğim. Derhal bildirmeliyim ki, ben ekonomik hayat denince; ziraat, ticaret, sanayi faaliyetlerini ve bütün nafia işlerini birbirinden ayrı düşünülmesi doğru olmayan bir kül sayarım. Bu vesile ile şunu da hatırlatmalıyım ki, bir millete müstakil hüviyet ve kıymet veren siyasi varlık makinesinde, devlet, fikir ve ekonomi hayat mekanizmaları, birbirlerine bağlı ve birbirlerine tabiidirler; o kadar ki, bu cihazlar birbirine uyarak aynı ahenkte çalıştırılmazsa, hükümet makinesinin motris kuvveti israf edilmiş olur, ondan beklenen tam verim elde edilemez. Onun içindir ki, bir milletin kültür seviyesi, üç sahada, devlet, fikir ve ekonomi sahalarındaki faaliyet ve başarıları neticelerinin hasılasile ölçülür.

Ziraat:

Sayın Millet Vekilleri,

Millî ekonominin temeli ziraattir. Bunun içindir ki, ziraatte kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak program ve pratik çalışmalar, bu maksada erişmeyi kolaylaştıracaktır.

Fakat, bu hayatî işi, isabetle amacına ulaştırabilmek için, ilk önce, ciddi etütlere dayalı bir ziraat siyaseti tesbit etmek ve onun içinde, her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edebileceği bir ziraat rejimi kurmak lazımdır. Bu siyaset ve rejimde, önemli yer alabilecek noktalar başlıca şunlar olabilir:

Bir defa, memlekette topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Bundan daha önemli olanı ise, bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın, hiç bir sebep ve suretle, bölünmez ve nemez bir mahiyet alması... Büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin işletebilecekleri arazi genişliği, arazinin bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus kesafetine ve toprak verim derecesine göre sınırlanmak lazımdır.

Küçük, büyük bütün çiftçilerin iş vasıtalarını arttırmak, yenileştirmek ve korumak tedbirleri, vakit geçirilmeden alınmalıdır. Her halde en küçük bir çiftçi ailesi, bir çift hayvan sahibi kılınmalıdır; bunda, ideal olan öküz değil, beygir olmalıdır. Öküz, ancak bazı şartların henüz temini güç bölgelerde hoş görülebilir. Köylüler için, umumiyetle pulluğu pratik ve faydalı bulurum. Traktörler, büyük çiftçilere tavsiye olunabilir. Köyde ve yakın köylerde, müşterek harman makineleri kullanılmak, köylülerin ayrılmayacağı bir âdet haline getirilmelidir.

Memleketi; iklim, su ve toprak verimi

bakımından, ziraat bölgelerine ayırmak icab eder. Bu bölgelerin her birinde, köylülerin, gözleriyle görebilecekleri, çalışmaları için örnek tutacakları verimli, modern, pratik ziraat merkezleri kurulmak gerektir.

Bugün, devlet idaresinde bulunan çiftliklerin ve bunların içindeki türlü ziraat-sanayi kurumlarının bir kısmı; ziraat hayat ve faaliyetinin bütün sahalarda, her türlü teknik ve modern tecrübelerini ikmal etmiş olarak buldukları bölgelerde en faydalı ziraat usul ve sanhatlarını yaymaya hazır bulunmaktadırlar. Bu, Vekâlet için, büyük kolaylıklar temin edecektir. Ancak, gerek mevcut olan ve gerek bütün memleket ziraat bölgeleri için yeniden kurulacak ziraat merkezlerinin, sekteye uğramadan tam verimli faaliyetlerini; şimdiye kadar olduğu gibi, devlet bütçesine ağırlık vermeksizin kendi gelirleriyle kendi varlıklarının idare ve inkişafını temin edebilmeleri için, bütün bu kurumlar birleştirilerek geniş bir işletme kurumu teşkil olunmalıdır.

Bir de, başta buğday olmak üzere, bütün gıda ihtiyaçlarımızla endüstrimizin dayandığı türlü iptidai maddeleri temin ve haricî ticaretimizin esasını teşkil eden çeşitli mahsullerimizin ayrı ayrı her birinde, miktarını arttırmak, kalitesini yükseltmek, istihsal masraflarını azaltmak, hastalık ve düşmanlarla uğraşmak için gereken teknik ve kanunî her tedbir, vakit geçirilmeden alınmalıdır.

Orman servetimizin korunması lüzumuna ayrıca işaret etmek isterim. Ancak, bunda mühim olan, koruma esaslarını; memleketin türlü ağaç ihtiyaclarını devamlı olarak karşılaması icab eden ormanlarımızı müvazene ve teknik bir surette işleterek istifade etmek esasile makul bir surette telif etmek mecburiyeti vardır. Buna, büyük Kamutayın, lâıyk olduğu ehemmiyeti vereceğine şüphe yoktur.

Dış Ticaret:

Sayın Millet Vekilleri,

Dış ticarete takib ettiğimiz ana prensib, ticaret müvazenesinin aktif karakterini muhafaza etmektir. Çünkü, Türkiye tediye müvazenesinin en mühim esası, bu teşkil eder.

Son yılların rakkamları ve geçirdiğimiz senenin bugüne kadar gösterdiği seyir ve istikamet, takip ettiğimiz prensibin elde edilmiş müspet neticelerini göstermektedir.

Kontenjan usulü, muayyen anlaşma şartlarımızı kabul etmiş memleketler için bütünü kaldırılmıştır. Bu memleketlerden piyasamızın kayıtsız, şartsız ithalât yapabilmeye temin edilmiştir.

Dış ticaret politikamızın hususiyeti şudur: İç ve dış vaziyet icaplarını daima karşılamak suretile seyirlerine intibak etmek.

İç ticarete gelince, bunda, en önde görüldüğü esas, teşkilâtlandırma ve muayyen tipler üzerinde işleme ve rasiyonel çalışmadır.

Kesin zaruret olmadıkça, piyasalara karışılmaz; bununla beraber, hiç bir piyasada başı boş değildir. Sırası gelmişken, Cumhuriyetin tüccar telexisini de kısaca ifade edeyim: tüccar, milletin emeği ve üretimi kıymetlendirilmek için, eline ve zekâna emniyet edilen ve bu emniyete liyakat göstermesi gereken adamdır.

Bu bakımdan, ihracatçılar hakkındaki kanun, murakabe hakkındaki kanun, teşkilâtlandırma hakkındaki hükümler, müspet neticelerini vermektedir.

Ihracat mallarımızın, hükümetin yakın kontrolü altında, satışlarının teşkilâtlandırılması mühimdir. Bunu göz önünde tutan Ekonomi Vekâleti, geçen yıl içinde: İğdırda, Ege, Trakya bölgelerinde türlü mevzularda ağıt satış kooperatifleri teşkil etmiş ve onları faaliyete geçirmiştir. Önümüzdeki yıl içinde, başta fındık olmak üzere, diğer belli başlı mahsullerimizi de, alâkalandıran birlikleri vücuda getireceğiz.

Endüstrileşme:

Sayın arkadaşlar,

Endüstrileşmek, en büyük millî davalarımız arasında yer almaktadır. Çalışması ve yaşaması için ekonomik elementleri memleketimizde mevcut olan büyük, küçük her çeşit sanayiî kurucular ve işleteceğiz. En başta vatan mücafaası olmak üzere, mahsullerimizi kıymetlendirmek ve en kısa yoldan, en ileri ve refahlı Türkiye idealine ulaşabilmek için, bu bir zaruretler.

Bu kanaatle, beş yıllık ilk sanayi plânının geri kalan ve bütün hazırlıkları bitirilmiş olan birkaç fabrikasını da, sürütle başarmak ve yeni plân için hazırlanmak icab eder.

Endüstrileşme karar ve hareketimize mütenazir olarak bugünkü mevzuatımızda düşünülecek tadiller ve ilâve edilecek bazı yeni hükümler vardır. Bunların başlıcalarını şöyle hülasa edebiliriz:

Sermayesinin tamamı veya büyük kısmı devlete ağıt ticariî-sanayiî kurumların mali kontrol şekli; bu kurumların bünyelerine ve kendilerinin istediğimiz işi isteyeceğimiz ticariî usul ve zihniyetle çalışma icaplarına sürütle tevfiik etmek. Bu gibi kurumların bugünkü usullerle çalışabilmelerine ve inkişaf etmelerine imkân yoktur.

Mevcut Gümrük Târifeleri Kanununda da, bugünkü politika ve temayülümüze uygun tedbirleri yapmak lazımdır.

Diğer mühim nokta, daha evvel de işaret ettiğim gibi, memlekette, hususiyetle bazı bölgelerde, göze çarpacak ehemmiyet alan hayat pahalılığı mevzuu ile uğraşmak. Bunun için ilmiğ bir tetkik yaptırılmalı ve tespit edilecek sebeplerle radikal ve plânlı şekilde mücadele edilmelidir.

Küçük esnafa ve küçük sanayi erbabına muhtaç oldukları kredileri kolayca ve ucuzca verecek bir teşekkül vücuda getirmek ve kredinin, normal şartlar altında, ucuzlatılmasına çalışmak ta çok lazımdır.

Mağdencilik:

Türkiyede Devlet mağdenciligi, millî kalkınma hareketiyle yakından alâkalı, mühim mevzulardan biridir.

Umumiğ endüstrileşme teleximizden başka, mağden arama ve işletme işine, her şeyden önce, haricî tediye vasıtalarını, döviz gelirimizi arttırabilmek için, devama ve hususîğ bir ehemmiyet verime mecburuz.

Mağden Tetkik ve Arama Dairesinin çalışmalarına azamiğ inkişaf vermesini ve bulunacak mağdenlerin, rantabilite hesapları yapıldıktan sonra, plânlı şekilde hemen işletmeye konulmasını temin etmemiz lazımdır. Elde bulunan mağden-

lerin en mühimleri için, üç yıllık plân yapılmalıdır.

Ereğli Şirketini satın aldığımız ve Ereğli kömür havzasında rasiyonel bir istihâl plânının, günün meselesi olduğunu biliyorsunuz. Bunun ikmâlî çabuklaştırılarak, kömür istihâlâtımız kısa bir zamanda, en az bir misli arttırılmalıdır.

Diğer taraftan, Mağden Tetkik ve Arama Dairesinin, Divriki sahasında bulduğu ve cevher nispeti itibariyle ehemmiyetli olan demir mağdeninin sürütle işletilmesine geçilmeli ve Karabük demir çelik sanayimiz ihtiyaç plânı dışındaki kısmının ihracatına başlanılmalıdır.

Liman işlerinde modern ve plânlı çalışmaları, tarifelerdeki tenzilâtın uyanı dirdığı memnuniyetin verimli neticeleri, ticarete dikkati celbetmiştir. Bu yolun devam edilmesinde isabet olacaktır.

Nakliye vasıtaları:

Ekonomik bünyemizdeki inkişaf, demir nakliye vasıtaları ihtiyaçlarını her gün arttırmaktadır. Yeni sipariş edilen gemilerden bir kısmı, önümüzdeki ilkbaharda gelmiş bulunacaktır. Fakat bugünden görülmekte olan ihtiyaç hâlinde memnuniyetin verimli neticeleri, ticarete dikkati celbetmiştir. Bu yolun devam edilmesinde isabet olacaktır.

Yeni gemiler inşa ettirmek ve bilhassa eski tersaneyi, ticaret filomuz için, tamir, hem yeni inşaat merkezi olarak faaliyete getirmek esbabını temin etmek lazımdır.

Şu günlerde, yüksek Meclise, Su Mahsulleri ve Deniz Bank hakkında bir lâıyk ha gelecektir. Mevzuunun, yüksek alâkanızı çekeceğinden şüphe etmiyorum.

Arkadaşlar,

En güzel coğrafiğ vaziyette ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve isporu ile, en ileri denizci millet yetiştirmek kabiliyetindedir. Bu kabiliyetten istifadeyi bilmeliyiz; denizciliğî Türkün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli, ve onu az zamanda başarmalıyız.

Ekonomik kalkınma; Türkiyenin, hür, müstakil, daima daha kuvvetli, daima daha refahlı Türkiye idealinin, bel kemigidir. Türkiye bu kalkınmada, iki büyük kuvvet serisine dayanmaktadır:

Toprağının iklimleri, zenginlikleri ve başlıbaşına bir servet olan coğrafiğ vaziyeti; ve bir de, Türk milletinin, silâh kadar, makina da tutmaya yaraşan kudretli eli ve millîğ olduğuna inandığı işlerde ve zamanlarda. Tarihin akışını değiştirir ezelâdetle tecelli eden, yüksek sosyal benlik duygusu.

Demiryolları:

Sayın Millet Vekilleri,

Demiryolları bir ülkeyi medeniyet ve refah nurlarıyla aydınlatan kutsal bir meseledir.

Cumhuriyetin ilk senelerindenberi, dik katle, ısrarla, üzerinde durduğumuz demiryolları inşaat siyaseti, hedeflerine ulaşmak için, durmadan başarı ile tatbik olunmaktadır.

Şark ve Cenupta, Sivas, Diyarbekir gibi, büyük menzillere varan hatlar, geçen yıl içinde, Sivas - Malatya iltisakiyle birbirine bağlanmıştır. Zonguldaga varmış olan hat dahi, bu zengin kömür havzasını iç vatana bağlamış bulunuyor.

Sivastan sonra, Şarka doğru uzayıp gitmekte olan hat ta, ilk menzili, Divriki varmıştır. Bu kol, önümüzdeki yıl, Erzincana ulaşmış bulunacaktır. Diyarbe - kirden Şarka uzanacak hattın da inşasına başlanmıştır.

Şark demiryollarının satın alınmış olduğunu bilirsiniz. Cenupta Nusaybine giden hattın mağda, yurt içinde bütün demiryollarının idare ve işletilmeleri, Cumhuriyet Hükümetinin elindedir.

Demiryollar inşaatımızın inkişafı, İran transit yolunun inkişafına ve motorine edilmesine de hizmet etmiştir.

İstanbuldan itibaren başlıyan Avrupa turist yolunun asfalt olarak inşasına devam olunmaktadır.

Bu tarz inşaatın, bir plân dahilinde, memleketin diğer sahalarında da teşkil, beklediğimiz millîğ başarılarıdır.

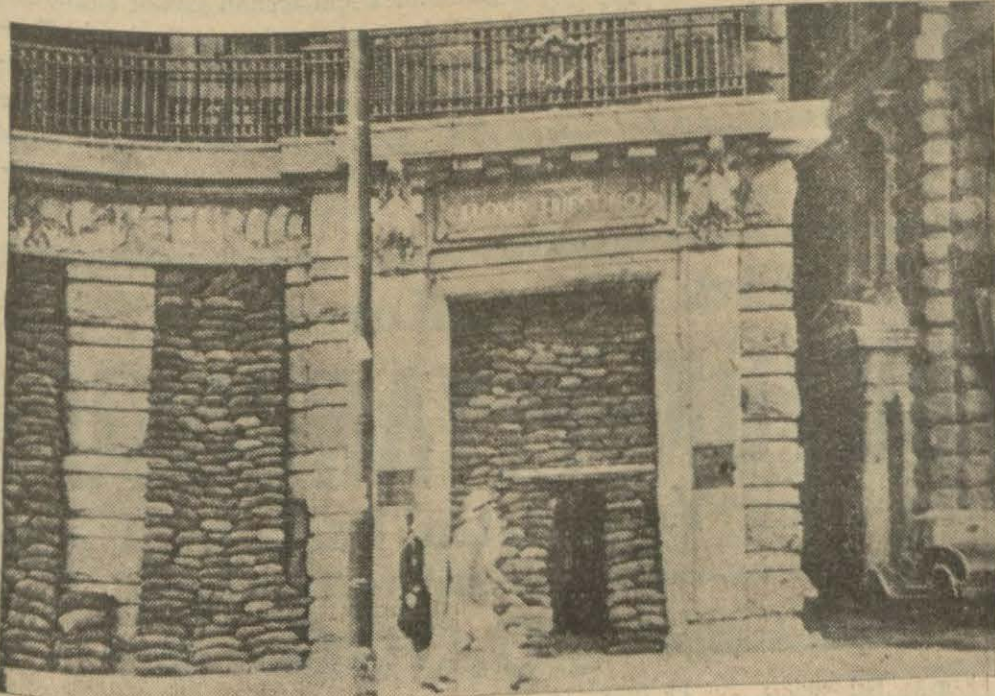
Şose ve köprüler inşaatı inkişaf etmektedir. Demiryolları inşaatı siyasetimizin tarihi yılları içinde, (78) köprü, geçiş açılmış bulunuyor. (23) köprü de, inşa edilmiştir. Bu köprüler, her biri başlı başına birer fen ve sanhat eseri olarak, vatan nesillere, Cumhuriyetin armigânı olarak, demiryol hatlarımızı da

(Devami 11 inci sayfada)

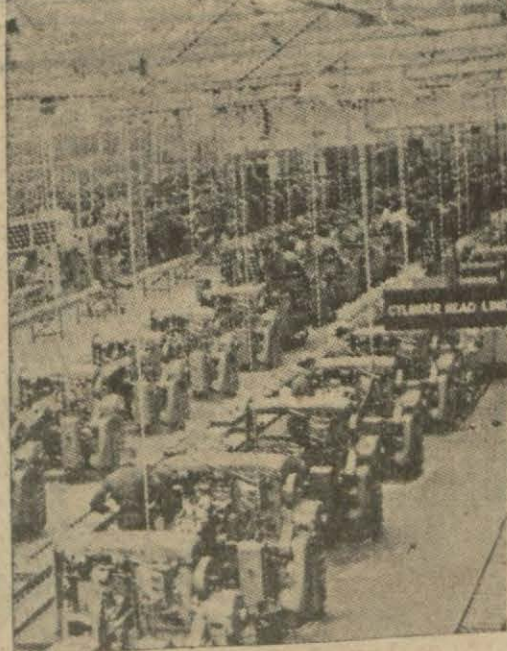
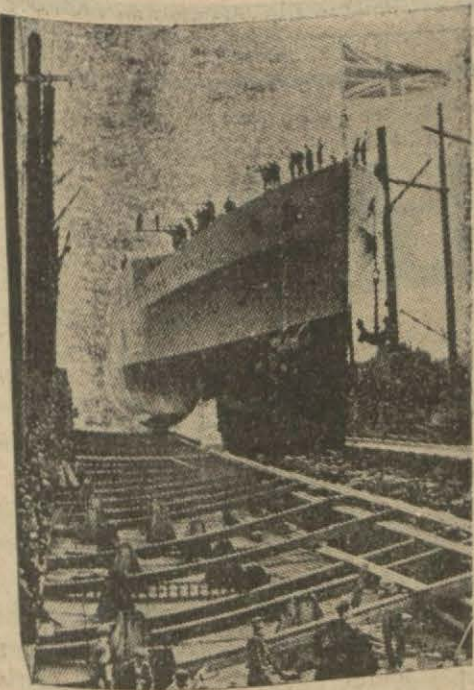
Resimle bir haftalık dünya hâdiseleri

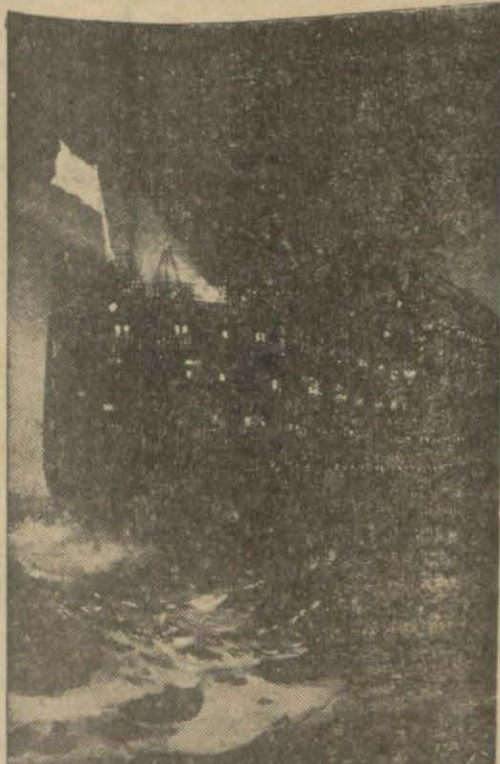
Windsor dükü ve doğesi Almanyayı ve Alman Cumhurreisi Hitleri ziyaret ettikten sonra şimdi Parise gelmiş bulunmaktadırlar. Yakında da Amerika gideceklerdir. Eski İngiliz kralının Amerikada çok büyük tezahüratla karşılanacağı anlaşılmaktadır. Windsor dükü iştirak etmiş olduğu bir toplantı esnasında hayatını asla «istirahat» le geçirmek niyetinde olmadığını söylemiştir.

Çin - Japon harbi bütün şiddetle devam ediyor. Yukarıdaki bina, Şanghaydaki Lloyd Triestino acentasıdır. Muhtemel taarruzlara karşı kum torbalarıyla gördüğünüz gibi bir istihkâm haline sokulmuştur.

İngiltere, geçen sene kabul ettiği program mucbince sür'atle silâhlaniyor. Yukarıdaki resimler Gloucester kruvazörünün denize indirilişini ve yeni tesis edilen bir tayyare fabrikasını göstermektedir.

Akdenizle Atlas denizini kaplayan kor-sanlardan korunmak için geceleyin sefer eden gemiler, milliyetlerini gösteren bayrakları projektörle aydınlatıyorlar.

Yukarıdaki resim, önümüzdeki ikincikânun ayında, genç Mısır kralı Farukla evlenecek olan Bayan Feride Zülfikarın son resmidir.

Şehir Meclisi dün açıldı

Vali Muhiddin Üstündağ, dün saat 14.30 da, Şehir Meclisinin ikinci intihap devresinin dördüncü toplantısını, kısa bir söyleyle açmıştır.

Muhiddin Üstündağ, azaların şahıslarında, İstanbul halkını selâmladığını söyledikten sonra:

— Şimdi, ilk işimiz, divanı riyaset intihabına geçmektir! demştir.

Bu söz üzerine azalara gizli rey pusuları dağıtılmış, ve intihaba başlanılmıştır.

Neticede, Necib Serdengeçti, 62 rey, ve Tevfik Türe 63 rey, ve gene 65 rey, Suphi Ertel seçilmişlerdir. Bu suretle, Avni, Mehmet Ali, İhsan Namık, Tevfik Amca, Cemil Cem, Cemalettin Fazıl, Fuad Fazıl, ve Bicandan müteşkil olan eski hey'etten yalnız iki âza encümünde ipka edilmişlerdir.

Daimi Encümen azahklarına da, 66 rey - le Avni Yağız, 66 rey, Selâmi İzzet, 64 rey - le Tevfik Amca, 66 rey, Asım Sillvri, 65 rey - le Hakkiye Emin, 65 rey, Refik Ahmet, 65 rey, Hayri Oğuz, ve gene 65 rey, Suphi Ertel seçilmişlerdir. Bu suretle, Avni, Mehmet Ali, İhsan Namık, Tevfik Amca, Cemil Cem, Cemalettin Fazıl, Fuad Fazıl, ve Bicandan müteşkil olan eski hey'etten yalnız iki âza encümünde ipka edilmişlerdir.

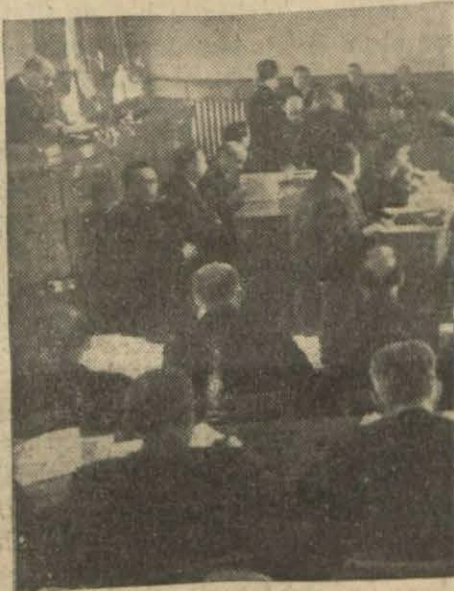
Bundan sonra muhtelif encümenler azalarının intihabına başlanmış ve muhtelif azalar tarafından teklif olunan hey'etlerin aynen kabulü ekseriyetle muvafık görülerek, hafif rey usulüne müracaattan vazgeçilmiştir.

İntihaplar, tam elli beş dakikada tamamlanmış, ve saat 15.25 de, Vali Muhiddin Üstündağ, yeni seçilen azaları tebrikle, celse - ye, istirahat için, beş dakikalık bir fasla vermiştir.

İstirahatten sonra, Necib Serdengeçti'nin riyaseti altında içtima devam etmiştir.

Necib Serdengeçti, intihapta kazanan arkadaşları namına ve şahsen azalara teşekkür etmiş, ve bu yeni çalışma devresinde meclise muvaffakiyetler dilemiştir.

Evvelâ, rahatsızlığı dolayısıyla, bu devre için mezuniyet isteyen Mithat Nemlinin talebi kabul edilmiştir.

Dünkü toplantıdan bir intiba

Onu müteakib, Hariciye Bakanlığında Meclise gönderilen bir mektup okunmuştur. Bu mektup, İstanbul caddelerinden birisinin, «Şehinşah Pehlevi» tesmiye edilmesini dost İran devletinde uyandırdığı memnuniyeti meclise bildirmiştir.

Bazı sokak isimlerinin değiştirilmesini isteyen, ve merhum Abdülhak Hâmidin doğduğu eve bir plâka konulmasını teklif eden mazbatalar, encümenlerine havale olunmuşlardır.

Otobüs talimatnamesinin tadil için daimi encümenlerden gelen evrak, Mülkiye ve Kavanin encümenlerine, muayenesiz cüz - dansız hizmetçi kullanılmasının men'in isteyen mazbata da sıhhiye ve mülkiye encümenlerine gönderilmiştir.

Gazino ve kahvelerde hiç bir surette berberlik yapılmamasını, Fatih'te çocuk bahçesi açılmasını, ve lokanta gazino gibi yerlerde, tarifelerin göze çarparcak yerlere konulmasını isteyen mazbatalar da, alâkadar encümenlere havale olunmuşlardır.

Bütün bunlardan sonra, kısmen hazırlanmış bulunan yeni zabıtai belediye talimatnamesinin müzakeresine başlanılması teklif edilmiştir.

Fakat ekseriyet, henüz nâtamam bulunan bu talimatnamenin bir kıl halinde müzakeresini muvafık gördüğü için, şimdilik talimatnamenin tamamen tab'edilmesine intizar olunması kararlaştırılmıştır.

Yeni mesâlinin başlaması münasebetiyle, Atatürk'e, Başbakan'a, Büyük Millet Meclisi Riyasetine ve diğer büyüklerimize tazim telgrafları çekilmesi ittifakla tensis olunduktan sonra, Perşembe günü, saat 14 de toplanılmak üzere, içtima nihayet verilmiştir.

Terfi eden gümrük müfettişleri

Gümrük ve inhisarlar vekâletinde bir kısım müfettişler terfi etmişlerdir.

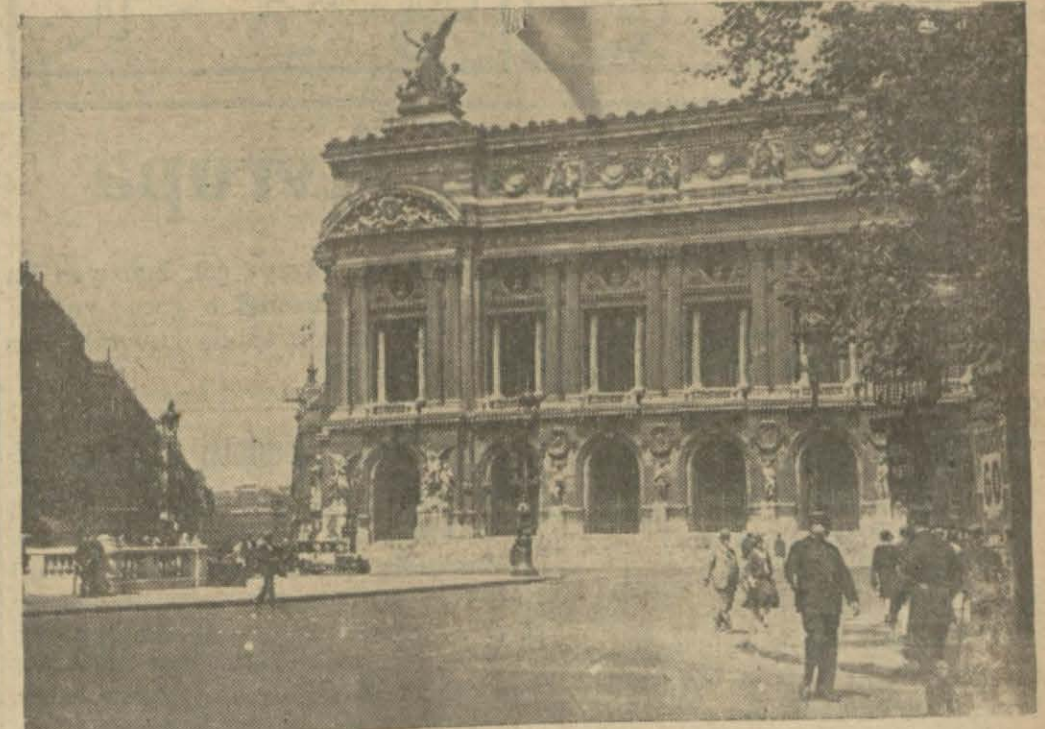
Müfettişlerden Şemseddin Özel baş müfettişliğe, Refik Palmir, Arif Evci - mend, Fethi Keskin, Lütfü Ezman birinci sınıf müfettişliğe, Tevfik Çapa, Sinan ikinci sınıf müfettişliğe, Hâmid Fikri, Rahmi Özen, Fazıl Uray, Cezmi Şahingiray, Feridun Tokay, üçüncü sınıf müfettişliğe, Basri Bora, Reşad Girleşmen, Ahmed, Medeni İnceoğlu, dördüncü sınıf müfettişliğe terfi etmişlerdir.

Kadın gözile Avrupa Paris Operasını ziyaret

Harpten sonra giyinmek hususunda da protokol kalktı. Bir zamanlar sadece tuvalet ve fırakla gelinen operaya şimdi gündelik kıyafetlerle de geliyorlar

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

— 20 —

Paris'in Opera binası

Pariste bir aya yakın bir zaman kaldığım halde operanın dahilini ve o sırada herkesin ağzında çalkalanan «Büyük Aleksandr» balesini göremeyeceğimi düşünerek üzülüyordum. On beş günde en aşağı on defa telefon ettiğim halde bir yer bulmak kabil olamamıştım. Nihayet bir pazar akşamı için ancak üst balkonda yer bulabileceğimizi haber almca hemen otobüse atılarak opera meydanına koştum.

Temsil saat dokuzda başlayacaktı. Fakat sık kadın tuvaletlerini rahatça görebilmek için biz sekiz buçukta gittik. Meğer bizim meraklılar az değilmiş. Etrafında, alt katta ve parterde birçok seyirci yerleşmiş; kimisi gazete okuyor, kimisi elindeki dürbünle etrafa bakıyor. Tam karşımda, sahnenin kapalı perdelerinin üstündeki yuvarlak içinde bir tarih: 1862...

Yavaş yavaş seyircilerin adedi artıyor. Bizim etrafımızda her cinsten ve her kıyafette adamlar var. Tam yanımda bir Çinli kız... Yüzünde ve gözlerinde zeki ve azimkâr bir mana var; arkamdaki sırada esmer iki kadın... Bunların da yabancı oldukları besbelli. Çinli kızla İngilizce konuşuyorlar ve onun tek başına bütün dünyayı dolaştığına ve fransızca, almanca, italyanca bildiğine şaşıklarını açıkça söylüyorlar. Beyaz tayyörlü, dümdüz kesik saçlı Çinli, parlak dişlerini göstererek gülüyor:

— Niçin hayret ettiniz? Çinde benim gibi binlerce kadın var. Avrupaya gelmek ve Avrupa dillerini öğrenmek bizim için artık çok tabii bir şey...

Bu balkonda ne karışık halk var yarabdi! Önümüzden geçip daha ilerideki yerlerini bulmağa giden insanların hepsi başka dilden konuşuyorlar; bunların arasında Yugoslav, Bulgar, Mısırlı ve Sudanlı talebeler, Amerikalı seyyahlar, hangi ırktan ve hangi milletten olduğu belirsiz genç ve ihtiyar binlerce kişi var. Yalnız burası başlı başına görüleceği değer bir yer; fakat ben daha ziyade, balkonun kırmızı kadife kenarına dayanarak aşağıya bakıyorum. Yavaş yavaş sık tuvaletli kadınlar gelmeğe başladılar. Bunların yüzlerini görmek kabil değil, fakat kıyafetlerini kuşbakışı nazarlarla tetkik ediyorum.

Esikden kibar kadınlar partere gitmez, localarda otururlarmış ve aşağıdaki erkekler dürbünlerini localardan ayırmaz - jarmış. Harpten sonra her şey gibi bu da değişmiş... Şimdi en yüksek aile kadınları da nefis elbiselerini burada teşhir ediyorlar. İşte omuzlarına ermin bir perlerin atmış, uzun boylu, ince bir kadın. Sandalyasının kenarına dayalı olan elinde pırl pırl yanan iri bir elmas yüzük var. Kendi kendime soruyorum:

— Acaba sahici elmas mı?

Hakkım da var, çünkü Rue de la Paix dedikleri ve bütün dünya zarafetinin doğduğu sokağın camekânlarında, daha birkaç gün evvel, güzel ve iri elmas ve inci diye seyrettiğim taşların üzerinde Burma yani en meşhur sahte mücevher firmasının markasını görmemiş miydim?

Siyahlı bir mösyö, yanındaki kadına yol vermek için eğiliyor. Koyu kırmızı kadifeden uzun gece esvabı içinde bu kadın - uzaktan - ne güzel! En ön sıralardan birindeki koltuğa yerleşirken, güya kaza ile olmuş gibi, arkasındaki pöti gri eşarpı öyle bir düşürmesi var ki, kadın olmasam ben de yanındaki erkek gibi aldanıp hemen kürkü tekrar bu nefis omuzların üzerine yerleştirmeye şitab edeceğim.

Arka arkaya sık kadınlar gelmeğe başladı. Beyaz, yeşil, kırmızı, mor elbiselerin etekleri, bir alâimi sema gibi ışıldıyor.

Fakat niçin büyük harpten sonra, her şeyde olduğu gibi, giyinmek hususunda da protokol kalktı? Niçin burada bile yalnız uzun esvab ve frak yok? Niçin alt kat localarda bile tayyörlü, emprime esvablı kadınlarla gündelik kıyafette erkekler var? Her yerde olduğu gibi burada da giyinmiş hususunda bir teklifsizlik, bir kendini bırakış, ne bileyim bir lâubalilik var; fakat bütün bu kıyafet karışıklığına rağmen ne operada, ne de ondan evvel gittiğim Opera Komik, Kazino dö Pari ve başka yerlerde, yüksek sesle konuşan insanlara bile rastlamadım. Binlerce kişinin birleştiği bu kubbe altında hürmetkâr bir sessizlik vardı.

Perde açıldığı vakit sessizlik o kadar arttı ki bir sinek vızıltısını bile işitmek kabilidi. Herkes bütün kalbilen, gözlerinin ve kulaklarının bütün kuvvet ve kabiliyetle görmek, işitmek ve duymak istiyordu.

Bu yazıda dünyanın en meşhur dansörlerinden Serge Lifar'ın oyunundan bahsedecek değilim. Yalnız her defa perde kapandıça halkın coşkun alkışı cidden görüleceği değer bir manzara olduğunu kaydetmeden geçemiyorum. Bu, ısrarlı, takdirkâr, candan ve yürekten gelen samimi bir el şakırtısından daha manalı ve daha kuvvetli bir tezahürdü. Böyle bir alkışı, hattâ belki daha fevkalâdesini ben birkaç gece evvel Opera Komikte Tosca operasını söyleyen İtalyan tenoru Lugoyu dinliyen coşkun bir halk kütlesinde de görmüştüm.

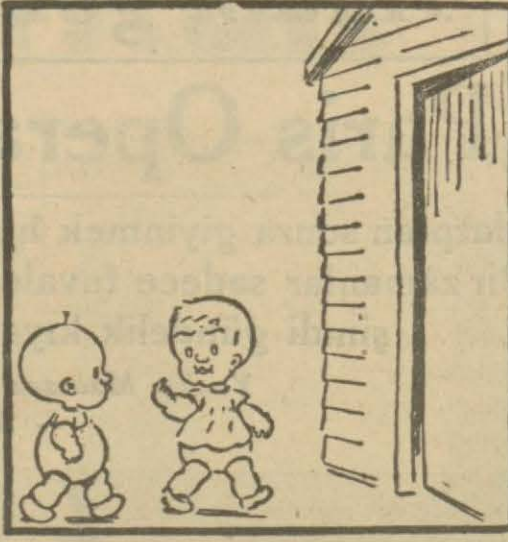
★

Operadan çıkış, başlı başına yazılmağa değer bir mevzu. Mermer merdivenlerde uzun eteklerini sürüyerek inen süslü kadınlar, yakından görüleceği lâıyk bir zarafet şaheseri... Hepsinin ellerinde, kollarında, boyun ve göğüslerinde kıymetli veya kıymetsiz, fakat herhalde göz alıcı taşlar... hepsinin omuzlarında renk renk, biçim biçim kürkler, hepsinin yanakları, dudakları, göz kapakları, kirpikleri, saçları boyalı... Birisinin dudak ve yanakları portakal rengi, göz kapakları yeşil, takma kirpikleri simsiyah, saçları kına rengi, ötekinin yüzünün boyası daha pembe - ye yakın, fakat saçları plâtime... Velhasıl hiç birisi Allahın yarattığı gibi değil; fakat hepsi kendisini nasıl güzelleştirmiş; nasıl kendisine en çok yaraşan renkleri ve biçimleri birbirine

(Devamı 10 uncu sayfada)

Bacaksızın maceraları :

Moda

Kadın gözile Avrupa

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

uydurarak bir araya toplamış! Bu zarafet, bu giyiniş, bu yürüyüş nedir yarabim! Opera merdivenleri stüdyolarında uydurulan manzaraların sahibisi: Bir ışık yağmuru altında yüzlerce renk...

Merdivenin en alt basamağında bir çok kapıcı, otomobilleri sıraya koyup tiyatrodan çıkanların binmesine yardım ediyor. Bunların şapkaları her saniye, makineli bir bebeğinki gibi, başlarından çıkıp takılıyor, her saniye elleri açılıyor ve dudakları aldıkları bahşiş için «mersi mösyö» diye mırıldanıyor.

Parlak bir rüyaya çok benzeyen bu manzaranın güzelliği o gece sabaha kadar gözlerimin içinde kuvvetli bir ışık gibi yandı.

Gaziantepde şiddetli yağmurlar

Gaziantep (Hususî) — Buraya şiddetli yağmurlar yağdı ve soğuklar başladı. Son yağmurlarda Alleben deresi taşmış ve hayli genişlemiştir. Havalarda birdenbire soğuması üzerine tedariksiz bulunan evlerde hemen sobalar kurulmuştur. Şimdilik mahrukat normal bir flat üzerinden satılmaktadır. İhtikara meydan verilmemek için makama-tı aldınca icab eden tedbirler şimdiden alınmıştır.

62 yaşında bir hamal metresini vurdu

62 yaşında hamal Mehmet on senedenberi bir arada yaşadığı metresi Sraoş ile 16 yaşındaki oğlu Artini çakı ile hafif surette yaralamıştır. Suçlu hamal yakalanarak mahkemeye verilmiştir.

İstanbul 2 inci iflâs memurluğundan:

Galatada oturmakta ve Sultanhamamında 1/6 No. da tuhafiyecilikle meşgul bulunmakta olan Elya Zalmanın iflâsı 15/10/1937 tarihinde açılıp tasfiyenin adı şekilde yapılmasına karar verilmiş olduğundan:

1 — Müfliste alacağı olanların ve istihkak iddiasında bulunanların alacaklarını ve istihkaklarını iflândan bir ay içinde 2 nci iflâs dairesine gelerek kaydettirmeleri ve defterlerini (senet ve defter hülâsaları ve sair) asıl veya musaddak suretlerini tevdi etmelerini.

2 — Hilâfına hareket cezaî mes'uliyeti müstelzim olmak üzere müflisin borçlarının aynı müddet içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri.

3 — Müflisin mallarını her ne sıfatla olursa olsun ellerinde bulunduranların o mallar üzerindeki hakları mahfuz kalmak şartıyla bunları aynı müddet içinde daire emrine tevdi etmeleri ve etmezlerse makbul mazeretleri bulunmadıkça cezaî mes'uliyete uğrayacakları ve rüçhan haklarından mahrum kalacakları.

4 — 8/11/1937 tarihine müsadif Pazar testi günü saat 10 da alacaklıların ilk içtima gelmeleri ve müflis ile müşterek borçlu olanlar ve kefillerinin ve borcunu tekeffül eden sair kimselerin toplanmada bulunmağa hakları olduğu ilân olunur. (1397)

Resimli fıkra müsabakamız

Son Postanın kış mevsimi programını tesbit ederken sadece günün vak'ası, makalesi, hikâyesi, romanı kâfi değil, biraz da eğlence lâzım, diye düşündük, bu düşünce ile bir müsabaka tertib ettik, bu müsabakanın esası şudur:

Müsabakanın esası

Meşhur Bekri Mustafanın 40 tane fıkrasını seçtik. Her fıkra için bir resim yaptırıldı. Fıkralara 1 den 40 a kadar, fıkraların resimlerine de gene (1) den (40) a kadar numara koyduk. Hergün bu fıkralardan ve resimlerden birer tanesini deredeceğiz. Fakat bu resim o gün çıkan fıkranın değil, ya daha evvel çıkmış, yahut ta daha sonra çıkacak bir fıkranın resmi olacaktır.

Müsabaka bitince okuyucularımızdan soracağız:

— Hangi resim, hangi fıkranın? Siz de bize meselâ (40 numaralı resim, 1 numaralı fıkranın, 4 numaralı resim 17 numaralı fıkranın, 14 numaralı resim 38

numaralı fıkranın V. S.) diye bildirecek bu fıkralar ve resimleri de gazeteden kesip listeye bağlayarak bize göndereceksiniz.

Bu suretle siz okuyucularımız hem güzel bir fıkra okumuş, hem güzel bir resim görmüş, hem de bir müsabakanın verdiği heyecanın zevkini tatmış olacaksınız.

Mükâfatlar

Bu müsabakada kazananlar arasında 75 okuyucumuza para mükâfatı vereceğiz. Mükâfatların listesi şudur:

1 kişiye	100 lira
1 »	50 »
1 »	25 »
1 »	10 »
8 »	5 er lira
63 »	2 şer buçuk lira

Mükâfat kazanan okuyucuları noter tayin edecektir. Müsabakamıza 31 gün evvel başladık. Otuz ikinci resim ve fıkrayı aşağıda bulacaksınız.

Resim : 32

Fıkra : 32

“Ben sana gösteririm,,

Bekri Mustafa bir gün sarhoş bir halde ata binmişti. At bir çifte atınca yere yuvarlandı, atın arkasından bağrıldı:

— Hele, bir gün de sen iç, benim sirtıma bin, o zaman ben sana gösteririm.

TÜRK TİCARET BANKASI ANONİM ŞİRKETİ DİREKTÖRLÜĞÜNDEN:

Bankamız gişeleri yeni bir iş'ara kadar muhterem müşterilerimize Cumartesinden maada hergün saat 9.30 dan 12 ye ve 14 den 16 ya kadar Cumartesi günleri 9.30 dan 11 e kadar açık bulundurulacaktır.

Saçlarınızı Dökülmekten Koruyunuz

KANZUK

SAÇ EKİSİRİ KOMOJEN

Saçların köklerini kuvvetlendirir. Dökülmesini keser. Kepekleri tamamen giderir ve büyüme kabiliyetini artırarak saçlara yeniden hayat verir. Kokusu lâtif, kullanış kolay bir saç eksiridir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden :

İstanbul gümrükleri için 16 lira aylık la ve müsabaka imtihanı ile namzed me-mur alınacaktır. Müsabaka imtihanına girebilmek için aranan şartlar şunlardır: A — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak; B — Askerliğini yapmış veya tescil edilmiş bulunmak, C — 30 yaşını geçmiş olmamak; D — En az orta tahsili ikmal etmiş bulunmak. Bu vasıfları haiz isteklilerin 15/11/1937 günü akşamına kadar dilekçe ve vesikalarile birlikte Başmüdürlüğü-müze müracaat etmeleri lâzımdır. İmtihan 16/11/1937 günü saat 10 da Başmüdürlükte yapılacaktır. (7379)

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

24 üncü Yeni tertip başlamıştır...

1 inci keşide 11 / İkinciteşrin / 1937 dedir.

Büyük ikramiye: 30.000 liradır...

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık büyük ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak ediniz...

Kumbârâ biri

MAYRETTAN ÇİZER

1000 yapar.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Atatürk'ün dünkü tarihî nutku

(Baştarafı 8 inci sayfada)

sahalara bağliyyacak ve bu hatların bir an evvel millîg ekonomik kalkınmaya âzamiğ hizmetini temin edecek olan kara yolu inşaatı, önümüzdeki devrelerde tek-sif ve bir plân dahilinde tevsi edilmek lâzımdır.

Her bölgenin ihtiyacına göre, istasyon-larda tamamlayıcı tesisat ta yapılmak ve muhtelif malların lâzımı gibi sevkinin temin edecek teknik şartları hâiz vagon mevcudunu arttırmak zarurîdir. Bunda da, büyük himmetlerin esirgenmemesini dilerim.

Su ve imar işlerine, dikkatle devam edil-mektedir.

Posta - Telgraf - Telefon işlerimizde esaslı bir inkişaf vardır. Bununla beraber, şehirler arasındaki telefon muha-bereleleri işinin bir an evvel tamamlan-masına çalışılmaktadır.

Ankarada yeni bir radyo istasyonu nun inşasına başlanmış olduğunu, mem-nuniyetle kaydederim.

Sivil Hava Yolları İdaresi, Devlet teş-kilâtı arasında, modern bir idare halinde yer almıştır.

Bütün teknik şartlar ve emniyet icap-ları içinde çalışmakta olan bu idarenin, büyük şehirlerimizin hepsi arasında, en modern muvasala yolu rolünü bir an ev-vel ifaya başlaması, ve arsulusal hatlar-la da, kendi vasıtalarıyla, irtibat tesis etmesi imkânı, az zamanda teminini beklediğimiz önemli işlerdendir.

Maliğ İşler:

Arkadaşlar,

Bütün devlet cihazlarının canlılığı, gür-büzlüğü, işlemesi bakımından büyük dik-katle üzerinde durulması gerekli olan maliğ hayatımıza temas ediyorum.

Cumhuriyet bütçelerinin taayyün e - den ve daima kuvvetlenmesi gereken müşterek hususiyetleri yalnız denkli o-luşları değil, aynı zamanda, koruyucu, kurucu ve verici işlere, her defasında da-ha fazla pay ayırmakta olmalarıdır.

Bu politikamızın, milliğ faaliyet üye-rinde derhal yaratmaya başladığı tesir hedir ki, bütçe tahmin rakamlarımız, yalnız tahakkuk etmekle kalmıyor, dai-ma fazla ile de kapanmaya başlamıştır.

1936 senesi bütçesi, tahmine ve 1935 yılı varidat tahakkuklarına göre, 22 mil-yon fazla ile kapanmıştı. 1937 bütçesinin de, bugüne kadar gösterdiği seyir, aynı ümidi fazlasıyla verecek mahiyettedir.

Bu netice; memleket ekonomisinin in-kışafını, halkın refaha ulaşmakta oldu-ğunu ifade ettiği gibi, aynı zamanda, halk için çalışan bir Hükümetin, halkın men-faatine olarak aldığı tedbirlerdeki isa-beti de teyid etmektedir.

Samimiğ bir bütçeye ve hakikiğ bir te-diye muvazenesine dayanan paramızın fi-liğ istikrar vaziyetini, kesin surette mu-hafaza edeceğiz.

Her nevi maliğ taahhütlerimizi, günü gününe yerine getirmek suretiyle, Devlet itibarını ve maliğ sermaye ve eshamı mu-hafaza ve takviye hususunda bütün ted-birleri almak ve bu mevzuda dikkatli bu-lunmak umdemizdir.

Devlet varidatının inkişafını, yeni ver-giler ihdasından ziyade, devamlı bir programla mevcut vergilerin tarh ve ci-bayet usullerinin islahında aramak lâ-zımdır.

Son iki sene zarfında hayvanlar, tuz, şeker, çimento, petrol ve benzin, elek-trik, iptidaiğ maddeler resim ve vergi-lerinde yapılan ve her biri % 30-50 nispe-tinde bir vergi indirilmesini ifade eden tahfillerin, istihşâlin teşviki bakımın-dan, vatandaş ve memleket için müspet ve hayırlı neticeler verdiğini görmekte-yiz.

Hayvan Vergisi ve Buhran ve Muvaze-ne Vergileri üzerinde tetkikler yapılarak bütçe muvazenesi esasını bozmıyacak su-rette tedricen tahfiller düşünlme-lidir.

Bundan başka, memleketimizde yeti-şmiyen iptidaiğ maddeler, ve istihşâli ma-liyeti üzerinde tesir yaparak, dış memle-ketler mamulâtı ile rekabeti güçleştiren her nevi vergi ve resimler kaldırılmak lâzımdır.

Gerek bu mevzular üzerinde çalışırken, gerek herhangi bir maliğ karar alınırken, ilk göz önüne getireceğimiz şey, milliğ faaliyet ve milliğ istihşâli yani verginin bizzat ana menba üzerinde yapacağı te-sirleri olmalıdır. Maliye memurları da, iç-ten teşkilâtın milliğ terbiyesinin ana un-

ile temaslarında, halk için çalışan bir halk hükümetinin tabiiğ vasfı olan âza-miğ dikkat ve ihtimam göstermek ve âzamiğ emniyet ve inan vermek şiarla-rının inkişafına, bilhassa itina etmeleri lâzımdır.

Cumhuriyet rejiminde, nefiğ hazine demek; kanunun hazine lehine tespit etti-ği hakla, kanunun mükellefi karşılaştı-rıldığı vazifeyi gayet denk bir halde elde tutmak demek olduğunu bir an hatırdan uzak tutmamak önemli prensibimizdir.

Inhisarlar:

Inhisarlar mevzuunda itina edilmesi icab eden esas, bu kurumların maliğ mo-nopol, ticariğ teşekkül ve milliğ valori-zasyon kurumu karakterlerinin dikkatle telifidir.

Harice, bütün satışları ve ihracat mev-zuu, daha yakından meşgul olmağa değer mahiyettedir.

Gümrüklere gelince; bunda, tesisata, çalışma usullerine ve kanuniğ mevzu-lar bakımından gerekli islah tedbirlerine hız verilerek icab etmektedir.

Inhisar mamulâtının fiatları üzerinde yapılan tenzilât, satışları arttırmıştır.

Bu usulün daima dikkatte bulundu-rulması faydalı olur.

Arkadaşlar,

Büyük davamız, en medeniğ ve en mü-refeh millet olarak varlığımızı yükselt-mektir.

Bu, yalnız kurumlarında değil, düşün-celerinde temelli bir inkilâp yapmış o-lan büyük Türk milletinin dinamik ide-alidir. Bu ideali en kısa bir zamanda baş-armak için, fikir ve hareketi, beraber yürütmek mecburiyetindeyiz. Bu teşeb-büste başarı, ancak türeli bir plânla ve en rasyonel tarzda çalışmakla mümkün olabilir. Bu sebeple, okuyup yazma bil-miyen tek vatandaş bırakmamak; mem-leketin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatusının istediği teknik elemanları yetiştirmek; memleket davalarının ideo-lojisini anlayacak, anlatacak, nesilden ne-sile yaşatacak fert ve kurumları yaratmak işte bu önemli umdeleri en kısa zaman-da temin etmek, Kültür Vekâletinin ü-zerine aldığı büyük ve ağır mecburiyet-lerdir.

İşaret ettiğim umdeleri, Türk gençli-ğinin dimağında ve Türk milletinin şu-ruunda daima canlı bir halde tutmak, Ü-niversitelerimize ve yüksek okulları-mıza düşen başlıca vazifedir.

Bunun için, memleketi şimdilik üç bü-yük kültür bölgesi halinde mütalaa e - derek; Garp bölgesi için İstanbul Üni-versitesinde başlanmış olan islahat pro-gramını daha radikal bir tarzda tatbik e - derek Cumhuriyete cidden modern bir Üniversite kazandırmak; merkez bölgesi için, Ankara Üniversitesini az zamanda kurmak lâzımdır; ve Doğu bölgesi için van Gölü sahillerinin en güzel bir yerin-de, her şubeden ilk okullarile ve niha-yet Üniversitesile modern bir kültür şehri yaratmak yolunda, şimdiden fiğ-lijyata geçilmelidir.

Bu hayırlı teşebbüsün, Doğu vilâyetle-rimiz gençliğine bahşedeceği feyiz, Cum-huriyet Hükümeti için ne mutlu bir eser olacaktır.

Tavsiye ettiğim bu yeni teşebbüslerin eğitmen ve öğretmen ihtiyacını ziyade-leştiriceği şüphesizdir. Fakat bu cihet, hiç bir vakit, işe başlama cesaretini kırma-malıdır. Vekâletin, geçen yıl içinde, bu yönden yaptığı tecrübeler, çok ümit ver-ici mahiyettedir.

Kültür İşleri:

Türk Tarih ve Dil Kurumlarının, Türk milliğ varlığını aydınlatan çok kıymetli ve önemli birer ilim kurumu mahiyetini aldığını görmek, hepimizi sevindirici bir hâdisedir.

Tarih Kurumu, yaptığı kongre, kur-duğu sergi, yurt içindeki hafirler, ortaya çıkardığı eserlerle, şimdiden, bütün ilim dünyasına kültürel vazifesini ifaya baş-lamış bulunuyor.

İlk resim galerimizi de, bu yıl açmış bulunuyoruz.

Geçen yıl, Ankarada kurulan Devlet Konservatuarı; müzikte, sahnede, ken-disinden beklediğimiz teknik elemanları sürğatle verebilecek hale getirilmesi için daha fazla gayret ve fedakârlık yerinde olur.

Spor:

Her çeşit ispor faaliyetlerini, Türk

surlarından saymak lâzımdır. Bu işte, Hükümetin şimdide kadar olduğunu daha çok ciddiğ ve dikkatli davranması, Türk gençliğini, ispor bakımından da, milliğ heyecan içinde iğtina ile yetiştir-meşi, önemli tutulmalıdır.

Ordu:

Sevgili arkadaşlarım, Ordu, Trük Ordusu!.. İşte bütün mil-letin göğsünü iğtimat, gurur duygularile kabartan şanlı ad! Onu, bu yıl için-de, kısa faslalarla iki defa, büyük küt-leler halinde yakından gördüm. Trakya ve Ege büyük manevralarında.. Disiplini-ni, enerjisini, subaylarının vukufu gay-retini, büyük komutan ve generallerimiz-in yüksek sevk ve idare kabiliyetlerini gördüm; derin iftihar duyduğum, takdir et-tim.

Ordumuz, İürk birliğinin, Türk kud-ret ve kabiliyetinin, Türk vatansverli-ğinin çelikleşmiş bir ifadesidir.

Ordumuz; Türk topraklarının, ve Tür-kiye idealini tahakkuk ettirmek için sar-fetmekte olduğumuz sistemli çalışmaların, yenilmesi imkânsız teminatıdır.

Teslihat ve teçhizat programımızın tatbikati, muvaffakiyetle ilerliyor. Bunla-rı memleketimizde yapmak emelimiz, ta-hakkuk yolundadır. Harp sanayii tesisatı-mızı, daha ziyade inkişaf ve tevsi için alınan tedbirlere devam edilmeli ve en-düstrileşme mesaimizde de ordu ihtiyacı ayrıca göz önünde tutulmalıdır.

Bu yıl içinde, denizaltı gemilerini mem-leketimizde yapmaya başladık.

Hava kuvvetlerimiz için yapılmış olan üç yıllık program, Büyük Milletimizin yakın ve şuurlu alakasıyla, şimdiden baş-arılmış sayılabilir.

Bundan sonrası için, bütün tayyarele-rimizin ve motörlerinin memleketimizde yapılması ve harp hava sanayimizin de, bu esasa göre inkişaf ettirilmesi iktiza e - der. Hava kuvvetlerinin aldığı, ehem-miyeti göz önünde tutarak bu me-saiyi plânlaştırmak ve bu mevzuu lâyik olduğu ehemmiyetle milletin nazarında canlı tutmak lâzımdır.

Büyük milliğ disiplin okulu olan ordu-nun; ekonomik, kültürel, sosyal savaşla-rımızda bize aynı zamanda en lüzumlu elemanları da yetiştiren büyük bir okul

Atatürk'ün Direktifleri

(Baştarafı 2 inci sayfada)

diye muvazenesine dayanan paramızın fi-li istikrar vaziyetini, kesin surette mu-hafaza edeceğiz.

★ Memleketimizde yetişmiyen iptidai maddeler, ve istihşâli maliyeti üzerinde tesir yaparak, dış memleketler mamulâtı ile rekabeti güçleştiren her nevi vergi ve resimler kaldırılmak lâzımdır.

★ Maliye memurları da iç işleri me-murları gibi, halkla daimî temas olan teşkilâtıdır. Bunların da halk ile temaslara-rında, halk için çalışan bir halk hükümetinin tabii vasfı olan azami dikkat ve ihtimam göstermek ve azami emniyet ve inan vermek şiarlarının inkişafına, bil-hassa itina etmeleri lâzımdır.

★ Devlet varidatının inkişafını, yeni vergiler ihdasından ziyade, devamlı bir programla mevcut vergilerin tarh ve ci-bayet usullerinin islahında aramak lâ-zımdır.

★ Okuyup yazma bilmiyen tek vatan-daş bırakmamak; memleketin büyük kal-kınma savaşının ve yeni çatusının iste-diği teknik elemanları yetiştirmek; mem-leket davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, nesilden nesile yaşatacak fert ve kurumları yaratmak; işte bu önemli umdeleri en kısa zamanda temin etmek, Kültür Vekâletinin üzerine aldığı büyük ve ağır mecburiyetlerdir.

★ Harp sanayii tesisatımızı, daha ziyade inkişaf ve tevsi için alınan tedbirlere devam edilmeli ve endüstrileşme mesai-mizde de ordu ihtiyacı ayrıca gözönün-de tutulmalıdır.

★ Bütün tayyarelerimizin ve motör-lerinin memleketimizde yapılması ve harp hava sanayimizin de, bu esasa göre inkişaf ettirilmesi iktiza eder.

★ Hükümetin dış teşkilâtının; eko-nomik kalkınma savaşımızla alakalı dai-releleri için bilgi ve istihbarat uskunı genişleten yardımcı birer daire olarak, çalışmalarını tenzi metmek lâzımdır.

haline getirilmesine, ayrıca iğtina ve himmet edileceğine, şüphem yoktur.

Dış Siyaset:

Büyük Kamutay,

Dış siyasetimiz, geçen yıl içinde de, sulh ve arsulusal emek birliği yolun-da inkişaf etmiş ve yürüdüğüme yö-nün değişmez olduğunu bir daha belirt-miştir.

Milletler cemiyetinin geçirmekte ol-duğu çetin safhalarda, Cumhuriyet Hükümeti bu arsulusal kuruma olan bağ-lılığını, her sahada göstermek suretiyle, sulh idealine en uygun yoldan ayrılmamıştır.

Büyük bir milliğ davamız olan Hatay işinin geçirdiği safhalar malûmunuz - dur.

Milletler Cemiyeti yüksek idaresi al-tında cereyan etmiş olan müzakereler, Hatay halkının lâyik olduğu meşğut ve müstakil idareye kavuşması yolunda a - maçladığımız gayeyi temin edecek vesika-ların kabul ve imzasile neticelenmiş-tir.

Yeni Hatay rejiminin merğiye gir-mesine, kısa bir zaman kaldı.

Bu rejimi, kendilerile en dostane bir zihniyetle emek birliği yapmış oldu-ğumuz Fransızların, iyi niyetle amaçlanan gayeyi temin edebilecek şekilde tatb-ike başlayacaklarına şüphe edilmemelidir.

Yarınki Türk - Fransız münasebetle-rinin dilediğimiz yolda inkişafına, Hatay işinin iyi bir yönde yürümesi, esaslı bir ölçü ve âmil olacaktır kanaatindeyim.

Balkan siyasetimiz, en meşğut bir iş birliği yaratmakta devam ederek ken-disine çizilmiş olan sulh yolunda her gün daha verimli neticelerle ilerlemektedir.

Cumhuriyet Hükümetinin, Şarkta ta-kip edegelmekte bulunduğu dostluk ve yakınlık siyaseti yeni bir kuvvetli adım attı. Sâdâbat'ta, dostlarımız Efganistan, Irak ve İran ile imza etmiş olduğumuz dörtlü muahede, büyük bir memnuniyetle kayda değer sulh eserlerinden biridir.

Bu misakın etrafında toplanan devlet-lerin, aynı gayeyi takip eden ve sulh için-de inkişafı samimiyetle istiyen hükü-metleri arasında, iş birliğinin, âtide de hayırlı neticeler vereceğinden emin bu-lunmaktayız.

Cumhuriyet Hükümetinin, komşularile ve diğer büyük, küçük devletlerle olan münasebetlerinde, ahenkli bir istikrar ve inkişaf göze çarpmaktadır.

Sulh yolunda nereden bir hitap geldiye Türkiye onu, tehalükle karşıladı ve yardımlarını esirgemedi.

İspanya hâdiseleri dolayısıyla, Akde-niz ve Karadenizde alınması gereken ted-birlere, Cumhuriyet Hükümeti, en geniş bir zihniyetle iştirâk etti.

Dünyanın her tarafında olduğu gibi, bi-zi alakalandıran sahalarla ve bu arada, Akdenizde, sükün ve istikrarın korun-ması, bizim yakından ve alâka ile takip ettiğimiz bir mevzudur.

Şurasını da memnuniyetle kaydedebilirim ki Şarkıg Akdeniz ve Karadeniz

Hükümetin kararları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

isim altında birleştirilmesi için Ma-liye Vekâletinde yapılan tetkiletin ilerlediğini bildirmiştim. Cumhurre-isinin bugünkü nutkunda işaret edil-diği veçhile hayvan vergisi de dahil olmak üzere bu vergiler nisbetleri-nin tedricen indirilmesi Celâl Bayar kabinesinin üzerinde duracağı bir mevzu olacaktır. Galib bir ihtimale göre hükümet tarafından Meclise teklif edilecek kanun projesinde ka-zanç, buhran ve muvazene vergileri-nin birleştirilmesi ile hâsil olacak nisbetin 1938 malî yılından itibaren her malî yılda peyderpey tenzilini temin edecek bir hüküm bulunacak-tır.

Hükümetin beyannamesi

Ankara, 1 (Telefonla) — Parti Grupu yarın mutad toplantısını yapacaktır. Başvekil Celâl Bayarın hükümetin beyannamesini Büyük Mil-let Meclisinin cuma günü aktecedeği toplantıda okuyacağı ve itimad ist-iyeyeceği zannedilmektedir. Meclisin aynı günkü toplantısında encümen-ler seçimi de yapılacaktır. Encümen-lerin teşekkül tarzında geçen seneye

sularile Balkanlarda ve Yakın Şarkta, geçen sene işaret ettiğimiz iyi münasebetle aynıyle devam etmiştir.

Geçen senedenberi, dost ve müteffev devletlerin mühim ricaliyle bizim devl-etimizle arasında karşılıklı ziyaret ve vukua gelmiş ve bu, dostluklarımızın tes-hürüne vesile olmuştur.

Hükümet, bu son sene zarfında, dev-letlerle olan ticariğ münasebetlerini memleketin ekonomik bünyesine uyacak mukavele ve anlaşmalar yaparak ta-ahhüt etti.

Bunlar arasında Fransa, İngiltere, A-manya ve Sovyet Rusya ile aktedilen m-him ticariğ anlaşmaları, bilhassa kay-detmek isterim. Hükümetin dış teşkil-âtının; ekonomik kalkınma savaşımızla alakalı daireleri için bilgi ve istihbarat uskunı genişleten yardımcı birer daire olarak, çalışmalarını tanzim etmek lâzımdır.

Dış siyasetimizin ayırıcı vasfını kısaca anlatmış olmak için, diyebilirim ki tuttuğumuz siyasiğ yol ve hedeften ayrılmıyoruz. Son senelerde, arsulusal m-nasebetlerde daimiğ değişiklikler olmas-na rağmen, biz bu karışıklığın ortasında sulhseverlikle duygulu olarak, karşılığ dolstluklarımızı riayet ediyoruz; onla-rın mahiyet ve dairelerini genişletmeye müsait zihniyetle arsulusal vaziyet ve vazifemizi göz önünde tutarak çalışı-yoruz. Bu yolda, iğtina ile çalışmaya devam etmek, Hükümete tavsiye edeceğim en doğru karar olduğu kanaatindeyim

Aziz Millet Vekilleri,

Dünyaca malâm olmuştur ki, bizim devlet idaresindeki ana programımız, Cumhuriyet Halk Partii programıdır. Bunun kapsadığı prensipler, idarede ve siyasette bizi aydınlatıcı ana hatlardır. Fakat, b prensipleri, gökten indirdiği sanılan kitapların dogmalarile asla bir tutmamalıdır. Biz, ilhamlarımızı, gökten ve gayipten değil, doğrudan doğruya hayattan almış bulunuyoruz.

Bizim yolumuzu çizen; içinde yaşadığımız yurt, bağrudan çıktığımız Türk milleti ve bir de milletler tarihinin bin bir facia ve iztirak kaydeden yapıklarından çıkardığımız neticelerdir.

Elimizdeki programın ruhu, bizim yalnız bir kısım vatandaşla alâka kalmaktan menğ eder. Biz, bütün Türk milletinin hâdimiyiz. Geçen yıl içinde, Parti ile hükümet teşkilâtını birleştirmekle vatandaşlar arasında ayrılık tanımadığımızı fiğle göstermiş olduk. Bu hâdisenin bizim, devlet idaresinde kabul ettiğimiz, «kuvvet birdir, ve o milletin dir», hakikatine uygun olduğu meşdandır. Kuvvetin yegâne kaynağ olan, Türk milletinin güzide Vekillerini, büyük bahtiyarlıkla eğilere selâmlarım.

nazaran esaslı hiçbir değişiklik mel-huz değildir.

Millî İktisad Vekâleti

Ankara, 1 (Telefonla) — Bugün Meclis koridorlarında dolaşmağa başlıyan bir habere göre vekâletlerin teşekkül tarzında bir değişiklik ol-ması ihtimali vardır. Ziraat ve İkti-sad Vekâletleri işlerini münakalât işlerini de vazifeleri arasında alacak bir Millî İktisad Vekâleti ismi altın-da birleştirmek, üzerinde durulan ve tetkik edilen bir mevzu sayılmak-tadır. Halen Nafia Vekâleti uhde-sinde bulunan demiryollarla hava yolları idarelerini devlet deniz yol-ları ile birleştirmenin tarife ahengi tesisi noktasından faydalı olacağı mütalaa edilmektedir.

Ankara belediye meclisi dün toplandı

Ankara, 1 (Telefonla) — Belediye meclisi bugün vali ve belediye reis Nevzad Tandoğanın reisliğinde il toplantısını yapmış, reis vekilleri ve kâtiblerini seçmiş, ruznamesinde bu-lunan işleri görüşmüştür.

EKONOMİ

Borsalarda vaziyet

Zahire borsasında mahsul fiyatları düşüyor, kambiyo borsasında frankta cüzî bir yükseliş var

Dün Trakya ve Anadolu'dan 112 vagon buğday, 43 vagon arpa, 11 vagon da çavdar gelmiştir. Fiyatlar, Cumhuriyet bayramından evvelki fiyatlara nazaran 4 - 5 para kadar düşmüştür. Bunun sebebi, dün fazla mal gelmiş olmasıdır.

Dün, yumuşak buğdaylar 5,80 - 6 kuruştan, sert buğdaylar 5,775 - 5,90 kuruştan, arpa 4,04, mısır 4,25, kuşyemi 7 kuruştan satılmıştır.

Çavdarlar, 4,20 - 4,15 kuruştan muamele görmüştür.

Kambiyo borsasında

Dün sabah Londra borsasında bir sterlin karşılığı 147.125 olarak açılan frank bir aralık 147.18 den muamele gördükten sonra 147.13 de kapanmıştır. Bu vaziyete göre frankta cüzî bir yükseliş var demektir.

İstanbul borsasında Türk borcu tahvilleri 14,15 lirada açılmış, 14,20 lirada kapanmıştır.

Cumhuriyet Merkez Bankasının bir sterlin için tesbit ettiği alış fiyatı 624, satış fiyatı 627 kuruştur.

Altın, borsa haricinde 1072 kuruşa kadar muamele görmüştür. Altın da Cumhuriyet bayramından evvelki hale nazaran 3 kuruş yükselmiş bulunmaktadır.

Yazmacı ve dokumacı da iş kanununa tâbi

Yazmacı, dokumacı vesaire gibi küçük esnafın beş kişiye kadar işçi çalıştırma kanununun da iş kanununun şümulü dairesinde bulunmaları lâzım geldiği alâkadarlara bildirilmiştir. Bu cemiyetler de, kendi esnafına bu vaziyeti tebliğ etmişlerdir.

Gaziantep pamukları temizliğe tâbi tutuluyor

Gaziantep vilâyeti pamuklarında penbe kurt hastalığı görülmüştür. Bu vilâyete bulaşık mıntaka addedilmiştir. Bu itibarla bu vilâyetten hastaliksiz mıntakalara gönderilecek pamuk nebat ve elyaf ve aksamı Mersinde fennî temizliğe tâbi tutulacaktır.

Bandırmada ihracat kontrol ediliyor

Bandırma (Hususî) — Bandırmadan her sene Avrupaya 50 - 60 bin ton zahire ihraç edilmektedir. Şimdiye kadar ihraç edilen zahireler geliş güzel vapurlara yükletilip bunların temiz veya karışık olup olmadıkları araştırılmadı. Bu sene ihraç edilen zahireler kontrol edilmekte ve çürük topraklı zahirelerin ihracına müsaade edilmemektedir. Bu işle bizzat kaymakamlık meşgul olmaktadır.

Bandırma ticaret odasının ve gerekse kaymakamlığın bu alâkası herkesi memnun etmiştir.

Manisada zeytin mahsulü bereketli

Manisa (Hususî) — Bu yıl, zeytin mahsulü, her yerde olduğu gibi, burada da fazladır. Kuvvetli yağmurlar, zeytinler üzerinde

iyi tesirler yapmış, taneleri büyümüş ve kuvvetlendirmiştir. Bu sene zeytinin ve zeytin yağının çok ucuz olacağı muhakkaktır.

Mıntakamızda istihlal edilen yağlar çok nefis olup vilâyetin bir servet membanı teşkil etmektedir.

İstanbul Borsası kapanış fiyatları 1-11-1937

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	626.75	624.00
Nev-York	0.7918	0.7910
Paris	23.4825	23.5775
Milano	15.03	15.0362
Brüksel	4.6812	4.70
Atina	87.1958	87.58
Cenevre	3.4262	3.4383
Sofya	63.8213	64.1025
Amsterdam	1.4320	1.4388
Prag	22.6055	22.705
Viyana	4.1930	4.2115
Madrid	12.605	12.66
Berlin	1.9725	1.9795
Varşova	4.1882	4.2067
Budapeşte	3.9888	4.64
Bükreş	107.06	107.532
Belgrad	34.3837	34.535
Yokohama	2.7410	2.7530
Moskova	20.245	20.2075
Stokholm	3.0945	3.1082

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu gm. % 60 peşin	00.	00.
A. gm. % 60 vadeli	00.00	00.00
Bomonti - Nektar	9.00	9.00
Asian çimento	11.30	11.30
Merkez bankası	00.00	00.00
İş Bankası	10.00	00.00
Telefon	6.85	—
İttihat ve Değir.	11.65	—
Şark Değirmeni	1.15	—
Terkos	7.11	0.00

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	14.10	14.10
„ „ I vadeli	14.15	14.175
„ „ II vadeli	13.80	13.80

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Anadolu I pe.	40.05	40.05
„ I vadeli	40.10	40.10
„ II pe.	40.05	40.05
„ II va.	40.10	40.10
Anadolu mü. peşin	00.00	00.00

PARALAR

	Alış	Satış
I Türk altını	1071	1072.
I Banknot Os. B.	265.	266.

Eti Bankın faaliyeti

Muhtelif maden ocaklarındaki istihsalâtımız her sene artıyor

Etibank, yeni yıllarda kurulmasına rağmen, maden işlerimizin ilerlemesinde, inkişafında çok büyük öneme başlanmıştır. Memleketimizde büyük bir servet kaynağı kazandıran Ergani bakır işletmesi tesisatı ilerlemiştir. 938 senesinde 10 bin ton bakır istihsal edilecek ve müteakib seneler bu miktar çok artacaktır.

Kuvarsan tesisatından bakır istihsaline başlanılmıştır. Ve buradan senede 2500 tonu geçecektir. Bakır madenlerimizin cevherleri çok yüksektir.

Krom istihsalâtı

Krom istihsalâtına gelince; 937 senesinde 50 bin ton istihsal edilmiştir. 938 senesinde bu miktar 100 bin tona çıkarılacaktır. Molipten işletmesinde günde 25 ton molipten cevherini işlemektedir.

Keçiborlu kökürleri istihsalâtı da senevi 3 bin tonu bulmuştur.

Kömüre gelince: Ereğli kömürleri işletmesi, eski Ereğli şirketini istihlal ettikten sonra seneden seneye istihsalâtı artmıştır. 938 senesinde 731 bin ton, 934 senesinde 801 bin ton, 935 senesinde 887 bin ton, 936 senesinde 865 bin ton kömür istihsal edilmiştir.

Kükürt memleketimizde kalarak kullanılmak şartıyla bakır, krom ve diğer madenlerimiz Avrupaya ve hattâ Amerikaya ihraç edilmekte ve çok rağbet görmektedir.

Başvekil Celâl Bayar, İktisat Vekâletinde iken kurduğu Etibankın inkişafı ve memleket yapacağı büyük işlerle yakından alakadar olmaktadır. Etibank merbut müesseselerin inkişafı, memleketi milyonlar temin edecektir.

Portakalların ıslahı için bir etüd

Bir Alman müessesesi Almanya - Türk ticaret odasına hazırladığı bir etüdü vermiştir. Bu etüde, Türkiyenin muhtelif mıntakalarında yetişen portakalların evsafi ve ıslahî muvafık olan cinsler mütalea edilmiştir.

Bu mütaleanın bir sureti de İstanbul ticaret odasına gönderilmiştir.

İğdırda pamuk mahsulü geçen senekinin iki misli

İğdir (Hususî) — Sovyet Rusyadan alınan tohumlar çok iyi neticeler vermiş, ve geçen seneler zarfında bir buçuk milyon kiloyu aşmayan pamuk rekoltesi iki misline balaşmıştır.

Manisada tütün mahsulü çok iyi

Manisa (Hususî) — Bu sene tütün mahsulü pek iyidir. Piyasanın açılması sabırsızlıkla beklenmektedir. İnhisar idaresi bütün hazırlıkları tamamlamıştır.

Piyasanın bu sene pek canlı olacağı ümid edilmektedir.

Manisada üzüm fiyatları yükseldi

Manisa (Hususî) — Birkaç gün evvel üzüm fiyatları bir iki kuruş kadar düşmüştü. Şimdi alıcı fazlaşmış, fiyatlar gene eski hadi bulmuştur. İyi üzümler 23 - 25 kuruştan satılmaktadır.

Fotoğraf tahlilleri

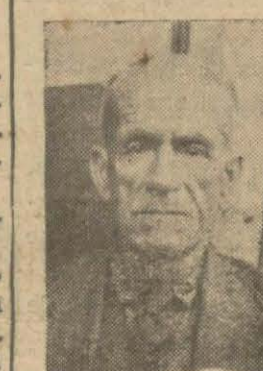
İntizamile muvaffakiyetini temin edecek bir tip

İzmir okuyucu - larımızdan Said Parlar soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

Başkalarının rekortifi altında ve intizam kayıtlarına bağlı işlerde muvaffakiyet ihtimalleri çoğalmış olur.

Her şeyden evvel tecrübelerden istifade

Çarşamba okuyucularımızdan Bahaeddin deşun soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

«Gençlik bilse, ihtiyarlık muktedir olsa» mesele kalmaz. Tecrübelerinden istifade

etmesini bilenler bu kudreti vasıtalarıyla temin edebilirler.

Ağırbaşlı bir tip

Pangaltıda Halâl Bayar, İktisat Vekâletinde iken kurduğu Etibankın inkişafı ve memleket yapacağı büyük işlerle yakından alakadar olmaktadır. Etibank merbut müesseselerin inkişafı, memleketi milyonlar temin edecektir.

Çekingen, başlı ve içinden he saplar görünmektedir. İğbirarının önüne geçilmese devamlı olur. Kadın ve sevgi bahsine karışmak ister ve kıskanç davranır.

Zekâ faydalı mevzulara hasredilmelidir

Şehremininden Bahaeddin deşun iki suali soruyor: — Muvaffak ve zengin olacak mıyım?

Zekâ, her iki dileğin tahakkuku için başta gelen bir şarttır. Yalnız, onu faydalı mevzulara hasretmek, para kazanma yollarını bulmağa teşebbüs etmek lâzımdır.

Girgin ve hamleci olması beklenen genç

Samsundan Namık imzasile soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

Hicab yerince olmadıkça nefse olan itimad kuvvetlerini zayıflatır. Daha girgin ve hamleci olması lâzımdır.

Duygulu olmak muvaffakiyetleri kolaylaştırır

Konya okuyucularımızdan Y. H. Atalay soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

Kafasile gelişen insanların dikkat edecekleri şey: Dimağın yorulması için tedbir almaktır. Temizlik, duygulu ve intizamperver olmak muvaffakiyetleri kolaylaştırır.

Neş'e sıhhatin ifadesidir

Karagömrükten Mehmed imzasile sorulan şey de şudur: — Muvaffak olacak mıyım?

Neş'inin muhafazası, sıhhat ve muhabbet ifadesidir. Şu halde: Kabiliyeti derecesinde muvaffak olabilsen de, teşebbüsleri ihmal etmemek lâzımdır.

Fazla ataklık muvaffakiyete set çeker

Keşan okuyucularımızdan Hasan soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

Muvaffakiyet, fazla ataklıktan, hesabsız iş görmekten ürker. Bunları tadil etmek muvafık olur.

Muayyen işlerde muvaffakiyet

Tekirdağ okuyucularımızdan Mahir soruyor: — Muvaffak olacak mıyım?

Resen başında bulunmamak şartı ile daha ziyade muayyen direktifli işlerde muvaffak olabilir.

Son Posta

Fotoğraf tahlili kuponu

İsim

Adres

DİKKAT

Fotoğraf tahlili için bu kuponlardan 5 adedinin gönderilmesi şarttır.

İzmitte meyvacılığın inkişafı için tedbirler alındı

İzmit — Mühim bir meyvacılık mıntakası olan vilâyetimizde meyvacılığın inkişafı hususunda yapılan çalışmaları şayanı kayıddır. Bir tarafta meyvacıların muhtelif haserat ve hastalıklarla e-sarın mücadeleleri açılmış bulunurken, diğer taraftan da vilâyet meyvacılarını piyasalarda kıymetlendirmek ve rağbetini artırmak için tedbirler alınmaktadır.

Lüleburgazda piring istihsalî Lüleburgaz (Hususî) — Bu yıl piring mahsulü kayda şayan görülmektedir. Hamza beyde piring mahsulü 30.000 kilo raddesinde olduğu görülmüştür.

• Son Posta • nın edebî romanı

— 18 —

SULARA GİDEN KÖPRÜ

Neriman, bir hamlede, kapağı açık duran şişeyi yakaladı ve asabiyyetten titriyen elile beyaz tozun yarısını yerddeki beyaz aslan postunun üstüne dökerek pencereye koştı, şişeyi dışarıya fırlattı. Sonra dönüp koridora seslendi:

— Kızım, buraya gelsen e!

Zaten koridorda bekliyen Nesrin, derhal kapıda göründü. Neriman, uzaktan aslan postunu işaretle:

— Şu postu silkin, beyefendi galiba beyaz enfiye dökmüşler!

Dedi ve kız, yeni bir hayretle postu alıp dışarıya çıkarken, Adnana dönerek:

— Maşallah! diye mırıldandı. Boksörlük bitti, artık bu tiryakiliğe mi başladınız? Fakat bu adamı öldürür, bilmiyor musunuz?

Adnan biraz cesaretlenir gibi oldu ve sadece:

— Teşekkür ederim, Neriman! Diyebildi.

— Ya?... Mademki biliyordun da?... — Benimki bir meraklı, sadece. Fakat sen gelmeseydin belki de bir itiyad olabilirdi. Sana minnettarm.

Adnan bu sözü bu anda bütün kalbile söylemişti. Genç kadın bu sesteki

samimî ahengi hissetti. Fakat daha tereddüdü geçmemişti.

— Ya bir daha kullanırsan?... O vakit ikinci şişeyi kim dökecek?

Neriman «kim» derken kelimenin üstüne müstehzî bir tonla vurmuştu. Dudaklarında da hafif bir tebessüm belirmişti. Adnan bu telmihteki manayı az çok anladı, fakat anlamamazlıktan geldi. Kâfir Neriman! anlaşılan Şekibin gazinodaki herzesine balmumu yapıştırmıştı! Hâlâ o soğuk pilic şakası üstündeydi ha!

Neriman, bir lâhza sükûtta sonra, sanki aşğının düşüncesini kuvvetlendirmek istiyormuş gibi sözüne devamla:

— Maamafih küçük kızlar bu tehlikeyi pek bilemezler. Sen gene ona güvenme!

Dedi.

— Kimden bahsediyorsun?

— Kimden olacak? Beylerbeyindeki yosmadan...

Bu sözü bir kahkaha ile tamamladı ve içini boşalttıktan sonra kendisini bir yaprak hafifliği ile şezlonga bıraktı. Adnan sarıldı. Yüzü hiddetinden bir anda kıpkırmızı kesilmişti.

— Sana bunu kim söyledi?

Diye haykırdı.

— Kimse kim?

— Söyle diyorum, Neriman... beni deli edeceksin! O kız, benim akrabam gibi bir şey... Babamın...

— Sus.. çeneni yorma! Ben her şeyi tafsilâtle biliyorum. Zaten kıskandığım hata etmişim! Meğer kuzum, babamın ahretliğinin kızı imiş! Fakat her nedense seni sık sık yazıhanende görmeğe gelmiş!

Adnan derhal itiraz etti:

— Hayır, yalnız bir defa geldi.. o da Şekibin beni gördüğü gün.. hani Köprüde...

Neriman, tatlı bir gevşeklikle kollarını iki yana sarkıtarak uzandı ki koluktan doğrulmadı bile...

— İyi ya.. inkâr etmiyorsun işte...

— Fakat sana bu tafsilâtı Şekip vermedi ya... O herif kızın Beylerbeyinde oturduğunu nereden bilecek?...

— Ey.. onu da bilen haber verir. "Yeter ki bileni bulmalı!"

— Yani?..

— İşte o kadar.. fazla sorma..

Adnan, elini alnına vurdu:

— Hay kör olası!. Anladım.

— Neyi?

— Sana bunu kimin müjdelediğini?

— Kim miş?

— Benim yazıhanedeki kâtip... Muhakkak ben yokken yazıhaneye gelmiş, onu söylemişsindir!

Neriman, biraz evvelki kahkahasını bastıran billür bir çınlayışla:

— Tebrük ederim. dedi, az zeki değilmişin!

Sonra, yalancılıktan ciddi bir tavır takınarak ilâve etti:

— Maamafih her zaman için benim işime yaramaz. Sana tavsiyem, bu kadar gezeve adam kullanmamandır. Hani gözünü aç, günün birinde iki papel fazlasına senin dosyalarını da satabilir!

Adnan artık hırsından ne yapacağını bilemiyor, odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolaşarak:

— Alçak herif! İlk işim kovmak olacak...

Diye söyleniyordu.

Nihayet Neriman ağır ağır şezlongtan kalktı.

— Bırak artık bu meseleyi.. hep bunu mu konuşacağız?

Dedi. Sonra bir nefeste bir sürü şey haber verdi: kocası dün akşam İzmir gitmiş, kendisi de bütün gece uyuya mamiş, hep Adnanı kurmuş ve işte bu sabah, şafakla beraber...

Neriman, sesinde bir kadife yumuşaklığa bütün bunları sayıp dökerken Adnan, ayakta, kollarını kavuşturmuş duruyordu. Ama dinliyor mu, dinlemiyor mu, hiç belli değildi. Kadın, en sonunda, yüksek topuklarının üstünde doğruldu ve şuh bir eda ile aşıkına yaklaşıp:

— Nen var? Yoksa beni artık sevmiyor musun?

Diye fısıldadı.

(Arkası var)

Son Posta'nın tefrikanı: 31

Yıldız Sarayında 33 sene Bir Haremağasının Hatıraları

Yazan: ZiyaŞakir

Aradan 24 saat geçtiği halde, Mithat paşayı seven bir tek kişi çıkıp: "Onu isteriz!" dememişti

Said Paşa, mührü alır almaz, şu sözleri de ilâve etmişti:

— Zati şahane, ferman buyuruyorlar. Şimdi, memaliki şahaneyi terke-deceksiniz. İşte, vapur hazır.

Demmişti ve parmağının ucu ile; sarayın önünde, çifte bacalarından dumanlar tüten (İzzettin) vapurunu göstermişti. Mithat Paşanın rengi, kireç gibi bembeyaz kesilmişti. Gözleri, Said Paşanın parmağının ucu ile İzzettin vapuruna kadar sürüklendikten sonra, başı büsbütün göğsünün üstüne eğilmiş; titrek ve telâşlı bir sesle:

— Ben.. şevketmeab efendimizin bendei sadıkıyım. Cünham ne ise, sabit olmak için beni muhakeme ettirsinler. Tek, bu suretle sürmesinler. Zira, pek suitesiri mucib olur. Rica ederim, efendimize arzediniz. Cevab getiriniz.

Demmişti Said Paşa, Abdülhamide gitmiş, mührü hümayunu teslim ettikten sonra, Mithat Paşanın söylediklerini aynen arz etmişti. Bu sözlerle, Abdülhamid bir kat daha öfkelenmişti:

— Hocaların sürülmesi vak'asını aklına getirsin. Kendisi, onların muhakeme edilmesine rıza göstermiş miydi? Hem bakınız; suitesirden bahsederek, daha hâlâ beni tehdit ediyor. Hayır; gidecek. Hem şimdi gidecek. Kendisine bir saat izin. Konağına, haber göndersin. Yanına, kimi isterse alsın. Derhal benim memleketimden uzaklaşsın, diye, kat'i emir vermişti.

Mithat Paşa, bu müşkül vaziyete galebe edemeyeceğine kanaat getirerek, artık mukadderata boyun eğmişti. Konağına haber göndererek, lâzım olan şeyleri, getirtmişti. Sarayın saatleri, (a'saturka) tam altıyı çalarken Mithat Paşa, eline beş yüz altın lira ihsanı şahaneyi ihtiva eden büyücek bir kese verilmiş; cami kapısı önünde bekleyen bir çatanaya bindirilerek (İzzettin) vapuruna nakledilmişti.

Vapur, zaten istem üzerinde idi. Saray feriki yaver Said Paşa, sabık sadrazamı gemi süvarisi ile muhafızları olan iki yaver ve iki maiyet çavuşuna teslim ederek, avdet için çatanaya biner binmez, geminin yanlarındaki çarklar harekete gelmiş. İzzettin vapurunun başı, Marmaranın derin ufuklarına doğru çevrilmişti.

Fakat tuhaf değil midir ki; Mithat Paşayı İtalyanın (Brendizi) limanına götürüp bırakmaya memur olan vapur, Ayastafanos açıklarına gelir gelmez, demirlemişti ve burada, tam yirmi dört saat, kara ile ihtilâl etmeden beklemişti.

Sebeb?

Sebebi, şu idi: Abdülhamid, halkın Mithat Paşaya pek düşkün olduğunu bildiği için, paşanın iadesi için büyük nümayişler yapılması ihtimalini nazarı dikkate almış. Böyle bir hal vukunda Mithat Paşayı derhal ortaya çıkarabilmek için ihtiyatın onu İstanbuldan uzaklaştırmak istememişti.

Halbuki aradan yirmi dört saat geçtiği halde, Mithat Paşanın o derece düşkün ve hattâ prestijşârlarından bir tek ferd çıkıp ta:

— Onu isteriz.

Dememişti. Hergün konağının kapısını aşındıran hadisiz hesabsız dalkavuklar, onu bir anda unutuvermişlerdi.

ALİ SUAVİ EFENDİNİN İKİ YÜZLÜLÜĞÜ

Mithat Paşa, unutulmamakla kalsa, bir şey değildi. Daha İzzettin vapuru, Sarayburnunu döner dönmez, İstanbul havası birdenbire değişivermişti. Babiâli caddesinde, bir taraftan yeni sadrazam Ethem paşanın sadaret alayı için hazırlıklar yapılırken; gene bu cadde üzerindeki gazete idarehanelerinde, en belli başlı muharrirler, hummalı bir faaliyete girişmişlerdi.

Ertesi gün çıkan gazeteler; «Mithat Paşanın azli - ve memaliki şahaneden tardı» hakkında şu fıkraları dercetmişlerdi:

«Malûmdur ki; bazıları indinde (hür-

Mithat Paşa sadarete gelmeden evvel şayetperverlik le şöret bulan Mithat Paşa hazretlerinin, şimdiye kadar devleti âliyeden bunca nimetlere mazhariyeti; ve meratibi beşeriyenin müntehası olan (sadaret) mesnedini ihraz etmesi; saltanatı seniye'nin hürriyeti meşruayı hızı siyanete râğbet ve muhabbetini isbat için büyük delildir.

Mithat Paşa hazretleri ihraz eylediği mevkiin ehemmiyetini takdir etmek ve ana göre muhalasat izhar ederek, milleti Osmaniyenin maruz kaldığı bunca gaileler ortasında şu buhranlı günleri geçirmek iktiza ederken, işbu ehemmiyetin istilzam ettiği mesleği muhafazadan gaflet etmiş, hataları, böyle bir âkibeti intaç eylemiştir.

... Mithat Paşa hazretleri, kanunu esas ilânını kendi himmetine isnad etmekle beraber, hilâfına gitmek için ısrardan da kendini alamamıştır. Hatâ; saltanatı seniye'nin, kanunu esasıye mugayir icraatta bulunmasına musir - rane delâlet etmiştir.

... Mithat Paşa, intihab ile mansub olan Kastamonu (meclisi temyiz) müeyyizlerinden Kadri efendinin azlını dahi arzettiğinden, bunun dahi kanunu esasıye muhalif olduğu cevabile kanaat etmemiştir.

Mithat Paşa, azilleri ve tebdilleri icab etmiyen bir takım memurları, azil ve tebdil ederek yerlerine kendi adamlarını geçirmiş; hükümetin nüfuzunu bu suretle kendisine hasretmek istemiştir.

Mithat Paşa; konağına devam ile kendine taraftar görünen bazı eşhasın; efkârı umumiyeyi teşviş edecek, kendisini (hâmîli hürriyet ve hükümet) gösterecek, nüfuzu devletin ancak kendi vücudile kaim olduğunu ifham ettirecek sözler söylemesine müsaade etmiş, bir takım nümayişlere temayül göstermiş, bu suretle de hakkında bir takım şüphelerin zuhuruna meydan vermiştir.

Gazeteler; Mithat Paşanın İstanbuldan tardı kanunsuz görmüyorlar, bu keyfiyetin; (kanunu esasının 113 üncü maddesi) ne uygun olduğunu söylüyorlardı. Abdülhamid, bilhassa kendisinin icadı eseri olan bu maddenin ne dereceye kadar müessir bir silâh olduğunu, en evvel Mithat Paşa üzerinde tecrübe etmişti. Silâh, müthişti. Mithat Paşa gibi kuvvetli bir adamı bir darbeye yıkıp devirdikten sonra; artık (tab'âi şahane) içinde bu silâhın zoru - runa mukavemet edebilecek hiçbir ferd tasavvur edilemezdi.

Hiç unutmam; Mithat Paşanın İzzettin vapuruna bindirilmesini pencereden durbünle seyreden başkâtib Said bey, geniş bir nefes almış:

— Çok şükür, büyük bir ağırlıktan kurtulduk!

Demmişti. Ne zamandanberi kalbini yakan intikam ateşi; şu anda İzzettin vapurunun al kadife döşeli salonunda bir köşeye çekilerek ağılıyan Mithat Paşanın göz yaşlarıyla sönmüştü.

Abdülhamid, Said bey, ve saire... Bunların muhtelif sebeblerle, Mithat Paşanın bu âkibetinden memnun olmaları tabii addedilebilirdi. Fakat ya, Ali Suavi efendi?

Önün ortaya atılarak Mithat Paşayı didik didik etmesine ne demeli idi?

O Ali Suavi efendi ki; Mithat Paşa onu pek çok takdir etmişti. En başta, Namık Kemal Bey, Ziya Bey ve saire olduğu halde birçok kimseler bu adam hakkında; (yarı mecnun), (serseri), (derbeder), (şarlatan), (iki yüzlü), (şantajcı) ve (Paristen ve hürriyetperverler arasından kovulmuş) diye pek çok zemlerde buldukları halde, her nedense Mithat Paşa bu adama ehemmiyet vermiş, Abdülhamide giderek onu methü sena etmiş, en nihayet İstanbulla avdeti hakkında iradei seniye ararak İstanbulla getirtmiş, hünkâra takdim eylemişti.

Ali Suavi efendi huzurdan çıktığı zaman, ben kapının önünde idim. Bu garib tavırlı adamın, kapıdan çıkar çıkmaz Mithat Paşanın önünde diz çöktü:

— Bugünden sonra nail olacağım ikbal ve saadeti size borçluyum.

Diye, onun ayaklarına kapandığını gözlerimle gördüm. Şimdi Mithat Paşanın başına bu felâket gelse; onu herkesten evvel, Ali Suavi efendinin müdafaa edeceğini ümid ediyordum.

Halbuki, Ali Suavi efendi, ertesi gün gazetelerde Mithat Paşanın aleyhine öyle bir döşenmiş döşendi ki; hem beni, hem de onun Mithat Paşaya mensubiyetini bilenleri, hayretlere garketti. Bu neşriyatı buraya aynen nakletmek mümkün değil. Onun için size, Ali Suavi imzası ile çıkan yazılardan, birkaç parçayı aynen nakil ile iktifa edeyim.

Ali Suavi efendinin (Tard ve tagrib) başlıklı makalelerinden:

«Gazetelerle neşredilen hattı hümayunda, bahsi vâcib olan iki asıl var. Biri, Mithat Paşanın memaliki mahrusadan teb'id. Biri de; bu teb'id, mahza, kanunu esasının hükmünü icradan nes'et eylediği.»

Kanunu esasının 113 üncü maddesini aynen naklettikten sonra:

Bu kanuna riayetden gelmiştir ki; bu kere devletin emniyetini ihlâl ile uğraşan Mithat Paşa, memaliki Osmaniyeden tardonunmuştu. Artık, kanunu esasının bihakkın icra olunacağına, şüphemiz kalmamıştır.

Eğer bu kanunun bed'i icrası, sair vakitlerde olduğu gibi, bazı sahipsiz, fakir, bikes üzerine icra olunmakla iktifa olunmuş olaydı; mesele icra, bazı şüpheler bırakabilirdi. Öyle olmadı. İşte, cümle âlem gördü ki; padişahın sonra, cümle'nin fevkinde oturan bir sadrazam hakkında icra olundu. İşte hakkaniyet, işte âlâ ve ednanın müsavatı.

Ben derim ki, Mithat Paşanın tardı, Avrupaya, devletimizin hayrını müntec olarak tesir edecek. Çünkü, Avrupalı ne diyorlardı: Bir devletin, icrayı islahat için vereceği teminat, vüzerasından falan veya filân şahısta değildir. Ancak teminat, o devletin padişahının, sakalını vüzerası eline vermeyecek kuvvet ve nüfuz ve sebata malik olmak hasletindedir.»

Ali Suavi efendinin uzun yazıları arasından, aynen gösterdiğim şu satırlardan sonra, diğer bir makalesine geçelim. Ali Suavi efendi, bu makalesinde, (Fuad Paşa) hakkında senakârane bir fikra anlattıktan sonra, bu zatı Mithat Paşa ile mukayese ediyor ve sonunda aynen ve harfiyen:

(Arkası var)

KEMAL ALTIN İŞLER

Kadın, erkek ve askeri tarzı
Dikkat! Beğenilmeyen elbiselerin bedeli iade edilir.

Karaköy Necati bey Caddesi N. 79
962

Son Postanın tefrikanı: 87

Denizlerin Makyaveli Kaptan Bum - Bum

Çeviren: Ahmed Cemaleddin Saracoğlu

Denizaltı gemimiz toplarını bize çevirmiş, hemen açacak bir vaziyete gelmişti. Fakat ben soğuk kanlılık Alman harp bandıramızı direktte sallandırdım

Şimdi size gülünç gelebilecek bu vaziyet emin ol aziz okuyucu ki, o sırada bana hiç ne tuhaf gelmedi. Gülmek nerede? Heyecandan tirtir titriyordum.

Denizaltı gemimiz toplarını bize çevirmiş, hemen atış açacak vaziyette. Derhal Alman harp bandıramızı çekirdim. Ya bu sis arasında bandıramız görürmez de Alman gülleri altında denizin dibini boylarsak?.. Bereket versin ki «Kuhat» yavaş yavaş yaklaştı ve nihayet bizi tayınca hayretinden gözleri faltaşı gibi açılarak bağırdı:

— Aman yarabbi!.. Az daha müthiş bir faciaya meydan verecektik. Demek ki gemimizi geceleyin yeniden boyatarak rengini değiştirmişsiniz ha!.. Sizi berhava etmediğinden dolayı verilmiş sadakalarınız varmış! Yoksa haliniz dumandı!..

Sonra anlattığına göre «Kuhat» yeni boyasile «Belmonte» yi bir İngiliz gemisi zannetmiş ve top ateşile batırmaya hazırlanmış.

«Kuhat» la birlikte «Hanoé» limanında bir hayli müddet çalıştık. Atlas Okyanusuna geçecek gemiler bitaraf sulardan çıkıp tekrar bitaraf sulara sığınmadan evvel birkaç mil açık denizde seyretmek mecburiyetinde idiler. İşte düşman gemilerini açık denizde geçmeye mecbur oldukları bu iki üç millik mesafe dahilinde gafil avlamak icab ediyordu.

Biz tarassutta iken altı İngiliz gemisi meydana çıktılar, lâkin bir şeyden şüphelenmiş olmalılar ki bitaraf suları terketmeyip o sulara demirlediler. Belki de denizaltı gemisini görmüşlerdi. Bitaraf sularda bulunmakta olduklarından biz onlara sokulamazdık. Onlar da biz orada bulduğukça denize açılmak istemiyorlardı. Binaenaleyh iki tarafın da diğini sıkıp bir sabır ve sebat yarışına girişmesi icab ediyordu.

Bu müsabakada İngilizler bizden üstün çıktılar. Ben bilâhare kendilerini kolayca teşhis edebilmek için bütün vapurların resimlerini çektim. Sonra «Kuhat» ı orada pusuda bırakarak ben «Belmonte» ile uzaklaştım.

Orada tamam İngiliz gemileri karşı karşıya sekiz gün kalmıştık. İngiliz gemilerini İsveç kara suları içinde İsveç muhribleri himaye ediyorlardı. Vaktâ onları batırmadık ama İngiliz vapurları da içlerinde yükleri ile oldukları yerde kaldılar; hamulelerini İngiltereye götürmeğe muvaffak olamadılar.

Bir aralık bitaraf devletlere mensub distroyerlerle de başımız belâyâ girdi. Bunlar kendi suları haricinde de bizi rahatsız etmeğe başladılar. Çok iyi hatırladığıma göre bir defa bir Danimarka mayn tarayıcı gemisi beni tamam dört saat takip etti. Ben de mahsus sesimi çıkarmadım ve ancak dört saatlik bir takibden sonra kim olduğumu bildirdim. Herif bana sokuluyor sokuluyordu. Ancak (800) metre kadar sokulduktan sonra ben birdenbire sür'atimi arttırarak uzaklaşıyordum. Zavallı yeniden gayret ediyor ve o aralık ben de sür'atimi azaltmış olduğumdan bana yaklaşıyor, lâkin ben gene sür'atimi arttırarak uzaklaşıyordum.

Nihayet Danimarkalının sabrı tükenmiş olmalı ki:

— Derhal tevakkuf ediniz! Yahut atış edeceğim!.. işaretini çekti.

Ben bu işarete, Gize Alman harp bandıramını çekmekle cevap verdim. Danimarkalı kumandanın o aralık suratını yakından görmek isterdim. Herif acele ile artık Danimarka kara suları dahilinde bulunmadığımızın farkında değildi. Tabii mahcup bir halde uzaklaştı.

Şimal denizinde düşman o kadar çok mayn dökmüştü ki Alman gemileri için «Kiel» ve «Hamburg» limanlarından doğrudan doğruya çıkıp denize açılmak hemen hemen imkânsız bir hale gelmişti. Binaenaleyh onlar da şimale gitmek icap ederse «Sund» ve «Kattegat» boğazlarından geçmek mecburiyetinde kalıyorlardı. Bu itibarla beni tarassut ve karakol için o havaliye sık

sık gönderiyorlardı. Vazifem geminin hücum edecek düşman denizaltı gemilerini avlamakta. Bu iş müşkülün müşkülü bir baş belası idi. Çünkü o halde bizim denizaltı gemilerimiz de ahiyette bulduklarından dost tarafta telbahiri düşman tahtelbahiri ayırdetmek her babayığın kârı değildi. Karşıdaki denizaltı gemisini ayırdetmek etmeğe de tabii imkân yoktu. Zira küçük bir tereddüt bana geminin ziyama mal olabilirdi. Binaenaleyh havalide çektiğim sıkıntıyı bir türlü bilirim, bir de Allahım!..

— 24 —

ALTI DÜŞMAN MUHRİBİ İLE NASIL BOĞAZ BOĞAZA GELDİK

Teşrinievvel sonuna doğru Şimal denizini düşman denizaltılarında tereddütlemek için yeniden bir emir aldık. Bu bi yolumuzda tesadüf edeceğimiz İngiliz nakliye vapurlarını da gözden çıkaracak değildik.

Bu seferimde ben «Marie» tuzak misinde bulunuyordum. Bu izahatı dedikten sonra vak'anın izahına başlıyorum:

Gecenin karanlığından istifade ederek Baltik denizinden «Kattegat» a hâdisse geçtik. Kible cihetinde Dani marka arazisinin ışıklarını, yıldız kametimizde de İsveç topraklarını ziyalarını görüyorduk.

«Jutland» kıyıları açığında bir denizaltı gemisinin preskopunu görüldü. Bunun bir düşman gemisi olduğunu şüphe yoktu. Düşman tahtelbahiri üzerimize çekmek için bir sandal üzdürttü ve pervanemiz bozulmuştu. Bu sandal geminin kış tarafına geçerek güya pervanemizi tamire başladı.

Ancak düşman dolmayı yutmadık. Bizim tuzağına düşeceğine az da olsa o bizi avlıyacaktı. Çünkü salverve torpil adetâ bordamıza sürünerek geliyordu.

Geceleyin telsiz memurum civarı bir kaç İngiliz muhribinin aralarını işaretlediklerini bildirdi. Maamafih bütün ışıklarımızı söndürmüş bir halde yolumuza devam ettik.

(Arkası var)

Bir Doktorun Günlük Notlarından

Trikofisi

Bu da bir nevi saçkırandır. Eksik saç çocuklarda görülür. Saçların diblerini cerahatlı ve sulu küçük çibaneler dökmekle olur. Kabuk yapar ve derhal saçlar dökmeye başlar. Bu (Trikofton) denilen saç mantarın tahta tesirinde meydana gelir. Bir hastalıktır. Sarıdır. Çok sür'atle saç kalınlaşır bulur. Bu mantarlar saçların en derin köklerine musallat olurlar. Bir taraftan iltihab husule getirir diğer taraftan da saçları dökmeye başlar.

Bu cidden mühim bir hastalıktır. Tedavi edilmezse bütün başı iltihab eder. Göz her şey biter ve yara bere iltihab kalır.

Eselden bu nevi saçkıranı tedavi için hem hasta kılırları, hem de civarında bulunan bütün kılırları sökerlerdi. Bu netice veren bir tedavi idi. Fakat tedaviye çok ıztırap verdiği için şimdi tedavilerde dilmiştir. Şimdi tatbik edilen usul röntgen suai ile bütün saçları düşürmekten ibarettir. Hasta olan ve olmaayan hastanın bütün saçlar röntgen suai ile düşürülür, ondan sonra yaralar ve hasta olan kısım ilaçlarla tedavi edilir. Saçlar düşürüldükten sonra tedavi çok başarılıdır. Başın böyle birdenbire çıplak bir hale gelmesi gerçi hoşdur, fakat bu muvakkat bir müddettir. Hastalık bittikten sonra başın her tarafında muhtazam gür, güzel saçlar gelir.

Trikoftisi tekrar edelim ki çok ehemmiyetli olandır. Sür'atle talebe arasına yayılır, önünü almak güçtür. Dikkat edilmelidir. Esasen saçında yara ve çibaneler bütün çocuklarda analar, babalar, müallimler bu hastalığı düşünmelidirler.

(*) Bu notları kesip saklayınız. Yalnız bir albüme yapıp sürüp koleksiyon yapınız. Sıkıntı zamanınızda bu notlar bir defa gibi imdadınıza yetişebilir.

HASANGünde bir
defa**HASAN
DANTOS**diş
macunu

diş macunu
ile dişlerinizi
temizlerseniz, ömrünüz
müddetince dişleriniz
sağlam ve inci gibi
parlak ve beyaz
kalır.

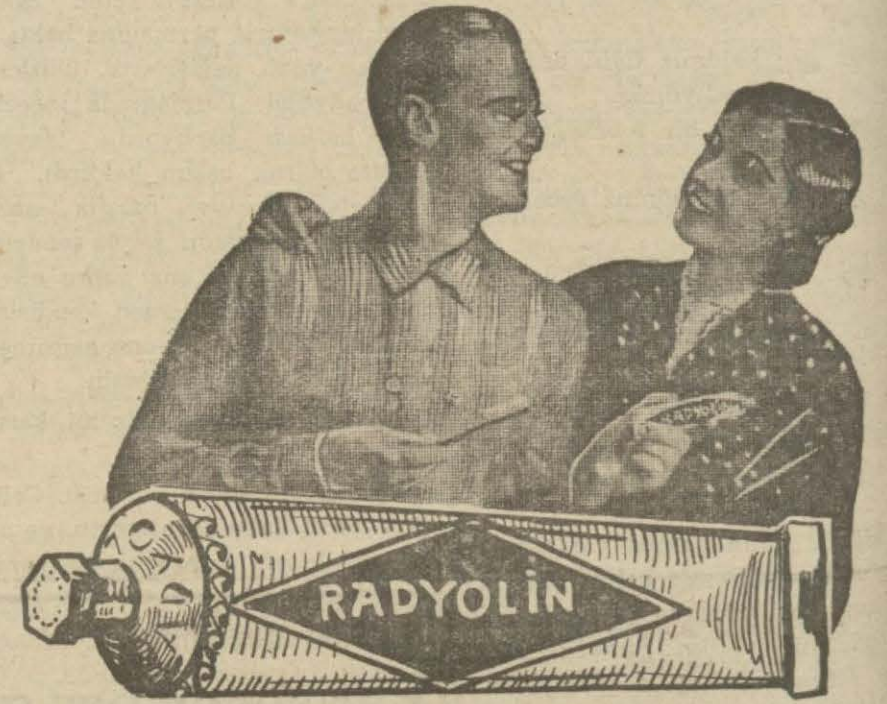
Dişleriniz çürü-
mez, diş etleri-
niz kanamaz.

Tüp 7,5, dört misli 12,5
en büyüğü 20 kuruştur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
günde 3 defa dişleri

RADYOLİN

ile niçin fırçalamak lâzımdır

Çünkü :

Radyolin dişleri temizliyerek sağlık ve güzellik vermekte, sizi, şu veya bu diş macununu deneyerek dişlerinizi bozmaktan kurtarmıştır.

Radyolin terkinin kudret ve ha-
lisiyetine rağmen azami ucuzluğu ve

azami tazeliği temin ederek sizi ya-
bancı ve pahalı macunlardan kurtar-
mıştır. Radyolin mikropları öldürerek
diş etlerine ve bütün ağıza temizlik ve
sihhat kazandırır ve bu neticeyi ga-
ranti eder.

Sabah öğle ve akşam her yemekten sonra
günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Daima Radyolin**Kış Hastalıkları**

Nezle, öksürük, bronşit

PASTILFOR
Kullanarak kat'iyetle izale edilir.

Öksürük, nezle, bronşit ve ses kı-
sıklığı sür'atle geçirir. Boğazdan a-
linan bütün mikropları imha eder, bo-
ğaz nahiyelerinde ve ciğerlerde hasıl

olan taharrüşleri tedavide harikulâde
tesiri haizdir. Kış hastalıklarından si-
zi koruyacak yegâne ilâç:

Pastil Fordur!**SELÂNİK BANKASI**

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri :

İSTANBUL (Galata ve Yenice) MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri :

SELÂNİK - ATİNA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi**Dr. HAFIZ CEMAL**

(Lokman Hekim)

Dahiliye mütehassısı: Pazardan maada
hergün (2 - 6) Divanyolu numara 104, ev te-
lefonu 22398 - 21044**İlân Tarifemiz**

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	"
Üçüncü	sahife	200	"
Dördüncü	sahife	100	"
İç	sahifeler	60	"
Son	sahife	40	"

Muayyen bir müddet zarfında fazla-
ca mikdarda ilân yaptıracağız ayrıca
tenzilâtli tarifemizden istifade ede-
ceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa
ilânlar için ayrı bir tarife derpiş
edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid
işler için şu adrese müracaat edil-
melidir:

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

HEREKENİN PALTOLUK
VE KOSTÜMLÜKLERİNİ
FIRSAT KAÇIRMADAN
ALMAĞA KOŞUNUZ.

**YERLİ
MALLAR
PAZARLARI****Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden :**

1 - İhalesi tehir edilmiş olan 60 ton tüvenan yerli maden kömürünün açık
eksiltmesi Müdüriyetimizde 5/11/937 Cuma günü saat 14 de yapılacaktır.
2 - Bu işe aid şartname her gün saat 15 den sonra Muhasebeden verilir.
3 - Taliplerin yukarıda yazılı gün ve saatte 54 lira teminatı muvakkate ile
birlikte müracaatları ilân olunur.

7101.

Son Posta MatbaasıNegriyat Müdürü: **Selâm Ragıp Emeç****SAHIPLERİ:** S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL